Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.

STATENS ETNOGRAFISKA MUSEUM

GENERALKATALOG

K.G. Lindbloms samlingar

1 9 1 2 . 7 . 1 - 1 1 9 4

ELANDERS. GBG. 7686. 3. 65

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
			sid.
		1912.7. 1 - 1194	
		ENGELSKA och TYSKA ÖST/AFRIKA	
		K.G. Lindbloms samlingar.	
	1- 325	Akamba (bantustam mellan Kenya och Kilimandjaro)	1
	326- 436	Akikuyu (väster om Akamba)	96
	437- 447	Massajer (steppen söder om Nairobi)	127
	448- 462	Ndorobo (saml. från Escarpment i Kikuyu)	130
	463- 467	Waboni (jägarstam, Witu norr om Tana-floden)	135
	468- 536	Wadjagga (Kilimandjaro)	137
	537- 688	Wapare (söder om Kilimandjaro)	155
	689- 705	Ugweno	198
	706- 723	Wakahe (Kahe, söder om Kilimandjaro)	203
	724- 861	Wataveta (vid foten av Kilimandjaro)	208
	862- 867	Wataita (bantustam söder om Akamba)	242
	868- 910	Waduruma (bantufolk väster om Mombasa)	243
	911-1023	Kavirondo (nordost om Victoria-sjön)	253
	1024-1034	Luo	277
	1035-1074	Galla (Witu norr om Tanas mynning)	280
	1075-1078	Randili	288
	1079-1088	Somaler	289
	1089-1092	Turkana	292
	1093-1125	Wasuaheli (städerna Mombasa, Lamu på kusten)	293
	1126-1136	Baganda (folket i Uganda)	301
	1137-1141	Dvärgstam (östra Kongo)	304
	1142-1194	Kranier från Akamba, Akikuyu, Wataveta och Wapare.	306

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.	**A K A M B A** (Bantu) Förkortn.: M = Machakos-trakten, Väst-Ukamba. N = trakten kring floden Nthua, Ost-Ukamba. I = Ikutha, ö. U-a. Litteratur: C.V. Hobley, The Akamba and other East-African tribes. Cambridge 1910. G. Lindblom, The Akamba of Brit. East Africa. An Ethnological Monograph. Upsala 1918-20.	
	1	Svärd (ubyu). Typiskt är att skidan (ndo) är kortare än klingan. De flesta ostafr. stammar bruka svärd av denna typ, men med skida lika lång som klingan. (Kikuyu, massai, wanyika, wapare etc.) Fästet är mycket för smalt för en europeisk hand. Skidan består av 2 tunna träribbor överdragna med skinn. Svärdet bäres dels hängande över ena axeln, dels bundet om livet i bälte. Över Akambas vapen jmfr. nr. 223. M.	
	2	Svärdsklinga, kommande direkt från smeden. Machakos-trakten	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	3	**Kort svärd.** Buret av de unga männen (anake) som prydnad. Den röda färg varmed skidan målas, fås numera vanligen från de indiska småhandlarna. Den blandas med de krossade rötterna av gräset ililu, och är sedan färdig att användas. Skidan prydes nedtill med en tofs av kedjor (egen tillverkning). Ovan dessa äro placerade några av de gamla med ett hål i mitten försedda "cents" av aluminium (1 rupie = 100 cents.) N.	
	4	**Båge (uta).** Sträng saknas. Akamba ha i allmänhet relativt korta bågar. Denna är ovanligt lång, den längsta jag sett. Det är en elefantbåge, men samma bågar som pilar användas för krig och jakt å större villebråd. Ringarna på bågen härröra sig från den seden, att för var elefant, noshörning o.d. som dödas, sätter den lycklige skytten en skinnremsa eller något annat kring bågen. I.	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	5	Båge. Ungefär medelstor. Skinnringarna vid båda ändarna äro för att kvarhålla bågsträngen å dess plats. Strängen (ua) göres av senor.	
		Kitui-trakten	
	6	Koger (thiaka). Den vanliga ostafrikanska typen av oxhud. Locket är fäst vid en rem. Kogret bäres hängande över axeln. Innehåller 3 pilar.	
		M.	
	7	- " - Som nr. 6. Upptill prytt med en krona av svarta strutsfjädrar, från vilket en ensam lång, vit fjäder sticker upp. Denna prydnad kallas "kituku" och ingår i krigarens utsmyckning. Kogret innehåller 1 färdig och 3 påbörjade pilar, ävensom en spade att stryka på gift med. Vid återlämnandet av dep. i nov. 1959 från Norra Realläroverket saknades strutsfjädrar.	
		Kitui-trakten	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 8 a - b	Pilar (musye). 2 stycken. De med gift bestrukna delarna lindade med en remsa mjukt skinn för att hålla giftet färskt. Skaftet och den lösa delen (iumo) äro av trä. Över skåran för bågsträngen, liksom vid skaftets topp, är detta beklätt med senor för att förhindra sprickning. Det lösa stycket, i vilket spetsen är fäst, stannar kvar i såret om man försöker draga ut pilen. Akamba fästa stor vikt vid att få styva fjädrar för pilarna. Helst använda de sekretarefågelns (Falco serpentarius) fjädrar. Dessa fastlimmas vid pilskaftet och bindas till yttermera visso med fina basttrådar. Vid basen av fjädrarna strykes den klibbiga saften av en viss växt. Denna saft blandas med röd färg för att ge pilen ett prydligt utseende. Färgen erhålles numera från indiska handelsmän. Före hinduernas ankomst brukades roten av en slingerväxt. Akamba göra de prydligaste pilar jag sett i Ostafrika. Samma slag brukas för krig och jakt å större djur. Den viktigaste beståndsdelen i pilgiftet fås från veden av Acocanthera Schimperii. (Jmfr Merker, "Die Massai". Berlin 1910). Se nr. 309. M.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	9	Pilar (musje).	
	a - f	6 stycken. Som nr. 8, men utan skinnremsa om spetsen. För prydlighetens skull lindas pilskaftet vid bas och övre ända ofta med tagel av giraff eller zebra.	
		Machakos	
	10	- " - (musje).	
	a - e	5 stycken. Utan gift. Några äro, förmodligen av brist på tagel, vid basen målade med svart färg.	
		Machakos	
	11	- " - (musje).	
	a - g	7 stycken. Som nr. 10, men märkta med ägarens clanmärke. Såväl själva järnspetsen som det lösa skaftet märkas, men märkena äro olika.	
		I.K.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	12	Pilar (musje).	
	a - c	3 stycken. Ej blott spetsen utan hela övre delen är av järn. Denna typ torde blott anträffas i Ost-akamba och är blott några år gammal.	
		Ikutha	
	13	- " -	
	a - b	2 stycken. Med skaft av rör liksom fågelpilarna. Den enas spets är ovanligt stor.	
		M.	
	14	Fågelpilar (iangi).	
	a - c	3 stycken. Av vanlig typ. Man är ej så noga vid fågelpilarnas befjädrande utan nöjer sig med mjukare fjädrar, ofta såsom här av pärlhöna.	
		M.	
	15	- " - (iangi).	
	a - c	3 stycken. Av annan, vanlig typ. Ändamålet med påbindningen å spetsen är ej fullt klar. Den kallas Machakos.	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	16 a - e	Fågelpilar (iangi). 5 stycken. Med å träspetsen utskurna hullingar. M.	
	17 a - b	- " - 2 stycken. Som nr. 16, men med mindre och tätare hullingar. Spetsarna äro även giftbestrukna, vilket vanligen ej är regeln vid fågelpilar. M.	
	18 a - e	- " - (iangi). 5 stycken. Med släta spetsar, väl den vanligaste typen av alla. M.	
	19 a - b	- " - 2 stycken. Med skarpt utskurna hullingar. Delvis giftbestrukna. En mera ovanlig form. M.	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	20	<u>Spade</u>. Att smörja på gift å pilarna (kivaki). Förvaras i kogret. <u>Kitui</u>	
	21	<u>Lerkruka</u> (njungu). Att koka i. Nedanför halsen märkt med tillverkarens märke. Detta har intet att göra med olansystemet. Lerkärl tillverkas av kvinnorna, men alla kunna ej konsten. En hel del bruk äro förbundna med tillverkningen. <u>M.</u>	
	22	- " - Som nr. 21, men mindre och utan "fabriksmärke". <u>M.</u>	
	23	<u>Liten kruka</u> (<u>muna</u>). Brukas att koka för husfadern ensam. Märkt nedanför halsen: [mark] Lerkärlen äro av en enda typ. Blott undantagsvis hava de öron. <u>M.</u>	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 24	Lerkrukskärvor (kilia). Visande ett "fabriksmärke". Ikutha	
	25	Säck (kjondo). Av baobabträdets bast. Tillverkas av av kvinnorna, som, när de ej ha annat för händer, alltid ses arbeta på dessa säckar, till och med när de gå på vägen. De användas att insamla åkerbruksprodukter i. De svarta ränderna fås genom att svärta snörena med sot. En säck av denna storlek kräver ett par månaders arbete. Ikutha	
	26	- " - Som nr. 25. Med röda och svarta ränder. De förra fås genom att färga snörena med en viss jordart. "mbuu". Ikutha	
	27	- " - Som nr. 26, men ännu ej avslutad. Några andra mönster än de enkla svarta och röda ränderna förekomma ej, oftast äro säckarna helt ofärgade. Ikutha	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	28	Liten säck eller korg (nthunge). Att bära åkerbruksalster och annat i. Bäres med den vidfästade remmen över huvudet. De nedhängande remmarna äro för prydnads skull och på dem anbringas gärna glas- och metallpärlor. M.	
	29	Nthunge. Har tillhört mindre flicka. Nthua-dalen	
	30	Nystan (kilinga). Av grova baobabsnören. Kvinnan snor snören över låret, blott med handens tillhjälp. Ikutha	
	31	- " - Med något finare tråd, även den av baobabbast. Ikutha	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 32	Nystan. Som nr. 31, men ännu finare tråd. Finare tillverkas knappt. Ikutha	
	33	3-kantig säck (ngusu). Brukas att samla upp honungen i, när man går att skatta bikuporna. Gjord av getskinn. Ikutha	
	34	Väska (ngusu). Användes av den, som är på resa, att stoppa ned diverse småsaker såsom bast, senor till bågsträngar o.d. Kitui-trakten.	
	35	Mindre ngusu. Har tillhört en medicinman. Innehåller ett par senor. Kitui	
	o		

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 36	Bistock (mwatu). Märkt med ägarens clanmärke. Består av en urhålkad trästam. Ingångshålen för bina äro på ena sidan. Bistocken upphänges i ett träd medelst den vidfästade kroken, mera sällan placeras den i en klyka. Detta exemplar är gammalt. Det är också under medelstorlek. M.	
	37	Liten väska (ngusu). För medicin eller andra småsaker. Kitui	
	38	Mycket liten "ngusu". Av ödleskinn. Kitui-trakten	
	39	Ask att bevara honung (kithembe). Den förvaras hängande på en stolpe i hyddan. Lock och underlag äro av skinn och påsättas i vått tillstånd. Skinndelarna på detta exemplar äro av vildsvin (ngue). Samma typ torde förekomma bland alla stammar i Ost-Afrika, som idka biskötsel. (Jmfr nr. 238). Ikutha-trakten	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	40	Honungskärl (kithembe). Tillverkat av en urhålkad elefantbete. Kitui	
	41	"Kithembe" av horn (buffel ?). Att stoppa in diverse småsaker i, alltså fyllande samma ändamål som väskorna, ngusu. Kitui	
	42	Kalebass (kikuu). Att hämta vatten med. Försedd med bärrem (mukwa), vilken placeras över huvudet. Machakos	
	43	- " - Som nr. 42, men mindre och utan bärrem. Machakos	
	44	Öl-kalebass (kimee). Brukas vid dryckes-lagen. Ölet hälles genom hålet på sidan i dryckeskärlet, ett kalebass-skal. Machakos	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	45	"Smörkärna" (Kithjuki). Med majskolv som propp. Mjölken hälles i, varefter kärlet häftigt skakas och slås mot den kärnandes lår. Ger prov på hur spräckta kalebasser lagas. Den mörka färgen härrör från fettet i mjölken, vilket genomträngt kalebasskalet. Vid återlämnandet av dep. i nov. 1959 från Norra Realläroverket saknades majskolven. Machakos	
	46	Kalebass (kikuu). För mjölk, fett o.s.v. Kitui	
	47	Kalebass (kitete). Med bärrem. Brukas på resa för vatten eller välling (usuu). Kitui	
	48	- " - Med träpropp och prydd med pärlor. (Se Bildarkivet. Inv.-kart. g VII) Machakos	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	49	Kalebass. För fett att smörja in kroppen med: "kitete kja mauta". Försedd med rem för upphängning å stolpe i hyddan. Kring halsen prydd med pärlor. I.	
	50	- " - Ornerad kalebass med träpropp. Användning som nr. 49. Ornerade kalebasser finnas blott i Östra Ukamba. Kitui	
	51	Kalebasskal (nsele). Ornerat. Har tillhört en medicinman. Företer de vanligaste ornamenten med pilspetsar, ormar (särskilt python), ödla, månen etc. Ornamenten stickas med en nål. När man är mindre noga, dragas de upp med en kniv och ingnidas sedan med aska. Kibwezie-trakten	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 52	Kalebasskal (nsele). Ornerat, att äta ur. Figuren: [figur] = = Kilimandjaro. [figur] = en komet, som visade sig troligen på slutet av 80-talet. ("joa ja ndata" = stjärnans hungersnöd.) och ansågs orsaka en då härjande hungersnöd. - 2-hornad noshörning. - Zebra, groda - ormar etc. - Ikutha-trakt.	
	53	"Nsele". Med i huvudsak samma ornament som nr. 52 och förfärdigad av samma man. [figur] = kvinnostol - får (djuret med den tjocka svansen) etc. Ikutha	
	54	"Nsele". Att äta ur. Ornament: ackasiaträd, jägare, som skjuter på en hartebeest. Nere vid kanten 2 giraffhuvuden. Ikutha-trakten	
	55	"Nsele". Ornamenterad, lagad. Ornament: mänskliga figurer, Thomsongazell, "svans (muthita) besatt med kaurisnäckor". Ikutha	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 56	"Nsele". Ornament: stjärnor - stor ödla (nthana) - spottande cobra (kiko) som svalt en råtta - järnvägståg. Ikutha	
	57	"Nsele". Ornament: groda - sköldpadda. Orm med ögon, som placerats vid sidan. Nthua	
	58	"Nsele". Att äta ur eller dricka vatten eller öl ur. Ornament: 2 flygande fåglar. Nthua	
	59	"Nsele". Att dricka öl ur. Spräckt och lagad med vax. Har tillhört en medicinman. Kibwezi	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 60	Ornerad "nsele". Inristningarna gjorda av en skolgosse å missionsstationen. Ikutha	
	61	- " - Med inristningar av en skolgosse och försedd med ägarens namn. - Ornerade kalebasser äro ganska sällsynta och förekomma, praktiskt sett, blott öster om floden Athi. Å alla här upptagna äro ornamenten, utom på nr. 51, utförda med kniv, vilket går fortare än att sticka med nål. I.	
	62	Oornamenterad "nsele". För upläggande av föda. Medelst öglan upphänges den, då den ej begagnas, på en stolpe i hyddan. Machakos	
	63	mbali = tratt (kalebass). Ornament: 2 hundrafotingar (ngutha) - 2 kräftdjur. Trattar brukas just ej allmänt. Ikutha	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	64	"Künga". Stor, av gräs flätad bastkorg att förvara säd i. Till skydd mot myror bestrykes yttersidan med kogödsel. Künga förvaras i "visthusboden" (ikumbe). Den tillverkas av de unga männen. Detta ex. är relativt litet. M.	
	65	Malstenar. Att krossa majs o.d. till mjöl. Den övre rundade stenen varmed man krossar kallas "nthio" (thia = krossa, mala). Vanligen är den undre stenen större och tjockare än detta exemplar. Vid återlämnandet av dep. i nov. 1959 från Norra Realläroverket saknades "löparen". M.	
	66	Träsked (kiko). Att röra om i grytan med, lägga upp mat, taga vatten o.s.v. Det egentliga redskapet att röra om i grytan med är en flat träpinne. M.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 67	Träsked. Som nr. 66. Jag har ej sett några ornamenterade skedar i Ukamba. Det avlånga smalt päronformiga bladet är typiskt för Akamba.	
	68	Liten sked. Att äta med. M.	
	69	- " - Som nr. 68. När skedarna ej användas, stickas de vanligen in i hyddans gräs-tak eller i skiljeväggen, som delar hyddan i 2 avdelningar. M.	
	70	Sked (kiko). Att äta med. Tillverkad av den röda veden i roten av viss trädart. Skedar-na tillhuggas först med den lilla yxa, som kallas "mgomo", varpå det finare slutarbetet göres med kniv. M.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 71	Sked. Som nr. 70. M.	
	72	Kvinnostol (kitumbe). Skiljer sig från männens stolar genom sin höjd och sina grövre dimensioner. Den användes blott i hyddan och ägaren bär den aldrig med sig. Stolen tycks vara mer använd i Ostakamba (öster om Athi) än västerut i Machakos' distrikt. De pallar, som annars brukas i hyddan äro groft tillhuggna och överensstämma i det väsentligaste med motsvarande hos Akchugu (se nr. 345). M.	
	73	Stol för gammal man (mumbu). Endast de äldre eller rättare sagt blott de, som förvärvat en "mutumias" värdighet, ha rätt att bära dessa stolar, på vilkas utarbetande man nedlägger stor omsorg. Ägaren för stolen med sig var han går. Den bäres i den vidfästa kedjan över axeln eller i handen. Vanligen äro dessa stolar eller pallar ej så utsirade som just denna, vilken är prydd med mönster av metalltråd. Dessa föreställa 2 vägar, som korsa varandra. I mitten ligger ägarens by. Figurerna längs kanten äro månar. Det finnes stolar med	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 73	(Forts.) finare inlagda mönster än denna, men de äro ej typiska för stammen i dess helhet utan tillverkas blott av 2-3 enstaka personer. M.	
	74	"Mumbu". Med lång kedja att bära pallen över axeln med samt med mässingsbeslagna fötter och kanter. Visar även hur sprickor i trä lagas. Fötterna äro försedda med rundade hål i mitten, något myoket vanligt. M.	
	75	"Mumbu". Ovanligt liten, knappt 7 cm hög, och prydd med nästan cirkelrunda beslag av koppar. M.	
	76	"Mumbu". Tarvligare typ utan kedja. Varje pall uthugges ur ett enda trästycke, varvid först brukas yxa (se nr. 77), sedan "ngomo" och slutligen kniv till den sista avputsningen. M.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	77	Vedyxa (ithoka). Hålet i skaftet utbrännes medelst en glödgad järnsten. Yxbladet är ofta ännu smalare än vad det är på detta exemplar. M.	
	78	"Ngomo". En sorts liten yxa eller huggjärn, som brukas vid allt finare träarbete och i själva verket är ett av infödingarnas viktigaste redskap. Bilan fastsitter vanligen i ett stycke noshörningshud, som påsättes uppblött och sedan, när den torkar, drar sig tillsammans. M.	
	79	"Ngovu". Kniv, som användes vid röjningsarbete på fälten, för borthuggande av buskar etc. Där bladet sitter fast i skaftet är ett stycke noshörningsskinn påsatt för att förhindra det senares sprickning och ge stadga åt det hela. M.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 80	Kvinnans grävstake (muu). Tillverkad av hårt träslag. Med denna utför hon allt grävningsarbete, såsom upptagande av sötpotatis, uppgrävande av rötter etc. Det finnes även en annan, ungefär 2-3 m lång grävstake, vilken brukas av männen, när de röja upp ny mark till åker. M.	
	81	- " - Som nr. 80.	
		Machakos-trakten	
	82	Pil (ndea). Att åderlåta boskap med. En rem bindes om halsen på det djur, som skall åderlåtas. Med en kort båge (se nr. 84) avskjutes sedan denna pil på några fots avstånd mot en av halsens ådror. Det korta avståndet gör, att pilen ej behöver vara försedd med fjäder vid basen. Spetsen är mycket bred och trubbig, nästan knivliknande. Härigenom åstadkommes, att pilen ej gör ett djupt sår, utan endast skär igenom huden och åderväggen, varpå den studsar tillbaka. Man anser att det är nyttigt för djuren att så åderlåtas. Somliga dricka blodet, som uppsamlas i ett kalebasskal. Seden förekommer	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 82	(Forts.) å andra ställen i Ost-afrika. (Se Hollis, "The Massai", Oxford 1905). M.	
	83 a - b	"Ndea". 2 stycken. Som nr. 82. Oanvända. Dessa pilar förvaras ofta i ett kort koger av det vanliga kogrets form. M.	
	84	Kort båge (uta). För avskjutande av ndea. (Se även nr. 82). Strängt taget finns väl ej någon särskild bågtyp härför, utan man använder vilken mindre båge som helst. M.	
	85	Koskälla (mbwi). Samma typ som bland Akikuyu och andra stammar. Kitui	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 86	<u>Smedens blåsbälg</u> (muuà). Arbetas med händerna utan <u>käppar</u>. Framför trärörets mynning lägges ett rör av lera, som leder ned i eldhärden. Bälgen fasthålles på sin plats genom 4 pinnar, som nedslås i marken intill träröret. Mellan pinnarna lägges sedan en sten som tyngd. Fårskinn anses bäst för förfärdigande av bälgar. <u>Ikutha</u>	
	87	<u>Prov på järnhaltig flodsand</u>, från vilken smederna få en del av sitt järn. En mängd floder i Ukamba innehålla järnhaltig sand, och under torktider, då många av dem äro uttorkade, ser man ofta den torra flodbottnen glänsa svart på grund av ymnig förekomst av fina järnkorn. <u>Nthua</u>	
	88	"<u>Kilingi</u>". Apparat för spiralrullning av metalltråd. Denna köpes hos de hinduiska köpmän, vilkas små butiker ligga spridda här och där över hela Ukamba. Toppstycket är utskuret ur noshörningshud. Spiralen göres hur lång som helst, i det den mindre pinnen tas ut och den färdiga spiralen drages ned genom hålet, samtidigt med	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 88	(Forts.) att ståltråden inuti den förra drages upp. Förr skars hela apparaten ur ett enda trästycke. Följande 3 redskap brukas vid tillverkning av de i Ostafrika välbekanta kedjor, som Akamba tillverka.	
	89	Bambutub (mulungu). Förvaringsrum för de länkar, av vilka kedjorna hopfogas. Denna tub innehåller några grova länkar. M.	
	90	"Bord" (kitati), å vilka länkarna läggas vid kedjetillverkningen. Den arbetande sitter på marken och sticker ned kitati i jorden mellan sina ben. Med de i tuben förvarade 2 spetsiga järntenarna (dessa tagas med förkärlek från ett paraply. Paraplyer försäljas av hinduerna), fattas länkarna och fogas in i varandra. Med tillhjälp av nr. 91 böjas sedan länkarna ihop, så att de ej kunna falla isär.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kal.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	91	Tång (ngolia). Användes vid kedjetillverkning till att sammanfoga länkarna (se nr. 90). Den vanliga smedtången (muivelo) är av samma typ som ngolia, men ungefär ½ gång så lång. M.	
	92	Elddon. Den övre delen, som är gjord av hårdare träslag, kallas windi, den undre kika. Elddonet brukas blott på resor, då man aldrig låter elden fullständigt dö ut i hyddorna. På resor förvaras windi i kogret, kika uti ngusu (se nr. 34). Sättet att göra upp eld är det vanliga, varför en beskrivning här är onödig. (Se även nr. 179). Kitui	
	93	Lång trumma av trä (kja). Brukades förr vid de ungas danser, men är nu alldeles ur bruk. Trumman hölls uti handtaget och stöttes mot marken, varvid ett doft ljud frambragtes. För att förstärka detta, fäste man en ståltråd inuti mellan botten och handtag. Typen torde ej förekomma hos någon annan ostafrikansk stam (jmfr dock Wapare nr. 608). Detta exemplar är målat i 3 färger. Den svarta är sot (mbio), den röda är	

ELANDERS GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 93	(Forts.) "mbuu" (se nr. 27) och den vita slutligen är en annan jordart (ea). Längd 133 cm. Bredd 14,5 cm. (Se Bildarkivet, Inv. kartong VII.) M.	
	94	Kia. Målad i samma färger som nr. 93, men i andra mönster och utan metalltråd inuti. Längd 139,5 cm. Bredd 12,5 cm. (Se Bildarkivet. Inv. kart. VII.) Machakos	
	95	Kia. Utan metalltråd och med mönster i rött (mbuu): [tecken] = grundplan av hydda; punkterna beteckna de i marken nedstuckna stängerna (ngeti). [tecken] = sovställe (itá). [tecken] = bikupa med krok för upphängning. [tecken] = = smeds tång, utsträckt efter en glödgad järnten etc. Längd 144 cm. Bredd 13 cm. Se foto. (Se Bildarkivet. Inv. kart. VII.) M.	
	96	Trumma (mbalja, i östra Ukamba kallad "n'gutha"). Ynglingarnas nuvarande danstrumma. "Musikanten" står, placerar trumman mellan knäna, mellan vilka den fasthålles. Den slås med bägge händer.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 96	(Forts.) Medelst snöret bäres trumman över axeln på väg till och från dansplatsen. Detta exemplar är målat i svart, vitt och rött. Se foto.	
		M.	
	97	Trumma (mbalja). Målad med röda figurer (sol, måne). Vanligen äro dock trummorna ofärgade. De såväl som bistockarna urhålkas ur mjukt trä.	
		Machakos	
	98	"Fiol" (mbeve). Instrumentet "stämmes" genom att åstadkomma starkare spänning uti bågen ävensom genom placerande av ett litet trästycke eller en kalebasskärva mellan sträng och resonansbotten. Denna utgöres av en kalebass. Man spelar med en liten båge. Strängen på denna såväl som den på instrumentet göres av bast. Man känner intet annat ostafrikanskt musikinstrument, som spelas med båge. Denna fiol är ej allmän, jag har blott sett den ett par gånger i ostakamba, däremot aldrig kring Machakos. Den torde aldrig användas vid dans, därtill är ljudet för svagt, utan brukas blott för tidsfördriv.	

Kibwezi

ELANDERS, GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 99	Fiol. Som nr. 98. Trumhinnan över resonansbotten saknas. Kibwezi	
	100	Medicinmannens (mundu mue.)musikredskap, som användes, när han förutsäger händelser och talar med de avlidnas andar (aimu). Bågen är en vanlig sådan, fast försedd med sträng av ståltråd. Kalebasskalet placeras med yttre sidan mot strängen. Instrumentet är stämt så tillvida, att korset på dess mitt anger, var strängen skall placeras för att ge det bästa ljudet. Instrumentet brukas så, att den spelande med den lilla staven slår på strängen ovan och nedan kalebassen. Staven måste tillverkas av växten "mulwila -- mbia". M.	
	101	Liten fiol (mbeve). Som nr. 98. Kibwezi-trakten	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 102	<u>Horn</u>. Att blåsa. Tillverkat av den större kuduns horn. Kuduhorn från massaj, se L.W. Werther, Zum Victoria Nyanza. Berl. 1894, s. 67. (K.B.) <u>Kitui</u>	
	103	– " – Som nr. 102. <u>Kitui</u>	
	104	– " – Att blåsa. Tillverkat av horn av oryx. <u>Ikutha</u>	
	105	<u>Blåsinstrument</u> (soo). Består av ett bamburör med en kalebass i ändan för att förstärka ljudet. Det fordras övning och goda lungor för att kunna blåsa soo. <u>Machakos</u>	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	106	Stridsflöjt (n ' guli). Blåses i den bredare änden, medan tummen hålles å munstycket. Brukas å krigståg, när man går till anfall ävensom vid överfall av fienden för att kalla folket till vapen. Ansatser till ett signalspråk finnes, i det en del gamla män medelst nguli kunna återge vissa ord och uttryck, som förstås av andra män. Flöjten blåses även vid det högtidliga intåg i byarna, som hålles efter återkomsten från en lyckad elefantjakt. Machakos	
	107	Flöjt av bambu (mutulele). Akambas flöjter ha alltid 4 hål.(De brännas ur. - Alla nu nämnda blåsinstrument brukas aldrig vid danserna. Med undantag av stridsflöjten användas de mest av gossar eller ynglingar, som blåsa på dem för sitt eget nöjes skull. Machakos	
	108	Flöjt av bambu. Som nr. 107. De två första fingrarna å var hand brukas och hålles växelvis över hålen. Machakos	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 109	Krigares prydnad (wea). Består av manen på giraff eller zebra. Bäres över ena skuldran och bröstet. Nthua-dalen	
	110	- " - Som nr. 109. Kitui	
	111	Krigares huvudbonad. Av babianskinn. I änden är en kosvans fastsydd. Denna huvudprydnad är ej någon allmängiltig typ. (Se även nr. 115). Nthua	
	112	Sandaler (kiatu). Fotbeklädnad brukas ej i det dagliga livet hemma i byn, blott på resor. Machakos	
	113	- " - Som nr. 112. Kitui	

ELANDERS. GBG. 4924 4. 64.

Gen kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 114	Kvinnodräkt (ua). Den bäres över ena skuldran. Består av ett skinn, som ingnides med fett och röd jord (mbuu). Då den tillverkas av männen och är en skänk från denne till hustrun, är det nästan omöjligt att tillhandla sig en ua av en kvinna. Komme hon hem den förutan, skulle den äkta mannen taga det mycket illa upp. Plagget förekommer blott i V. Ukamba. Öster om Athifloden drapera kvinnorna sig i ett importerat tygstycke, som erhålles från hinduerna. Kvinnorna av grannstammen i väster, Akikuyu, bruka även hudar. - Männen i Ukamba kläda sig i importerade filtar. Machakos	
	115	Benprydnader. Av Colobusapans skinn. Anbringas ovan vristerna med spetsarna framåt. Hos Massai t.ex. riktas de bakåt. (Se Merker: "Die Massai", abb. 41). Denna prydnad brukas av många stammar. (Se även nr. 771). M.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 116	Ung flickas "svans" (muthita). Bäres av kvinnor av alla åldrar, då det anses i hög grad opassande att ej skyla bakpartiet. På gifta kvinnor räcker "svansen" vanligen så långt ned, att snibbarna beröra marken. Den är också vanligen utan prydnader. Plagget fästes under det bälte av pärlor, som alla kvinnor bära kring livet (se nr. 124). De förekomma blott västerut i Machakos' distrikt, så också i Kikuyu-landet. M.	
	117	- " - Som nr. 116. M.	
	118	Muthita för ett barn. M.	
	119	"Förkläde" (kimengo). Knytes kring livet. Bars förr mer än nu av flickor och var på en gång prydnad och ett plagg att skyla blygden. Tillverkades av tjock importerad mässingstråd, vilken plattades ut och varav små cylindrar förfärdigades. Detta "kimengo" består av över 700	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 119	(Forts.) sådana (nsale). Priset var ungefär 3 getter. Små flickor bära ock "kimengo", men ett helt litet. De översta raderna av nsale göras vanligen av järntråd av den orsaken, att mässingen lätt ärgar sig genom svett o.d. M.	
	120	"Förkläde". Som nr. 119. Machakos	
	121	"Förkläde" prytt med pärlor (katunge), som bäres av flickor och till sitt bruk motsvarar "kimengo". Plagget har framför det sistnämnda den fördelen, att det ej är så tungt och obekvämt att bära. Pärlorna äro alltid ordnade i enkla mönster. Machakos	
	122	- " - Som nr. 121. Machakos	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	123	"Katunge". Nedtill prytt med kedjor av järn, koppar och mässingstråd. Kitui	
	124	Livprydnad för flickor, bestående av röda och vita porslinspärlor (kjuma). Dessa bälten äro ofta 2 dm breda. Äldre kvinnor bära nästan uteslutande bälten, bestående av blå pärlor, beroende därpå, att sådana voro i bruk i deras ungdom. De blå pärlorna äro antingen av samma form och materia som de andra eller också äro de av glas och ringformiga. (Jmfr nr. 140). Machakos	
	125.	Halsprydnad för unga flickor (n'guthi), bestående av grövre kedjor av järn. Smycket fästes om halsen och betäcker delvis axlarna samt låter de hängande kedjorna falla ned över bröstet. På ryggsidan prydes det av en rad snäckor (se nr. 225 och nr. 319). N'guthi användes i synnerhet i östra Ukamba. Kitui	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 126	Bälte för kvinnor. Bestående av rem, besatt med kauri-snäckor (n'gutu). Dessa brukas numera ej så ofta i Ukamba till prydande av föremål. Machakos	
	127	Armspiral (uthuku). Av mässingtråd. Den i stora delar av Afrika vanliga typen. Bäres av många ostafrikanska stammar även nedanför knäet. Så göra ock kvinnorna i västra Ukamba, öster ut däremot ej. Även männen bära stundom en spiral kring över- eller underarmen. Machakos	
	128	Liten armspiral. Tagen från ett barnlik. (Se nr. 169). Ikutha	
	129	Halsband. Av järnkedjor. Bäres av gifta hustrur. Machakos	

ELANDERS. GBG 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 130	Halsband. Gjort av rötter av ett större gräs. Kallas "kithua" och bäres av kvinnor, någon gång av ynglingar. Machakos	
	131	"Kithua". Bestruket med röd färg (mbuu). Machakos	
	132	"Kithua". Av annan typ. Machakos	
	133	Halsband. Förfärdigat av rötterna av gräset "kjulu". Ha en viss lukt, som infödingarna tycka om. Halsbanden bäras därför ofta av kvinnor, när de sova tillsammans med männen. Machakos	
	134	- " - Som nr. 133. Machakos	

ELANDERS. GBG 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	135	Halsband. Som nr. 134. Machakos	
	136	Flätat halsband. För kvinnor. Annan typ. Machakos	
	137	Halsband av frön (n'gale). (Coix lacryma ="Jobstårar"). Bäres numera blott tillfälligtvis, men man säger, att innan det ännu fanns god tillgång till porslinspärlor, brukades dessa frön mycket till halsband. Nthua-dalen	
	138	- " - Som nr. 137. Nthua-dalen	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 139	Halsband. Av gräsrötter. Dessa ha i friskt tillstånd en mycket stark lukt, som ännu är tydligt förnimbar. Denna art av halsband är ej alls typisk, men brukas av samma skäl som nr. 133. Machakos	
	140	- " - Av ringformiga glaspärlor. Brukas blott av äldre kvinnor (Jmfr nr. 123). Detta smycke finns även hos andra stammar (Wapare m.fl.).	
	141	- " - Som nr. 140. Machakos	
	142	Bred halsring. Av pärlor (gröna och blå), uppträdda på ståltråd. Bäres av flickor. Halsprydnader av olikfärgade pärlor förekomma mest i östra Ukamba.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 143	Bred halsring. Som nr. 142, men 3-färgad och med en pärlsnodd hängande ned över bröstet. Kitui	
	144	Halsring. Prydd med pärlor. Kallas västerut imili, i ostukamba ivati. Imili är dock vanligen helt vitt, liksom överhuvud halsband av olikfärgade pärlor ej äro allmänna väster om floden Athi. Ikutha	
	145	- " - Som nr. 144. Dessa ringar brukas stundom även av ynglingar. Ikutha	
	146	- " - Som nr. 145. Ikutha	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 147	Kvinnas halsprydnad. Bestående av 2 pärlringar. Ikanga, Ö. Ukamba.	
	148	Halsprydnad (n'galia). För mindre flicka. Består av pärlor, uppträdda på ståltråd. Ikanga, Ö. Ukamba.	
	149	Halsprydnad. Enkel, av blåa och gröna pärlor. Ikutha	Fel numrering ? Skall vara 153?
	150	Armprydnader av pärlor (lamba). 1 par bäres av kvinnor på överarmen. Mönstren tyckas ej betyda något särskilt. Även detta slags smycke brukas mest i östra Ukamba. Ikutha	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 151	**Armprydnad.** Som nr 150. 1 st. Det vanligaste mönstret är trianglar. **Ikutha**	
	152	- " - Som nr 151. 1 par. **Ikutha**	
	153	- " - Som nr 152. 1 par. Mönstren på samtliga äro dock olika. **Ikutha**	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 154	**Halsband.** Av finare spiralrullad järntråd (jmfr. nr. 88), egentligen avsedd för kedjetillverkning. Machakos	
	155	**Halsringar.** Av mycken fin spiralrullad järntråd, även den egentligen avsedd för tillverkning av mycket fina kedjor. Machakos	
	156	**Fina spiraler av mässing.** Den korta, ombundna kedjan ger prov på dimensionerna av den kedja, som fås av denna spiralstorlek. Machakos	
	157	**Spiralrullad järntråd** (muli'a). Bäres av ynglingarna kring midja och bröst vid dansen, blott undantagsvis av flickor. Ringen slutes genom att ena änden instickes i den andra och så vrides ett halft varv åt sidan, varvid spiralens båda ändar gripa in uti varandra. Machakos	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 158	**Grov "mulia" av mässingstråd.** För samma bruk som nr. 157. Machakos	
	159	**2 "mulia" av koppartråd.** När de anbringas på överkroppen sättas de glest med ett par fingrars mellanrum. Machakos	
	160	**Halsring.** Av spiraltråd, för ung man. (koppar). Machakos	
	161	- " - Som nr. 160, med vidfäst lång kedja av mässing, vid vilken hänger den tång (ngose), varmed ögonhåren utdragas. (Se nr. 252). Detta exemplar är gjort av en metall, som köpes av hinduerna. Troligen är det en blandning av temm och bly. Infödingarna smälta sedan metallen själva och förfärdiga därav de föremål, de önska. Detta arbete utföres ej av yrkesmässiga smeder utan göres av de unga männen själva.	

M.

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 162	Järnspiral, tätt omslutande halsen. Ynglingarna ha stundom flera stycken sådana ovanpå varandra, vilka bilda en sorts krage. M.	
	163	Spiraler av järntråd. Att bära kring halsen. M.	
	164	"Mulia" med vidfästade kopparringar, som förfärdigats av utplattad koppartråd. Halsprydnad. Kitui	
	165	Halsring. Buren av man. Den är snodd av grov koppartråd kring en tjock metalltråd inuti. Smycket kallas ukumu. Ikutha	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 166	Halsband. Förfärdigat av metallpärlor (ndeke). De unga männen förfärdiga även dessa själva. M.	
	167	Halsring. Av "ndeke" med vidhängande lång kedja av mässingstråd. Kedjan är nedtill försedd med en prydnad av i nr. 161 nämnd metall. Denna prydnad föreställer det redskap (muthe kethi), varmed man vispar blod av slaktade kreatur (se nr. 251). M.	
	168	Bröstsmycke för man. Bestående av en spiralvriden grov koppartråd, som hänger i en kedja av samma metall. Kitui	
	169	3 "mulia", tagna från likrester. Akamba kastar nämligen för det mesta ut sina döda i buskarna utan att taga av dem deras prydnader. Ikutha	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 170	Järnhalsband. Tagna från ett barnskelett. Ikutha	
	171	Smycke för kvinnor över vristen. Det består blott av ett stycke böjd metalltråd och är således mycket primitivt. Från ett skelett. Ikutha	
	172	Armring av mässing. Tillverkas av importerad mässingstråd, som smältes ihop. Även dessa metallarbeten liksom nedan nämnda armprydnader tillverkas ej av smederna utan av särskilda, däri kunniga personer. Kibwezi	
	173	Smycke för kvinnor, över vristen. Som nr. 171. Kibwezi	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 174	Armringar (kíkolo). Importeras och säljas av de indiska köpmännen. Bäres av enstaka individer bland många stammar, varhelst hinduerna slagit sig ned. Ofta bär man 3-4 st. på samma arm. Ikutha.	
	175	Prydnad för överarmen. Buren av ung man, och bestående av 2 spiralrullade ringar, från vilka kedjor av mässing hänga ned. Ringarna öppnas på sätt, som nämnts under nr. 157. M.	
	176	Mans armring. Förfärdigad av den under nr. 161 nämnda metallen. Tillverkningen tillgår så, att metallen smältes och därpå hälles i en form, som antingen utskurits i trä eller formats i sand. De röda inläggningarna utgöras av stycken av koppartråd, som inläggas i den flytande metallmassan. Stundom äro dessa kopparstycken formade som en orm. M.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 177	Prydnad för överarmen. Som nr. 176, men utan inläggning med kopparträd. Ikutha	
	178	Armring för man. Av ebenholz (muvingo). Kamba-koloni i Taveta.	
	179	Elddon. Ännu föga använt. (Se även nr. 92). M.	
	180	Armring för man. Skuren ur en elefants bakfot. När jägare nedlagt ett djur, bruka de skära sig dylika prydnader, varöver de äro mycket stolta. Man säger, att det ej går att skära en dylik ur elefantens framfot, då den hornartade massa, varav ringen består, här är i ringare grad förhanden. Muutha, Ö. Ukamba.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 181	Armring. Av elfenben med svaga försök till ornamentering. Dessa armringar bäras blott av män och vanligen blott av elefantjägare eller förmögna personer. Ringen kallas ukotho. Kitui	
	182	"Ukotho". Utan ornamentering. Muutha	
	183	- " - Som nr. 182. Kitui-trakten	
	184	- " - Som nr. 183. Kitui-trakten	
	185	- " - Som nr. 184. Nu upptagna elfenbensringar äro typiska för Akamba. Ikutha	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 186	<u>Elfenbensring för överarmen</u>. Av avlång form, en för Ukamba ovanlig. Just denna typ bäres av gamla män bland Nandistammen. Se Hollis: "The Nandi", Oxford 1909. <u>Kitui</u>	
	187	- " - Som nr. 186. <u>Kitui</u>	
	188	- " - Som nr. 187. <u>Kitui</u>	
	189	<u>Armring</u>. Som nr. 180. <u>Kitui</u>	
	190	<u>Ringar, ett par</u>. Att bäras ovan vristerna av kvinnor. Importeras av hinduerna från Bombay. De låsas medelst ett stycke ståltråd. Bäras blott av enstaka äldre kvinnor i Ukamba. De brukas mera allmänt av Suaheli-kvinnorna. <u>Ikutha</u>	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 191	Armband (kitanga). Av järn, brukas av båda könen. Ornamenterat. Kibwezi	
	192	- " - (kitanga). Av mässing, med ornament. (Tillverkning jmfr. nr. 172). M.	
	193	- " - Som nr. 192, men annorlunda ornamenterat. Taget från likrester. Kibwezi	
	194	Armband (kitsaga), ett par. Av koppar med ornament. M.	
	195	"Kitanga". Av koppar med ornament, något olika föregående. M.	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	196	"Kitanga". Som nr. 195.	
	197	Armband (kitanga), ett par. Av mässing, med samma ornament som nr. 194.	
	198	"Kitanga". Som nr. 197. (Se nr. 322).	
	199	Armband, ett par. Av järn. Ornamenterade och av annan form än föreg. Av alla nu nämnda armband brukar man ofta flera stycken på en gång, så att ett långt stycke av underarmen kan täckas. De bäres både av män och kvinnor.	
	200	Halsprydnad. Av kedjor och ringar av fina metallspiraler. Buren av en ung man.	

Kitui

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 201	Halsband. Av blå, gula och vita pärlor. Buret av yngling.	
	202	Örring (ivuli). Förfärdigad av tenn. Dessa ringar bäras av de vuxna ynglingarna och flickorna. Akamba göra ett runt hål i nedre öronloben, men vanställa i övrigt aldrig denna. De bära endast öronprydnader av metall, inga träprydnader som deras grannar i väster och sydväst, Akikuyu och Massai. Dessa ringar äro typiska för stammen. Åtminstone de unga männen bära alltid kedjor fästa vid ringarna. Dessa kedjor läggas upp kring örat. Öronsmyckena anläggas av de unga, när de börja gå till danserna, och förfärdigas av dem själva. M.	
	203	Örringar (ivuli), ett par. Av samma typ som nr. 202, endast något större. De äro försedda med helt korta kedjor. M.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	204	**Örringar,** ett par. Av annan, men dock mycket vanlig typ. Ornamenterade. De vidfästa kedjorna äro å dessa exemplar för korta att läggas upp över örat utan de hänga fritt ned. M.	
	205	**Ornamenterade örringar,** ett par. Av samma metall som de föreg., men av annan typ. Modellen är helt ny och har ej vunnit någon större spridning. M.	
	206	**Örringar,** ett par. Utgjorde 1912 sista modet bland ynglingarna i trakten av Machakos. (Jmfr. nr. 324). M.	
	207	- " - , ett par. Av koppartråd. Liksom nr. 206 ett alldeles nytt mode, som börjat vid Machakos. Alla dylika nyheter spela dock ingen roll vid sidan av nr. 202 - - 204, som äro karaktäristiska för Akamba. M.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 208	**Träpluggar för öronen.** Här och var österut tycks man göra större hål i undre öronloben. Dessa pluggar äro ej direkta prydnader utan brukas av gossarna att tänja ut hålen med. De tillverkas vanligen av trädet "ituvä", som har rödaktig ved. ¼ Ikanga, Ö. Ukamba.	
	209	**Kedja (munjo).** Av järn. Akamba äro bekanta såsom de skickligaste kedjesmeder i Ost-Afrika, och ofta träffar man på små kolonier av dem bland andra stammar, bland vilka de tillverka och försälja sina kedjor. Dessa göres uteslutande av importerad metalltråd. Angående de verktyg man använder, se nr. 88-91.	
	210	**Kedja (munjo).** Av koppar.	
	211	**Kedja (munjo).** Som nr. 210, men av annan tjocklek.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	212	Kedja. Bestående av växlande koppar och mässing. Kedjor användas gärna som prydnader kring vristerna och nedre delen av benet. De äro stundom så fina, att det ser ut som om benen äro målade med sick-sacklinjer. För jämförelse av kedjor av olika tjocklek, se de många föremål som äro prydda med sådana, t.ex. nr. 123, 125. Alla prydnadssaker av metall skuras före användandet med sand och vatten. Man brukar härvid även blad av en del växter, så i synnerhet av "kjuvi", en allmänt förekommande Rumex-art.	
	213	4 flata fingerringar (ngome). Av koppar. Ringar bäras å alla fingrar och för det mesta flera stycken å samma finger, däremot aldrig å tårna. Det är ej ovanligt att unga älskande skänka varandra ringar.	
		Kitui	
	214	"N'gome", 2 stycken. Av koppar, ornamenterade på samma sätt som armbanden (se nr. 194).	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	215	"N'gome", 2 stycken. Av koppar. Som nr. 213, men naggade i kanterna.	
	216	"N'gome", 3 stycken släta. (2 av koppar). Som nr. 214, men utan ornament.	
	217	Fingerring. Tillverkad av 1 gammalt 1-centstycke (skiljemynt för Brit. Ostafrika och Ygande). Dessa voro förr av aluminium.	
	218	Ring. Av fin, spiralrullad koppartråd.	
	219	Fransad dansdräkt. För ynglingar. Tygstycket bäres kring midjan, i övrigt är den dansande naken. Tyget fås från de indiska köpmännen, men beredes av vederbörande själv, i det ett stycke repas upp.	

ELANDERS. GBG 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 219	(Forts.) varpå snörena flätas samman. Fransarna kunna vara dubbelt så långa som på detta stycke. Kitui	
	220	Båge (uta). Lindad med metalltråd (mukunsu). Bäres av ynglingarna i dansen, men brukas ej att skjuta med. M.	
	221	Båge. Som dansattribut = nr. 220. Machakos	
	222	Klubba eller käpp (ndata). Lindad med fin metalltråd. Liksom föregående dansattribut att hållas i handen. Machakos	

ELANDERS. GBG 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 223	Klubba (nsuma). Lindad med fin metalltråd. Dansattribut. I samband härmed må nämnas, att klubban ej förekommer som vapen hos Akamba, de bruka blott båge, pilar och svärd. De klubbtyper som talrikt förekomma, äro att betrakta som rena dansattribut eller som ett slags käppar, i det man älskar, att, när man är på vandring, hålla något i handen. Detta framgår bl. a. därav, att flera dylika föremål, som vi skulle vilja kalla klubbor, av infödingarna blott kallas "ndata" (= käpp). Machakos	
	224	Dansattribut (ndata). Av säregen form. Överdelen liknar ett fågelhuvud. Denna typ har jag blott anträffat i få exemplar, men den torde vara karaktäristisk för stammen, i det jag sett den å flera olika ställen. Metalltrådslindning i överensstämmelse med den på nr. 223. Denna lindning är alltid mycket nätt utförd och visar en ny sida av Akambas förmåga att arbeta med metall. Machakos	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	225	Dansattribut. Käpp i form av en yngling. Att man vill återge bilden av en sådan framgår av den lilla mässingspärlan ovan huvudet, vilken skall föreställa den snäcka (ivúo), som de unga männen bära på huvudet, fäst vid håret. Å fingrarna märkas ringar. Typen är alldeles individuell, jag har blott sett ytterligare en dylik käpp. Båda voro gjorda av samme man. Machakos	
	226	Klubba (nsuma). Att bära i handen. Huvudet prydes av inristningar, vilka på samma sätt som å kallebasserna äro gjorda med kniv och sedan ingnidna med aska. (pilspetsar) jmfr. nr. 250. Machakos	
	227	Käpp (ndata). Dansattribut eller att bära i hand. Prydd med inbrända linjer och skuren i form av ett gevär (ivuti). Machakos	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 228	Böjd käpp. Att bära i handen. Lätt ornamenterad. För att få glans på käppar och andra föremål av trä, ingnidas de med fett. Machakos	
	229	Klubba (nsuma). Huvudet består av en sten, som omslutes av några träspjälor, varpå det hela är översytt med ett stycke skinn. Inte heller denna klubba är något vapen bland Akamba, de bruka dem blott att bära i hand, när de gå stigen fram. Fast de ej äro sällsynta, tillverkas de dock ej i Ukamba, utan komma uppifrån trakterna å Kenias sydsluttning.	
	230	- " - Som nr. 229. Se foto (Se bildarkivet. Inv. Kartong VIII.)	
	231	Piska. Skuren ur noshörningshud. Den är ej för något särskilt bruk utan mera för att blott bäras i handen. Benämnes liksom alla dylika tingestar i Ostafrika med suaheli-ordet "kiboko" (eg. = flodhäst). Övre delen är	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 231	(Forts.) lindad med mässingstråd.	
		Kitui	
	232	Snusdosa (kiangi). I Akamba äro båda könen lidelsefulla snusare. Männen lägga det i näsan och kvinnorna stoppa i mun. Man kan ej förrätta ett gott arbete, om det ej finns tillgång på mbaki(snus), och tar denna varan slut på en längre marsch, börjar stor veklagan höras. På förfärdigande av snusdosor nedlägges stor omsorg och det ges en otalig mängd sådana av olika typer. Mest brukas trä eller horn. Denna är av trä och över hela sin yta överdragen med metall. Innehåller prov på de inföddas snus.	
		Machakos	
	233	"Kiangi", li Liksom nr. 232 av trä och överdragen med metall. Däremot är formen mera ovanlig. "Snusdosan" kan öppnas i bägge ändar.	
		Machakos	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 234	"Kiangi". Övre delen är tillverkad av horn av hartebeestantilopen. Proppen är av noshörningshud, varav man helst gör den, när tillfälle därtill gives. Snusdosan är fäst vid en spiralring om överarmen. Vanligen hänger den i en kedja om halsen, åtminstone så hos äldre män, kvinnorna fästa den gärna vid pärlgördeln kring midjan. Även denna innehåller snus. Machakos	
	235	"Kiangi". Av trä, till en del metallprydd. Bäres i kedja kring halsen. Vid kedjan är en ngose (instrument att rycka ut ögonhåren) fäst. (Se nr. 252).	
	236	"Kiangi" av ebenholz (muvingo). Detta träslag, som förekommer ej sällsynt i Ukamba, användes att göra snusdosor av. Nthua	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 237	Större "kiangi". Har tillhört en äldre man. Den är gjord av elandantilopens horn och försedd med propp av noshörningshud. Ikutha	
	238	Horn av "bushbock". Avsett att uppbevara snus. Förvaras i hyddan, där ägaren fyller på den "kiangi", han bär på sig. Locket består av en skinnbit, som först uppmjukas i vatten och sedan hårt fastbindes kring öppningen. När den torkat, håller den tillsammans. (Jmfr. nr. 39). Machakos	
	239	"Kiangi". Ornamenterad, förfärdigad av en liten kalebass. Ornament: pilspetsar, måne, 3 st. "kithi", en sorts mask av grå färg, vilken enligt infödingarnas tro har ett huvud vid vardera ändan av kroppen. Kibwezi	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 240	Ornamenterad "kiangi", kalebass.	
	241	"Kiangi" (kalebass). Ornamenterad med fisk, orm, kameleont utan huvud samt å halsen en pärlhöna (ngańga) m.m. Ikutha	
	242	"Kiangi". Gjord av halsen till en kalebass och försedd med kort kedja att fästa den vid midjan. Kibwezi	
	243	"Kiangi". Av bamburör. M.	
	244	"Kiangi". Förfärdigad av frukt av dum-palmen. (Hyphaenae.) Bredvid hänger en, nu utnött, hårborste att taga snus med. Detta hälles först i handen, varpå det medelst borsten föres till näsan. Nthua	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 245	"Kiangi". Av den hårda kärnan av dum-palmen. Denna kärna ligger inuti det skal, varav nr. 244 är gjord.	
		Kitui	
	246	Frukt. Av dum-palmen. Denna täckes i moget tillstånd av ett rödbrunt, trådigt hölje med sötaktig smak, vilket ätes i hungersnöd.	
		Nthua-floden	
	247	Pensel. Av gethår, att taga snus med, liksom den å nr. 244.	
	248	Liten spade av trä. Att taga snus med, alltså för samma bruk som de nyss nämnda penslarna.	
	249	Tobak (kumbatu). Tobaken är innesluten i bananblad. Detta "paket" har den typiska form,	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 249	(Forts.) i vilken över hela Ostafrika för försäljning avsedd tobak framställes. Akamba odla själva sin tobak, en rödblommig Virginia-art, på en liten fläck nära byarna. Kitui	
	250	Käpp eller klubba. Att bära i handen. Snidad och lindad med metalltråd. Jmfr. nr. 226 och nr. 266.	
	251	Visp (muthekethi). Att vrida mellan händerna. Ofta brukas härtill en ryggkota av ett större däggdjur eller en käpp med flera, nära varandra utgående grenar. Jmfr. Merker, "Die Massai", sid. 38 - 39. M.	
	252	Tång (ngose). Att draga ut ögonhåren med. De unga av båda könen börja göra detta, när de äro stora nog att deltaga i danserna, varvid det gäller att göra sig så tilldragande som möjligt för det motsatta könet. Ögonbrynen borttagas	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 252	(Forts.) även, vilket dock sker genom rakning. Se även nr. 161 och 235, samt nr. 253. M.	
	253	"Ngose", 2 stycken. Virade med koppartråd. Dessa tänger äro på samma gång prydnadssaker, och man bär ofta 4-5 stycken på sig på en gång. De lindas även med girafftagel, som tillsammans med metalltråden ger den lilla tingesten ett mycket prydligt utseende. Se även nr. 161, 235 och 252. M.	
	254	"Ngola". Den tång varmed männen rycka ut skäggstrån. Denna typ är emellertid ej den vanligaste, utan den senare är av samma form som en "ngose" (se nr. 252), blott ungefär 2 ggr så stor. Man söker alltid uppträda så "slätrakad" som möjligt, och när intet annat finnes att göra, bruka männen sitta nedhukade på "thome" (gårdsplatsen), ivrigt sysselsatta att avlägsna sina skäggstrån. Ikutha	

ELANDERS. GBG 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.

1912.7.
255 Rakkniv (wensi).

Egen tillverkning. Det är ingen rakkniv i egentlig mening, då den ej användes för skägget utan för ögonbryn och hår. Det senare rakas i olika mönster, ofta avlägsnas allt hår från huvudet. Intet, som motsvarar tvål, användes vid rakningen, endast vatten. Man rakar varandra, kvinnor raka dock ej män, som t.ex. hos Massai. Någon särskild rakknivstyp ges ej, utan vilken mindre kniv som helst användes. "Wensi" skärpes mot en flat sten, "ino", som vanligen brukar ligga på gårdsplatsen framför hyddan.

Längd 22 cm.

Ikutha

256 Instrument för tandfilning (ngesa).

Denna oformliga typ, som erinrar om ett yxhuvud, användes knappast mera, utan nu brukas mest ett stycke av en importerad kniv, som tillslipats som ett huggjärn. Operationen, som utföres på båda könen, tillgår så, att "ngesa" sättes mot tanden, varefter med ett trästycke sakta slås å huggjärnet, ungefär på samma sätt som en bildhuggare hugger bort skärvor med en mejsel. Bruket har intet med religiösa sedvänjor eller omskärelseceremonierna att göra, det gäller blott att förbättra sitt utseende och göra sig så attraktiv som möjligt för det motsatta könet (jmfr. nr. 252).

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 256	(Forts.) I västra Ukamba, Ulu, filas 6 tänder i överkäken till långa smala spetsar, i Ostukamba däremot blott 2 - 4 med triangulära spetsar. Det ges även andra variationer och man kan på en persons tänder se, från vilken del av Ukamba han är. Ursprungligen torde endast de 2 framtänderna deformerats. På senare tid lär bruket även ha spritt sig till Kikuyu-stammen i väster. träskaft Knivegg M.	
	257	Ask av elfenben (nedre delen av elefantbete). Att stoppa diverse småsaker i. Lock och botten av skinn, påsatta som på nr. 238. Asken innehåller prov på "kjutu", ett slags starkt doftande trämjöl, som bl.a. fås ur vissa hackspettars hål. Det anses lukta gott och uppfriskande och man bestryker sig gärna därmed. Kitui	
	258	Ornerad kalebass. Att förvara "kjutu" (se nr. 257) i. Den kallas liksom danstrumman "mbalja". Figurer: månar. - [figur] = himlen, under månen, ovanpå en pilspets. - [figur] = hoprullade remmar (mukwa). - [figur] = trädgren med bikupa (muatu).	

ELANDERS. GBG. 4924 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 258	(Forts.) ⌀ = sköldpadda etc. Ikutha	
	259	Rökpipa (ndojo). Akamba äro ej lika lidelsefulla rökare som snusare, och blott här och där finner man en äldre man som röker. Kvinnorna röka aldrig som t.ex. bland Kavirondo (Viktoria Nyanza). Piphuvudena äro ej heller så vackra som de från Kavirondo och blott undantagsvis äro de något ornamenterade som detta exemplar. Ikutha	
	260	Rökpipa (ndojo). Huvud utan ornament. Skaftet utgöres vanligen blott av ett vassrör. Ikutha	
	261	Pipa. Tillverkad av en majskolv. I.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 262	**Piphuvud.** Mycket primitivt utfört. Ikutha	
	263	- " - Som nr. 262.	
	264	**Bjällror** (iamba, kalamba). Av den över hela Ostafrika gängse typen. De innehålla små stenar eller hårda frön. Kvinnorna binda dem om armar och vrister vid andedansen "kilumi". De då brukade äro dock vanligen 2-3 ggr så stora. Vid dansen "musja" linda ynglingarna benen med långa rader av samma bjällror och stampa så i takt. Trummor brukas ej vid denna dans, bjällrornas rassel utgör hela musiken.	
	265	**Bjällror** (kalamba). Ännu mindre än föregående. Dessa små bjällror brukas ofta som prydnader kring vristerna på barn.	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 266	<u>Käpp</u>. Med 2 vidfästade läderremmar. Användes blott att bära i handen, på sin höjd till att ibland driva på boskapen. <u>M</u>.	
	267	<u>Slunga</u> (kikutha). Flätad av bast. Slungan är ej vapen, utan brukas att fördriva fåglar från fälten, när säden är mogen. Att vakta grödan är mestadels kvinnornas göra och de sitta hela dagen på en upphöjd plats, varifrån de ha utsikt över fältets hela yta. <u>M</u>.	
	268	<u>Slunga</u>. Av bast, mittpartiet en skinnbit. <u>M</u>.	
	269	<u>Liten "kikutha"</u>. Leksak för gossar. Den är gjord av bananbast. Med dessa små tingestar kasta de väl 100 m. <u>M</u>.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 270	**Liten "kikutha".** Som nr. 269.	
	271	**Fågelskrämma** (nselu). Fästes på ett spö å fältet. Består av växtmärg och förfärdigas av gossarna. M.	
	272	**Båge med 2 pilar.** Leksaker för smärre gossar. Pilarna äro efterbildningar av fågelpilarna (iangi). I sina lekar härma barnen vanligen de vuxnas sysselsättningar, gossens första leksak är båge och pil. M.	
	273	**Topp** av **trä** (ndeleli). Med piska, vars snärt är av bast. Leksak för gossar. Toppen sättes igång på vanligt sätt medelst snärten. Den är ej allmänt i bruk och dess tillvaro förnekas av Hobley: "Ethnology of the Akamba", Cambridge 1910. Vid återlämnandet av dep. i nov. 1959 från Norra Realläroverket kunde detta föremål ej anträffas. M.	

ELANDERS GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 274	Topp av trä. Som nr. 273.	
	275	Luftbössa (ivuti). Förfärdigad av den ihåliga stammen av en ört. Såväl med topp som med luftbössa leka Kambabarnen alldeles på samma sätt som deras europeiska jämnåriga. Luftbössan tillslutes i ändan av en plugg av torrt gräs eller bast.	
	276	"Ngomoa". Frukt, uppträdd på en sticka. Den användes av smågossar som snurretopp, och sättes i gång genom blotta händerna. M.	
	277	Liten flöjt (nsomali). Den göres av gossarna utav rör och med ett majsblad som ljudtratt. Nedanför munstycket är en tunga utskuren, vilken är ombunden med ett bastband.	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	278	<u>Liten flöjt</u>. Som nr. 277.	
	279	<u>Figur av trä</u>. Skuren av en gosse på c:a 10 år. Den föreställer en europé iklädd tropikhjälmen. Alldeles individuellt arbete. <u>Ikutha</u>	
	280	- " - Som nr. 279. Figuren har dock ingen huvudbonad.	
	281	<u>Liknande figur</u>. Skuren ur rött trä och föreställande en svart man. <u>Ikutha</u>	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 282	Liten bastsäck (kjondo). Ofullbordad. Liksom gossarna i sina lekar efterhärma männens sysselsättningar, så börja flickorna tidigt försöka sig på sina mödrars. De göra säckar, forma små lerkrukor. M.	
	283	- " - Som nr. 282.	
	284	Docka. Gjord av rör. Den skall föreställa en kvinna och vi finna å "kroppen" de prydnader en vuxen Kambakvinna bär. Kring "midjan" löper den för stammen typiska pärlgördeln (Nr. 124) samt kedjor. Nedtill sitter en tygbit som motsvarar det rektangulära med fett ingnidna tygstycke "ndami" som kvinnorna skyla blygden med. Baktill hänga 2 pärlsnodder ned, vilka motsvara kvinnans svans (se nr. 116). Huvud saknas, men kring halsen hänga kedjor och den vita snäckan "ivuo" (se nr. 319). - Dockor äro mycket sällsynta och jag har blott anträffat dem i Kitui-trakten (Ostukamba). Kitui	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 285	**Docka.** Ungefär som nr. 284. Dräkten visar, att även denna föreställer en kvinna. Det av pärlor och smala ebenholzstavar hopsatta halssmycket är i Kikuyu-stil (se nr. 382). Dockan ligger i en "ngoi", i vilken kvinnorna bära de späda barnen å ryggen. I verkligheten utgöres denna av ett 4-kantigt, oftast med kaurisnäckor prytt skinnstycke. "Ngoi" och dess bruk är förbundet med mycken vidskepelse, och man vill på inga villkor skilja sig från detsamma. Då skulle barnet säkert dö.	
	286	- " - Förfärdigad av lera. Den föreställer en man, könsorgan utsatt. Kedjorna kring livet motsvara "mulia" (se nr. 156). Vristerna äro lindade med fina kedjor, alldeles som ynglingarna bära dem. Tygstycket motsvarar den filt, i vilken männen gå klädda. Denna är vanligen fäst å ena axeln. Dockan ligger i en "ngoi" (se nr. 285), gjord av remsa av en importerad filt. Kitui	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 287	<u>Docka</u>. Av lera, föreställande en kvinna (pärlgördel, "ndami", nr. 284). Mellan bröstet löpa 3 streck, som imitera de ärr, "ntho", varmed flickorna pryda sin kropp. Dessa ärr inristas med kniv eller nål. (Se bildarkivet. Inv. Kartong VII.) <u>Kitui</u>	
	288	<u>Lerdocka</u>. Ung, liksom nr. 287 med ärr på bröstet. På bägge kvinnofigurerna äro könsorganen utförda. En arm saknades vid återl. av dep. i nov. 1959 från Norra Realläroverket. <u>Kitui</u>	
	289	<u>Järnkedja med 3 amuletter</u> (mbingu). Den lilla bambutuben innehåller ett pulver, som uppväcker kvinnokärlek, den med koppartråd lindade horn-spetsen innehåller medicin för skydd mot fiende och vilda djur på resor. <u>Kitui</u>	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 290	Amulett (kithitu). Lindad med koppartråd och i spetsen prydd med kedjor. Den är fylld med kärleksmedicin och har burits av en ung man vid danserna. Denna amulett är, något som vad amuletter mycket vanligt angår, på samma gång ett smycke. - De båda orden "mbingu" och "kithitu" brukas båda om amuletter, det senares betydelse av "amulett" torde dock ej vara ursprunglig (se nr. 311). M.	
	291	Långt smalt "kithitu". Lindat med järntråd. Det är fyllt med medicin mot sjukdom. Är liksom nr. 290 på samma gång ett smycke. Amuletter förvärvas hos medicinmannen (mundu mue). Kitui	
	292	Amulett (mbingu). Förfärdigad av bete av vildsvin. Amuletter bäras vanligen fästa i en kedja om halsen, kring överarmen eller kring handleden. Nthua-dalen	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 293	"Mbingu". Gjord av mindre tand av vildsvin. Kitui	
	294	"Mbingu". Av ebenholz, skuret i form av en hornspets. Den gör bäraren rik på boskap. Nthua	
	295	"Mbingu". Av trä, skuret i form av en hornspets. Dessa amuletter uppträda oftast såsom, små horn, fyllda med en mörk klibbig massa (bivax m.m.) på vars yta pärlor intryckas. Kitui	
	296	"Mbingu". Medicinen är hårt ombunden med bastråd. Denna amulett står nära en typ, som utgöres av en 4-kantig skinnbit, i vilken medicinen insytts. Ikutha	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 297	"Mbingu". Bestående av en kluven tand, i vilken "medicin" instoppats. Medicin av det slag, som brukas till amuletter, kallas "muthea". Den som fås av läkande örter och alltså mer motsvarar vårt begrepp "medicin", kallas "muti". (Se vidare nr. 306). Vid återlämnandet av dep. i nov. 1959 från Norra Realläroverket kunde detta föremål ej anträffas. Kitui	
	298	Huggtand av lejon. Prydnad för överarmen. Möjligen är det en gammal amulett. Muutha	
	299	Trollmedel (woi). Som anbragts i en lerkruka på ett åkerfält till skydd mot tjuvar. Det består av 2 antilophorn med "medicin", en mussla och ett hårt runt föremål. "Woi" anbringas av samma skäl mycket ofta å bistockarna. Kitui	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.

1912.7.

300 **Käpp med utskurna figurer.**

Denna käpp kallas "musai" och brukas vid 2 omskärelsefesten, i det gossarna då tilldelas var sin sådan och sedan hava att tyda tecknen, alltså ett av de många prov som gossarna vid detta tillfälle ha att genomgå. De hava förut undervisats i figurernas betydelse av "muvwikic", den man, som under dessa fester skall vara beskyddare och hjälpare för en eller flera gossar. "Musai" kan ej förfärdigas av vilket träslag som helst. Figurerna å denna 1 = den öppna platsen framför byn (thome) dit flera stigar leda. 2 = bild av musai-käppen med dess utsirningar. 3 = sköldpadda.

Längd 84 cm.

M.

301 **Musai-käpp.**

Figurer: 1 = halvmåne (Förekommer överst å samtliga, här upptagna käppar). 2 = huvudväg, till vilken smärre stigar leda. 4 = stjärna.

M.

302 - " -

Figurer: 1 = tusenfoting. 2 = clanmärke på bistock. 3 = stjärna. 4 = måne.

Anm.: avbildad i: Lindblom, G. The Akamba 451.

Längd 83 cm.

M.

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	303	Musai-käpp. Figurer: 1 = stjärna. 2 = en ödle-art. 3 = stjärna. 5 = orm. 6 = ko-svans. Längd 82,5 cm.	
	304	- " - Figurer: 1 = stol med ornament. 2 = huvudväg med bivägar. 3 = vissa ornament å "musai". 4 = stjärna. Längd 82 cm.	
	305	Huvud till avbruten klubba. Tagen från en dödad Massai-krigare. M.	
	306	Amuletter, 2 stycken. Ett stort "kithitu" av antilophorn och en "mbingu" av annan hornspets. Denna senare skyddar mot förgiftning. Vid återlämnandet av dep. i nov. 1959 från Norra Realläroverket saknades den ena amuletten. Kitui	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	307	Liten kalebass. Med kärleksmedicin (nsevu). M.	
	308	- " - Med medicin mot vilda djur. Får man t.ex. se ett lejon, häller man ut litet i flata handen och blåser mot djuret, som då genast går sin väg. Såväl denna som föreg. kalebass äro från en medicinmans korg (se nr. 318). M.	
	309	Kalebass. Med prov på pilgift. (Jmfr. nr. 8). M.	
	310	Salpeter (mati). Användes vid snustillverkningen. Salpeter finns i jorden här och där och kokas och formas till klumpar såsom denna, vilka sedan försäljas till andra håll. Kvinnorna, vilka som nämnts tugga snus, stoppa därjämte gärna en liten bit mati i mun. Kibwezi	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	311	Verkligt "kithitu", d.v.s. den tingest, vid vilken vid rättegångar ed avlägges, ("om det ej förhåller sig som jag sagt, må jag förintas av detta kithitu"). En mängd egendomliga bruk äro förbundna med användningen av kithitu. Då det anses besitta en ofantlig förstörande kraft, kan det ej handhas med blotta händerna och ej heller förvaras i en by utan ute i vildmarken. Så låg detta i en klipphåla. Det är hämtat uppifrån Tharakalandet vid Tanafloden norr om Ukamba. Den bifogade lilla käppen brukas att slå till "kithitu" med vid edens avläggande. För att den sistnämnda skall vara giltig, måste käppen tillverkas av växten "mukulwa". Brytande av ed vid "kithitu" medför inom kort döden för vederbörande. Ikutha	
	312	Bastprov. Från det vilda fikonträdet, vars bark anses lämna mycket god bast. Bäst är dock den från baobaben. Basten beredes av kvinnorna genom tuggning och ofta möter man dem å stigarna, tuggande å bast, medan de gå vägen framåt. M.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 313	Bastprov. Från annat träd (se nr. 312). Det ges ett stort antal växter, som lämna bast, både träd och örter. M.	
	314	Modell av Kamba-hydda (njumba). Den i taket fästa pinnen motsvarar hyddans mittstolpe. Dörröppningen är i proportion något för stor. M.	
	315	"Ututu". Modell av den skiljevägg, varigenom inre delen av hyddan, "we", avskiljes från den yttre delen. I "we" sover husfadern med sin hustru. Denna vägg hör ej till hyddan nr. 314, därtill är den för stor. M.	
	316	Förrådshus (ikumbe). För förvaring av säd och husgeråd. Vanligen höra minst 2 sådana till var hydda. "Golvet", som består av käppen, är höjt över marken. I förrådshuset står den stora flätade korgen (se nr. 64), vari säd förvaras. Det bildar	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 316	(Forts.) ofta sovplats för de unga männen, vilka ej få sova inuti hyddan, så länge de äro ogifta. M.	
	317	**Förrådshus** (ikumbe). Som nr. 316.	
	318	**Medicin.** För användning mot ormar. Strykes litet å ändan av en käpp och sträckes denna mot en orm, dör ormen. Strykes det å ormbitet ställe, svullnar ej detta. Beståndsdelarna äro örter ävensom fett och delar av ormar. Det finns i Ukamba åtskilliga som gå omkring med ormar, låta dessa slingra sig kring dem o.s.v. Huruvida gifttänderna å dessa ormar äro uttagna, vet jag ej, infödingarna säga att de gett dem av medicinen. M.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 319	<u>Snäcka</u>, varav "ivuo", den runda, platta snäckprydnaden, tillverkas. Snäckan fås nere från kusten och hålles numera till salu av de indiska köpmännen. Om "ivuo", se även nr. 125 och nr. 225. Denna fås av snäckans toppstycke. Se <u>D. Livingstone</u>, "Missionsreisen und Forschungen in Südafrika." Leipzig 1858. s. 340. Conus literatus L. v. millepunctatus Lamarck. (Det. <u>N. Odhner</u>). Indo-pacifisk utbredning. Längd 8,5 cm. Diam. 4,8 cm. <u>M.</u>	
	320	- " - Som nr. 319.	
	321	<u>Frösorter</u>, vilka av medicinmannen begagnas vid förutsägande om kommande ting. De förvaras jämte andra sådana, brokiga och eget formade stenar etc., i en kalebass. När medicinmannen vill spå, slår han först å bågen nr. 100, varvid andarna kallas till hjälp. Sedan tager han kalebassen och slår ut fröna på ett skinn, varvid han av deras antal gör slutredningar. Detta upprepas många gånger. Kalebassen får aldrig fullständigt tömmas. - De stora svarta fröna äro av den vilda bananen,	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	321	(Forts.) de andra av två trädarter, som båda på kik. kallas "ivuti". Det mesta av kalebassens innehåll har ägaren själv plockat ihop, en del lär han under sömnen fått genom andarna (aimu). Vid uppvaknandet hade han alltså något föremål i handen som "aimu" stoppat dit. <u>M. Kitui</u>	
	322	<u>Armband, ett par.</u> (kitanga). Bestående av böjda metalltrådar. Funna bland skelettdelar i buskarna.	
	323	<u>Rötter.</u> Av det gräs (kjulu), av vilket kvinnorna tillverka de nr. 133-135 omnämnda halsbanden. Lukten kan ännu fullt iakttagas.	
	324	<u>Öronringar, ett par.</u> Av koppar, den ena prydd med kopparkedja, den andra med kedja av järn. Dessa ringar kunna ej placeras uti öronlobernas hål, utan hänges medelst kedjorna över örat.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 325	<u>Trumma</u>. För smärre gossar, gjord av en kalebass. Innan gossarna få komma till dansen, härma de de äldre och öva sig på egen hand.	

---- oOo ----

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.

A K I K U Y U
(Bantu)

Denna stora stam lever på höglandet väster om Akamba och är i språkligt hänseende rätt nära besläktad med de senare. I mycket (seder, vapen, dräkt etc.) äro Kikuyu influerade av sina grannar i söder, massajerna. Det största och senaste över folket utkomna arbetet är av S. Routledge: "The Akikuyu of Brit. East Africa." London 1910.

De med N-i betecknade föremålen äro från trakten av Nairobi;
de med E-t betecknade föremålen äro från Escarpement.

1912.7.
326 Krigares spjut (itimu).
Typen är alldeles densamma som hos Massai, det välbekanta långa Massaispjutet. Massai säger emellertid, att de kunna säga skillnaden, bl.a. genom att väga spjutet i handen.
Jmfr. Merker: "Die Massai", Berlin 1910 2 Aufl.

E-t

327 - " -
Som nr. 326. Bladet är nedanför basen lindat med koppartråd.

ELANDERS. GBG 4924. 4. 64

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 328	Krigares spjut. Som nr. 327. E-t	
	329	- " - Som nr. 328. Å bladet kunna hammarslagen tydligt urskiljas. E-t	
	330	- " -, äldre typ. Bladet är här kortare men bredare än hos föregående. Se nr. 361. E-t	
	331	Spjut. Med kort, oval spets. Brukas av äldre män, då det långa spjutet är för tungt för dem. E-t	
	332	Svärd (rohiyo). Typen är i stort sett = kambatypen (jmfr. nr. 1), men klingan torde i medeltal vara kortare. Spetsen är även olika. En viktig skillnad är den, att skidan här liksom på massaisvärdet, når upp till fästet, medan	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 332	(Forts.) den på kambasvärdet slutar något ovan klingans halva längd. Skidan är densamma som hos alla ostafrikanska stammar: ett par tunna träribbor överdragna med läder, i detta fall getskinn. Fästet är även här mycket smalt. Den röda färgen fås av vissa växter, som även hos Massai. E-t	
	333	Svärd. Som nr. 332, men helt kort. E-t	
	334	Svärdbälte (mukwa). Medan detta hos Akamba endast är en enkel, smal rem, är det här mera omsorgsfullt arbetat.	
	335	Krigares sköld (ngo). Enligt uppgift av noshörningshud. Akikuyu efterbilda massaiskölden, både med avseende på form och teckning. Den senare torde på kikuyusköldarna vara utan praktisk betydelse, endast en prydnad (jmfr. nr. 439). Angående färgerna, se nr. 93. E-t	

ELANDERS. GBG 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 336	Stridsklubba (njoguma). Den vanligaste typen är den med ett något långsträckt, päronformigt huvud. Numera brukas klubborna, liksom de förut från Ukamba nämnda, mest till att bäras i handen, när man går stigen fram. I forna dagars strider kastades de. E-t	
	337	Klubba. Av vanlig typ. E-t	
	338	- " - E-t	
	339	- " - Med stort runt huvud, bildat av en naturlig utväxt i träet. Skaftet är tunt och kort. E-t	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 340	Liten klubba. Att bära i handen (jmfr. nr. 434). E-t	
	341	Danssköld av trä (ndomi). Bäres av gossarna vid de med omskärelseceremonierna förbundna danserna. Armen trädes genom hålet på baksidan av skölden, varpå denna bäres å överarmen. Teckningarna på dessa sköldar torde liksom de på de verkliga sköldarna delvis vara lånade från Massai. Routledge (sid. 11) har många avbildningar av dessa sköldar. E-t	
	342	- " - Som nr. 341. E-t	
	343	Dräkt (nguo). För män, särskilt för krigare. Plagget hopknytes över ena axeln. Det består av 3-4 st. hopsydda kalvskinn och ingnides med fett. Bäres av Massai och av flera av dem influerade stammar. (Taveta m.fl., se nr. 765).	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

E-t

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	344	Rundat skinnstycke. Fästes kring livet, så att det betäcker bakpartiet. Det bäres av krigare och andra ynglingar. Är troligen också ursprungligen lån från Massai, då det ingår i deras krigares beklädnad. Bäres bl.a. även i Taveta (jmfr. nr. 767). E-t	
	345	Stol (keti). Att sitta på i hyddan. Den brukas både av män och av kvinnor. En del äldre män bära liksom Akamba en stol med sig, när de gå ut, men bruket är ej så vanligt som i Ukamba. Dessa pallar äro ock vanligen ej så välgjorda som Akambas. Även torde foten i medeltal vara högre än på de senare. N-i	
	346	Säck (kjondo). Att bära åkerns produkter i. Medelst den vidfästa remmen bäres säcken över huvudet, alltså på samma sätt som hos Akamba. Basten tuggas av kvinnorna och rullas sedan med fingrarna till tråd av olika tjocklek. E-t	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 347	Korg. Platt, flätad, att lägga födoämnen på, såsom mjöl, då sådant males, i bitar sönderskurna sockerrör etc. Den kallas "kitaruru". Kijabe	
	348	Kalebasskal. Att äta ur. N-i	
	349	Kalebass. Att äta ur. Den är spräckt och lagad med tråd, såsom förut getts exempel på vid behandlingen av kambakalebasserna. Detta arbete utföres av männen. N-i	
	350	Kalebass. Avlång, för vatten eller välling (muthora) som föda på resor. Den är försedd med en läderrem (mukwa) att hänga den över armen med och ombunden med tunna trärибbor för att ge den större styrka. N-i	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	351	Kalebass. Avlång, att förvara mjölk i. N-i	
	352	Liten kalebass. Med majskolv som propp. I densamma förvaras olja, varmed kroppen ingnides. Männen bruka härtill fårfett, medan kvinnorna få nöja sig med olja från Rhicinus-frön. Akikuyu, särskilt de unga männen, gnida mer än andra folk in sig med fett och röd lera, varför de ofta för europeiska näsor lukta mycket illa. Allt vad de bära på kroppen ingnides också. N-i	
	353	- " - Som nr. 352, men utan propp. Obegagnad. N-i	
	354	- " - Som nr. 352. N-i	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 355	**Elddon.** Den vanliga typen. Övre delen kallas "ulindi", den undre "jeka". Å resor förvaras elddonet vanligen i pilkogret. E-t	
	356	**Horn.** Av vattenbock. Att dricka ur. Utom bland Akikuyu har jag i Ostafrika sett horn som dryckeskärl endast bland Wapare sydost om Kilimandjaro (se nr. 597). E-t	
	357	**Elddon.** Som nr. 355. E-t	
	358	**Skramla.** Bestående av en kalebass, innehållande små torra frön. Den är prydd med kaurisnäckor och, vad som är intressantare, med genom kniv eller nål uppdragna figurer, alldeles som på Kamba-kalebasserna. Dessa bilder på skramlorna äro (mig väl veterligt) de enda avbildningar, som Kikuyu göra. De ha alla en särskild betydelse, men denna är ej känd av vem som helst. Så kunde	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	358	(Forts.) ej ägaren till här upptagna skramlor förklara tecknen. Skramlan brukas ej vid danserna, vederbörande förnöjer med den blott sig själv. (Jmfr Routledge sid. 111, där förklaring över bilderna på 2 skramlor ges.) N-i	
	359	Skramla. Som nr. 358. N-i	
	360	Bälte (mukwa). Prytt med pärlor och i kanten besatt med kedjor. Bäres av män, särskilt av krigare. Detta exemplar är mycket vackert, vanligen användes blott blå och vita pärlor. Kedjorna (munjoro) äro av den vanliga Kikuyutypen, som är betydligt enklare och mera konstlös än hos Akamba. E-t	
	361	Krigares spjut. Som nr. 330. E-t	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 362	Läderremsa med pärlbroderier (kinyata). Den bäres av krigarna kring midjan, så även av massaikrigarna. De vidfästa korta metallkedjorna äro samtliga Kamba-arbete. E-t	
	363	Armprydnad. Skuren ur noshörningshud. Den bäres av krigare och anbringas på överarmen så högt upp som möjligt, varvid de båda med koppartråd lindade spetsarna stå rätt upp. Detta armband ingår också i Massaikrigarnas utrustning och är troligen en gång lånat från dem. E-t	
	364	- " - Bildad efter samma princip som nr. 363, men skuren ur buffelhorn, som upptill är utskuret i en över axeln högt uppskjutande båge. Denna varieté torde numera vara sällsynt, medan nr. 363 är fullt typisk. Kijabe	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 365	Armprydnad. Som nr. 364, endast något kortare. Kijabe	
	366	Skinnbit. Tagen från pannan på en get. En dylik bäres mycket ofta av män, aldrig av kvinnor, på benets bakre sida strax nedom knäet, mera sällan på armen ovan handleden. Enligt uppgift är det blott en prydnad. Kijabe	
	367	- " - Som nr. 366. Kijabe	
	368	Halsband. Bestående av en järnspiral överdragen med vita pärlor. På bröstet hänger den förut omnämnda vita snäckan (se nr. 319), som på kikuyu kallas ikema, och även av Akikuyu gärna brukas som prydnad. Detta halsband är emellertid säkert av Kamba-ursprung, då dylika pärlhalsband vanligen ej brukas i Kikuyu. (Se nr. 430). Cf W.S. & K. Routledge, "With a prehistoric people. The Akikuyu of British East Africa. London 1910.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 368	(Forts.) (Conus-skiva) med hål i mitten, s.32 Pl. XXII & XXI. "It is - - - obtained by trade with the akamba". N-i	
	369	Halsband (muhinyo). Består av en järnring, som lindats med metalltråd (järntråd). På bröstet hänga kedjor ned, vilka fasthållas av ett par tunna, böjda metallbitar. Denna halsprydnad är synnerligen vanlig bland Akikuyu och utgör ett av de typiska prydnadsföremålen. Den bäres av både män och kvinnor. Ofta bäras flera stycken på en gång. N-i	
	370	- " - Som nr. 369, men lindad med koppartråd. N-i	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 371	**Halsband.** Som nr. 370. Kedjorna äro här mycket korta.	
	372	**Halsring av järn.** Från Meru-landet (Kenias sydsluttning). Ringens ändar bilda två hakar, som knäppas i varandra. (Buren av män).	
	373	**Halsprydnad.** En kopparkedja med ett antal sådana nedhängande framtill på bröstet av bäraren. N-i	
	374	**Halsband.** Bestående av ett antal av bast flätade snören. Det är riktigt ingnidet med fett och röd lera. E-t	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 375	Halsband eller halskedja. Består av en mängd små påsar, i vilka torkade örter äro instoppade. Dessa örter anses välluktande (jmfr. nr. 133). Detta halsband, som är starkt luktande, är riktigt insmort med fett och röd lera. Det bäres av ynglingar. N-i	
	376	Halsband. Som nr. 375, endast något kortare. N-i	
	377	- " - Flätat av gräs och ingnidet med lera och fett. Flätningen är väl utförd och arbetet erinrar om ett enklare spetsmönster. Smycket brukas allmänt. N-i	
	378	+ " - Som nr. 377. N-i	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 379	Halsband, vars länkar äro bildade av rotknölarna av ett visst, c:a 1/3 m högt gräs, på shakeli kallat "ndrago" (?). N-i	Suaheli ?
	380	- " - Sammansatt av vita porslinspärlor jämte de i nr. 379 nämnda rotknölarna. Framtill hänga några korta kedjor. N-i	
	381	- " - Sammansatt av vita pärlor + de ovan anförda rotknölarna. Dessa äro emellertid här päronformade, medan de å föregående äro mera rundade. Dessa av rotknölar bildade halsband bäras mest av gossar. N-i	
	382	- " - Av vita pärlor och små, smala träſtavar, skurna av hårt trä, ofta elfenben, alltid av mörk färg. De av dessa små träbitar tillverkade smyckena äro typiska för stammen. Enstaka Akamba bära dem, men göra dem ej själva. E-t	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 383	Halsband. Sammansatt av blå pärlor och de i nr. 382 nämnda trästavarna. Dessa halsband kallas "ndanga". N-i	
	384.	- " - Av blå och vita pärlor + några av de ovannämnda rotknölarna. Buret av gosse. De blå och vita färgerna äro typiska för Akikuyus pärlhalsband. N-i	
	385	- " - Av blå och vita pärlor jämte några i konform skurna träbitar. Buret av gosse. N-i	
	386	- " - Bestående av en pärlstickad läderrem (kinyata). Framtill hänger en rund skiva, troligen tillslipad av en porslinsbit och utgörande en imitation av den bekanta vita snäckan. Ofta bär man flera av dessa halsband på en gång, så att halsen omges av en hög krage. Smycket är typiskt för stammen. Det	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 386	(Forts.) bäres mest av krigare och gossar, men även av kvinnor (jmfr. nr. 362). Kijabe	
	387	**Pärlstickad halskrage.** Flera gånger bredare än föregående. Dessa "kragar" förfärdigas och bäres även av Massai. E-t	
	388	**Armband.** Av metalltråd. Tagen från ett skelett (Akikuyu kasta vanligen ut sina döda i buskarna). Dessa metallspiraler bäras både av män och av kvinnor. De senare bära, liksom Massaikvinnorna, vanligen sådana både på över- och underarm samt nedanför knäet. Spiralerna påsättas av särskilda, däruti kunniga personer, och kunna sedan ej utan vidare tagas av (jmfr. nr. 127). E-t	
	389	**Ett par små armspiraler.** Tagna från ett barnskelett. E-t	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	390	Ett par små armspiraler. Som nr. 389.	
	391	"Ikenya", den vita snäckan. Tagen från ett lik (jmfr. nr. 368). E-t	
	392	Fragment av smycken. (Halsband, pärlgördlar, öronhängen etc.). Hopsamlade från skelettdelar. E-t	
	393	Öronringar av trä (ndeve). De bäras av krigare och flickor, men ej av barn. Som synes av följande kan storleken variera, kvinnorna bära vanligen mindre än männen. Ringarna bäras så, att den i hög grad uttänjda nedre öronfliken liksom en tunn skinnrem löper i den rännformiga fördjupningen å "ndeves" yttersida. Denna öronlobens uttänjning sker gradvis och kan nå den utsträckningen, att loben hänger ned till axeln, om intet föremål bäres i örat. "Ndeve" är ett för Kikuyu-stammen synnerligen karaktäristiskt smycke och förekommer ej å annat håll i Ostafrika.	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 394	Örringar, ett par. Som nr. 393.	
		N-1	
	395	- " - , ett par. Som nr. 394, men mindre. Ha tillhört en kvinna.	
	396	"Ndeve". Prydd med en kaurisnäcka, från vilken korta kedjor nedhänga. Ej sällan bäres "ndeve" blott i ena örat.	
	397	- " - Som nr. 396. Kedjorna äro här av Kamba-tillverkning.	
	398	Öronprydnader av vassrör, ett par. De bäras av unga män och stå rätt upp från örats övre ytterkant, i vilken hål anbragts, genom vilka pinnarna stickas in. Denna öronprydnad brukas	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7: 398	(Forts.) ej av andra stammar, men är i Kikuyu synnerligen vanlig. E-t	
	399	Öronprydnader av vassrör. Som nr. 398. Pinnarna äro emellertid mycket korta.	
	400	Öronprydnad för krigare. Bestående av en urhålkad träcylinder, erinrande om en stor servettring. Cylindern placeras så, att den uttänjda öronloben kommer att gå runt dess mitt. I Nairobi ser man en mängd föremål av olika slag sättas uti örat såsom tomma tobaksburkar, porslinskoppar m.m. Från cylinderns övre kant sticka stundom 2 trästolpar upp, liksom å armprydnad nr. 363. E-t	
	401	Träkloss. Öronprydnad för män. Öronloben löper i urtagningen i mitten. Ytterkanten är svagt ornamenterad medelst punkter.	

N-1

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	402	Träkloss. Med urtagningen för öronloben endast vid ändarna. Typen är mycket vanlig. Den göres stundom av elfenben. N-i	
	403	Öronprydnad (träplugg). Buren av män.	
	404	Öronsmycken, ett par. Bestående av runda, platta träskivor. Samtliga nu nämnda öronprydnader av trä återfinnas även hos Massai. Dessa äro ej sällan beslagna med metallstift.	
	405	Ett par korta pinnar av bambu eller större gräs. De bäras i hål i örats övre kant, varifrån de peka snett uppåt.	

ELANDERS. GBG 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	406	**Pinne av bamburör,** med till prydnad inbrända ränder. En sådan pinne bäres ensam i hål i örats övre kant, där den anbringas så, att den pekar snett uppåt. N-i	
	407	**Öronpinne av trä.** Samma typ och buren på samma sätt som nr. 405. Dessa pinnar bäras av såväl män som kvinnor. N-i	
	408	**Öronprydnad för män.** Bestående av en kedja, som hoplagts och sammanhålles av bivax, så att den bildar en fast klump. Bruket att på detta sätt förfärdiga öronhängen förekommer hos Massai och andra av dem influerade stammar. Smycket hänger uti öronloben och kan ej tagas bort utan att de uppstående, hopsydda pärllänkarna skäras av. Kijabe	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 409	Cylinderformigt öronhänge. Av grov, rullad koppartråd. Bäres hängande i den utdragna nedre loben. N-i	
	410	Öronhänge. En tunn, oval tennplatta, som anbringas i nedre fliken av örat. Den är ornamenterad med nålstygn. Tennet fås från de indiska köpmännen (jmfr. nr. 161). Detta smycke bäres av ynglingar. N-i	
	411	- " - Som nr. 410, dock utan ornament.	
	412	Öronhängen av vanlig typ (mindo). Ett par. De bestå av en böjd metalltråd, som är lindad med finare dylik och i ändarna försedd med en klump av koppar. Smycket bäres särskilt av medelålders och äldre män, aldrig av kvinnor. Ofta bäras flera stycken å samma lob. Det brukas även hos Massai samt av enstaka Akamba. N-i	

ELANDERS. GBG 4924. 4. 64

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 413	<u>Öronhängen</u>, ett par. Som nr. 412.	
	414	<u>Öronprydnader</u>, ett par. Av tunn, i spiral lindad mässingstråd. Medelst den krökta änden anbringas de i hålet i örat. Dessa båda spiraler sammanhänga genom en kedja, av vilken hälften är Kikuyu- hälften Kamba-arbete. Smycket kallas "hula huli" och torde mest bäras av kvinnor. <u>N-i</u>	
	415	<u>Ett par små öronhängen</u>. Förfärdigade av pärlor och korta länkar av kopparkedja. (Kamba). De hänga i nedre fliken och kunna ej tagas av utan att skäras sönder.	
	416	<u>Smycke av ben</u>. En tunn, halvmånformig benplatta, fäst vid en kedja. Denna har varit fäst vid hålet i öronloben. Dessa små benplattor brukas även som hårprydnader, i det de fästas vid en hårtofs, i detta fall helst framtill, varvid	

ELANDERS GBG 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 416	(Forts.) de hänga ned över pannan.	
	417	<u>Ring, tunn, utskuren ur ben</u>. Denna bäres i örat eller också, som nr. 416, fästes den vid en av de små flätorna å krigarens huvud.	
	418	<u>Öronprydnad för kvinnor</u> (luhangi). Den består av ringar av fin ståltråd, å vilken små pärlor trätts upp. Vardera av ringens ändar sluta i en krok, krokarna hakas i varandra. Pärlorna äro antingen blekt röda, gröna eller blå. I vart öra bäres 10-20 ringar, vilka stå ut som en stor boll. "Luhangi" torde vara den mest karaktäristiska av Kikuyukvinnans prydnader.	
		<u>N-i</u>	
	419	<u>Små bjällror</u> (njingiri). Av järn med järnbitar inuti, den hos de flesta ostafrikanska stammar förekommande typen. Liksom i Ukamba hängas de ofta kring vristerna på smärre barn och liksom där brukar man vira	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 419	(Forts.) dem om benen vid vissa danser. I det senare fallet användes dock ett större slag (jmfr. nr. 264).	
		N-1	
	420	Fingerring (kitjoki). Av järn. Från Meru å Kenias sydsluttning. Ringar kunna bäras på vilket finger som helst, gärna flera på samma.	
	421	- " - (kitjoki). Bestående av en ståltrådsbit kring vilken lindats tunn koppartråd.	
		Meru	
	422	Tång (ngori). Att draga ut ögonhår och skäggstrån med. Samma typ som den vi funnit hos Akamba (jmfr. nr. 252). Medelst kedjan hänges den vid något föremål å kroppen.	
		N-1	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 423	Tång (ngore). För samma bruk som nr. 422. Den är varvvis prydd med tunn koppartråd och zebratagel. Kedjan är Kamba-arbete, och mycket troligt är även tången det. N-i	
	424	Snusdosa (kirangi). Gjord av ett gethorn. Bottnen är av skinn. För dettas påsättning, se nr. 238. Proppen är av noshörningshud. Snusdosan bäres i kedja kring halsen. Den innehåller något snus (mbaki), vilket tillredes på samma sätt som hos Akamba, d.v.s. tobaksbladen stötas till pulver, vilket så blandas med fett. N-i	
	425	"Kirangi". Av horn liksom nr. 424. Den är rikligt försedd med kedjor samt kring halsen lindad med metalltråd. Proppen är av annan konstruktion än hos alla hittills behandlade. Vid kedjan hänger en hårborste att taga snus med. I allmänhet kan man säga, att Akikuyu ej göra så prydliga snusdosor som Akamba. Ett horn är den vanligaste typen hos de förra.	

E-t

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	426	"Kirangi". Gjord av en benpipa och försedd med kedja av Kamba-tillverkning.	
		Meru	
	427	Amuletter med kedja (kithito). 2 stycken. Den ena bestående av spetsen av ett gethorn, den andra av en liten kalebass. Hornet hjälper mot magplågor (om man bites av orm i magen), i det man spottar på detsamma och stryker det mot buken.	
		Kijabe	
	428	- " - 2 stycken. Ett gethorn och ett stycke leopardskinn, vari "medicin" insytts. Som är att vänta, är man i allmänhet obenägen att göra sig av med amuletter.	
		N-i	
	429	Amuletter med kedja. 2 gethorn + diverse träbitar, av vilka en del innehålla "Medicin". Liksom hos Akamba äro amuletterna här även till prydnad utom sitt bruk till skydd.	
		E-t	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Dublett.

Inv.12.7.433.

Tandborste.

STATENS
ETNOGRAFISKA
MUSEUM

Engelska o Tyska Östafrika.

Gåva.Prof.G. Lindblom.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	430	Halsprydnad. Bestående av en mässingsspiral med vidfästad vit snäcka. Smycket är helt säkert från Ukamba (jmfr. nr. 368). N-i	
	431	Skallra. (bugi). För getter eller boskap. Ibland göres den av trä. E-t	
	432	Prov på bast. För tråd till säckarbete. Baobabträd finnas ej i Kikuyu, därtill ligger det för högt, däremot är det vilda fikonträdet (mugumu), som även ger god bast, ej sällsynt.	
	433	Tre "tandborstar" (suaheli = msuaki). Infödingarna vårda sina tänder väl och hava i allmänhet ypperliga sådana. "Tandborsten" göres av grenarna av vissa aromatiska träslag. En kvist skäres av, och dess ena ända tuggas, tills fibrerna bilda en mjuk massa. Härmed gnides sedan tänderna. (Se Bildarkivet. Inv. Kartong VII)	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	434	Klubba (mjoguma). Av förut (nr. 229) omnämnd typ, vars huvud består av en rund sten. Den brukas å Kenias sydsluttning.	
	435	"Gräs" (Carex-art ?). Av vilket halsband förfärdigas. (Se nr. 379, 380 etc.)	
		N-i	
	436	Korg, med lock, flätad av palmbast. Denna typ brukas, i olika storlekar, av Atharaka, ett litet folk, som lever kring Tanaflodens övre lopp, en dagsmarsch norr om Ukamba. I språkligt hänseende torde de stå mellan Akamba och Akikuyu. Till sitt yttre likna de mera de senare. Liksom dessa göra de stora hål i öronen och bära här prydnader av trä. Deras huvudvapen äro spjut och sköld. Den senare erinrar om Kikuyu-typen.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.

MASSAI

Litteratur: Merker, "Die Massai", 2 Aufl. Berlin 1910. Behandlar de på tyskt område boende Massai. För de engelska Massai, se Hollis, "The Masai", Oxford 1905.

1912.7.
437 Krigares spjut (ol alem kitok).
Massaismederna tillverka ej alla spjut, ett stort antal göras av de kringboende bofasta negerstammarnas smeder på beställning av Massai.

N-i

438 Boll.
Av kortskurna, svarta strutsfjädrar. Om denna boll av krigaren sättes å spjutspetsen, antyder han därmed sin avsikt att ej vända åter från striden, förrän han genomborrat en fiende. Numera med krigstågens avtagande nedsjunka bollarna till rena prydnader.

Kijabe

439 Sköld (ol ongo).
Av buffelhud. Tecknen visa, vilket distrikt och vilken ålderklass bäraren

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 439	(Forts.) hör till m.m. Enligt uppgift tillhör denna sköld rekrytklassen (el barnot). Jmfr. Merker, Tafel I.	
		E-t	
	440	Krigares ansiktsram (os sidai). Den består av 2 små läderstycken, sydda uppå varandra. På ramen äro små maskor sydda tätt intill varandra för strutsfjädrars instickande. Helst betjänar man sig av svarta fjädrar, överst sättes gärna ett par större vita. Mera sällan göres ramen av trä. "Os sidai" är dans- och krigssmycke.	
		Ngong S. om Nairobi	
	441	- " - Som nr. 440, men utan vita fjädrar.	
		Ngong	
	442	Trekantig läderlapp (ol gevesse). Bäres å bakpartiet av män och gossar. Den fästes med remmar vid svärdbältet eller annat föremål kring livet och tjänar till skydd, när man sätter sig ned mot taggar o.d. Bäres även av Akikuyu (Nr. 344, Wataveta) och andra av Massai influerade stammar.	
		Ngong	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.

1912.7.

443 Öronprydnad (es surudia).
Av grov, spiralrullad mässingstråd.
Är den gifta kvinnans kännemärke, men
bäres även ibland av äldre man.
Helst brukar man sätta ihop 2 spiraler
till en dubbel. Då detta smycke är
mycket tungt, kan det ej bäras direkt
av örat, utan uppbäres genom en läder-
rem, som löper tvärs över huvudet.

Ngong

444 Halsprydnad.
Av järn, som ibland bäres av kvinnor.
Stundom tjänar det till att därvid
fästa andra prydnadsföremål.

Nairobi

445 - " -
Halsprydnad, som nr. 444.

446 Koger med pilar.
Från Nandi, en med Massai besläktad
stam, som bebor västra delen av ost-
afrikanska höglandet, strax innan
detta sänker sig mot Nyanza. Kogret
är av trä, täckt av skinn. Det inne-
håller 6 pilar, delvis förgiftade.

Anteckning: "utan pilar"

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	446	(Forts.) Av dessa äro 2 fågelpilar med trä-spets. Litt.: HOLLIS, The Nandi. Oxf. 1909.	
		Lumbwa	
	447	Krigspilar, 5 stycken. Av ett för Nandi typiskt slag. Spetsen är brett lancettlik, av järn. Den är ej förgiftad. ½-⅓	

--- oOo ---

N D O R O B O .

Ndorobo eller Wandorobo, som de kallas av Suaheli, är en primitiv jägarstam, som lever här och där i de mest undangömda delarna av Ostafrika, såsom i skogarna i Kikuyulandet, i snåren söder om Tana-floden med flera ställen. Språket visar åtskilliga överensstämmelser med Massai-språket.

Litteratur: Merker, "Die Massai", III Abschnitt. Följande föremål äro från Ndorobo i Kikuyulandet. Dessa hh delvis antagit Akikuyus sedvänjor.

	448	Båge (gari). Den vanliga ostafrikanska typen.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912:7. 448	(Forts.) Strängen är av senor. Bågens meddellängd torde vara 1,5 m. Nära spetsarna sitta ringar av skinn att hindra strängen från att glida ned. E-t	
	449	Båge. Som nr. 448. Escarpement	
	450	Liten båge. För mindre gossar att skjuta fåglar med. E-t	
	451	Koger av läder. Med 5 pilar (spetsar av vanlig typ). ... med 2 st. pilar nr. 454, samt med 1 pil utan nr. och spets. Kogret är av den vanliga ostafrikanska typen. E-t	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 452	<u>Koger av trä</u>. Prytt med en strutsfjäder. Det innehåller 6 pilar, därav 4 med vanlig spetstyp, förgiftade och lindade med en tunn hudremsa. 2 pilar hava med hullingar försedd järnspets, en för ndorobo karaktäristisk typ. <u>E-t</u>	
	453	- " - Med 6 pilar, därav 2 med träspets. Giftet beredes liksom hos Akamba av veden av Acocanthera Schimperii. För pilarnas befjädrande brukar man helst asgamens fjädrar. <u>E-t</u>	Anteckning: "utan pilar"
	454	<u>5 pilar</u> (mat). Med järnspetsar med hullingar. <u>E-t</u>	
	455	<u>Träask</u>. Med lock av skinn. Att förvara honung i. Ndorobo hålla sig med ett stort antal bistockar, som i huvudsak likna dem hos Akamba (jmfr. nr. 36). Denna ask är prydd med inbrända linjer. Med avseende på storleken är den mycket liten. <u>E-t</u> <u>E-t</u>	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 456	**Träcylinder,** utgörande stomme till honungsask. Även denna är, som nr. 455, ornamenterad med inbrända linjer. Kijabe	
	457	**Jaktspjut.** Skaftet, som är av trä, är i undre änden försett med en klump. Den övre delen, å vilken en järnspets är fästad, är lös, alldeles som motsvarande parti på en pil. Spetsen är förgiftad, och giftet skyddas från att förtorka genom lindning med en skinnremsa. Spjutet kastas mot villebrådet, varvid skaftet faller till marken, medan spetsen blir sittande i djurets kropp. Med detta vapen dödas även så stora djur som elefanten. E-t	
	458	- " - Som nr. 457. Kijabe	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 459	Kokgryta. Med öron och försedd med ornamentering. Möjligen är det Kikuyutyp, då Ndorobo och Akikuyu i Kikuyulandet bo helt nära varandra. Lerkärlen formas för hand utav en blandning av lera och sand. Denna kruka är bränd men ännu ej använd. Kijabe	
	460	Lerkärl. Som nr. 459, men mindre. Kijabe	
	461	- " - Som nr. 460. Försett med lock av skinn. Kijabe	
	462	Lös spets. Till kastspjutet nr. 457. Se vidare nr. 535. E-t	

--- oOo ---

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen kat.nr.	Inv.nr.		Anm.

W A B O N I

Waboni äro liksom ndorobo nomadiserande jägare utan fasta bostäder. De leva å norra sidan av Tana, i sultanatet Witu och landet norr därom samt stå delvis i beroende av Galla. Så vitt jag vet är intet skrivet om dem.

1912.7.

463 Båge.

Denna är hos Waboni mycket lång och skiljer sig från den vanliga ostafrikanska typen genom sina grövre dimensioner.

Witu

464 - " -

Som nr. 463.

465 Koger.

Med 6 pilar. Kogret är av trä, överdraget med tunt skinn. Pilarna äro försedda med vanlig spetstyp och de äro förgiftade. De äro längre än hos de flesta andra stammar. Utan pilar 7/11 - 25.

Witu

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 466	**Båge.** Från Ariangulu (?), en annan primitiv jägarstam, som bl.a. genomströvat de ofruktbara trakterna söder om Tana samt Taruöknen. En del av dem torde stå i tributförhållande till de sydligaste Galla. Språket innehåller även en del Gallaord. En kort uppsats i "Man" av C. Hobbley är väl allt som skrivits om dem. Bågen är den längsta i Ostafrika och ensamstående med avseende på sin form. Huruvida vid dess böjande bågformade användes är mig obekant. Somaler? Jfr. Biasutti 1941, s 395. Köpt i Nairobi	Från Batussi wahuma? Se: H. Johnston, Uganda Protectorate II. Leakey. J. A. Int. 1926, July–Dec.
	467	- " - Som nr. 466.	

--- oOo ---

Ytterligare 1 sådan båge, endast märkt 12.7.
Långa böjda bågar av denna typ från Uganda utställda i museet i Köpenhamn.

ELANDERS. GBG. 4924.4.64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.

WADJAGGA

Wadjagga utgöra den största och mäktigaste stammen på Kilimandjaro. De äro ett Bantufolk och kunna såväl geografiskt som språkligt uppdelas i flera underavdelningar. I motsats till de flesta ostafrikanska stammar ha de synnerligen mäktiga hövdingar.

Litteratur: M. Merker, "Rechtsverhältnisse und Sitten der Wadjagga" Petermanns Mitteil. 1903.

Följande föremål äro från distriktet Rombo å Kilimandjaros ostsida.

1912.7.
468 Krigares spjut.
Spetsen är brett lancettformig och ganska kort. Vid basen omslutes den av en läderring för att den med större säkerhet skall hållas fast vid skaftet.

469 - " -
Som nr. 468.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 470	Sköld. Av buffelhud. Avlång, med avrundade ändar. Den är på yttersidan ornamenterad men ej målad. I mitten synes märke efter ett spjutstygn. - Denna sköldtyp bars av de nu levande gubbarna, när de voro krigare.	
	471	- " - Som nr. 470.	
	472	- " - Den nuvarande krigargenerationens. Den är av giraffhud och utgör en efterbildning av massaiskölden, men är blott 1/2 - 2/3 av den senares storlek. Liksom denna är den målad, mönstren äro influerade av de på massaisköldarna. Detta exemplar har tillhört en hövding och är därför prydligare än den gemene krigarens sköld.	
	473	- " - Av samma typ som nr. 472. Detta exemplar har tillhört en vanlig krigare.	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	474	Svärd. Fästet är av trä. Skidan består även här av 2 tunna träribbor, överdragna med skinn (jmfr. nr. 1 och 332). Denna modell brukas dock knappast mera, utan har undanträngts av Massaitypen.	
	475	Stort träkärl med handtag. Att hämta vatten eller bära öl i. Det bäres av 2 personer. Timmer och virke hämtas från skogarna på Kilimandjaros sluttningar. Dessa skogar ligga ovan den bebyggda delen av berget.	
	476	- " - Som nr. 475. Detta slags kärl äro ofta flera gånger större än dessa exemplar. Infödingarna påstå, att det finns så stora, att en man kan få rum inuti.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	477	Stort träkärl. Med utskurna grepar. Det brukas att bära öl i till dryckeslag m.m.	
	478	Stol. Av ungefär samma typ som en europeisk dito, med ryggstöd och 4 ben, allt utskuret ur ett enda stycke. Den är emellertid ej typisk för stammen. Troligen är det en gammal hövdinge-stol, och jag har blott hört talas om ytterligare en dylik.	
	479	Lågt träkärl med grepe. Att förvara föda i. I allmänhet göra Wadjagga sina husgerådssaker av trä och använda ej så mycket kalebass-skal som "servis".	
	480	Träfat. Avlångt, platt att lägga upp föda på. Dessa fat, (liksom de följande ät-skålarna av trä), försäljas å de marknader, som hållas var 2 eller 3 dag, och där kvinnorna utbjuda sina varor,	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 480	(Forts.) såsom lerkrukor, träkärl, rep, säd, salt m.m.	
	481	<u>Träfat.</u> Som nr. 480. Dessa kärl äro stundom 1 m långa.	
	482	<u>Ätskål.</u> Av trä. Till formen erinrande om en låg tekopp. Typen anträffas även hos Taveta-folket (se nr. 740), där den införts från Wadjagga.	
	483	- " - Som nr. 482. Vid handtaget hänger en liten kedja för upphängning å en stolpe i hyddan eller dylikt.	
	484	- " - Som nr. 483.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	485	Ätskål. Av trä. Som nr. 484.	
	486	Säck. Att bära åkerns produkter i. Flätad av snören av baobab och lik Akambas bastsäckar (se nr. 25). Den är dock ej så välgjord som dessa, då på insidan sitta en mängd knutar, medan Kambasäckarna äro lika å båda sidorna. Säcken prydes av röda ränder, som helt enkelt fås genom att gnida in snörena med röd jordfärg.	
	487	Bast. Av trädet "itikiria". Detta slags bast brukas blott för tillverkning av rep, ej att göra säckar av. Det försäljes i dessa små knippen av kvinnorna vid marknaderna.	
	488	- " - Som nr. 487.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 489	Rep av bast. Att binda boskapen med i hyddan.	
	490	Kvinnodräkt. Bestående av ett stycke skinn, prytt med pärlor. Som hos flera andra stammar bära kvinnorna ett skinn, som fästes över ena axeln. Detta exemplar är gammalt och utslitet.	
	491	Yxa. Att hugga ved med etc. Typen brukas även av Tavetafolket. Yxbladet är betydligt smalare än det hos Akamba (se nr. 77).	
	492	Hacka. För fältarbete. Bladet, som är ganska nött, har ursprungligen varit bredare. Samma modell användes av Taveta- och Parestammarna.	

ELANDERS. GBG 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	493	**Hacka.** Av trä, varmed åkerfälten rensas från ogräs. Den består blott av en vinkelböjd gren.	
	494	- " - Som nr. 493. Se även nr. 533.	
	495	**Kort kniv.** Att skära gräs med åt boskapen. Hos Wadjagga och även hos Wataveta drives den senare nämligen aldrig ut på bete, utan står tjudrad i hyddan. Man tror, att djuren skola bli sjuka, om de få gå ute. Det är kvinnornas göra att skära gräs, och dagligen möter man dem, bärande stora gräsknippen.	V
	496	**Dryckeskärl.** Bestående av en liten kalebass, genom vilken en käpp stuckits som handtag. Användes särskilt vid öldrickning, så även i Taveta. Ölet beredes av Eleusine-säd. Det är ej så starkt som det, som fås av sockerrör och drickes	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 496	(Forts.) av alla åldrar. Denna kalebass är lätt ornamenterad medelst inskurna linjer.	
	497	Dryckeskärl. Som nr. 496, men utan ornament.	
	498	Träkärl. Med långt skaft. Att dricka öl ur. Gammal typ. De nu använda kalebasskärlen (se nr. 496) lära vara efterbildningar av detta.	
	499	Instrument att vispa blod med, (liksom nr. 251). Det består även här av en käpp, vars ena ände är kluven, och i sprickan äro 2 platta träskivor insatta i kors över varandra.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 500	Klubba. Med huvud, skuret ur en noshörnings horn. Enl. O. Baumann (Im D. Ostafrika während des Aufstandes, Wien 1890, s. 91) ha även wapare sådana, "den Masai abgelehnt".	
	501	Pärlgördel. För kvinnor. Av små röda pärlor.	
	502	- " - Som nr. 501, men av små blå pärlor.	
	503	Armspiral. Av grov järntråd. Wadjagga bruka ej dessa spiraler i samma utsträckning som Massai, ja ej ens så mycket som Akamba, men de förekomma dock.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	504	Armprydnad. Av elfenben. Gammal modell. Den bars av män, särskilt hövdingar, på överarmen.	
	505	Gammal armring. Skuren ur en noshörnings horn. Denna typ bars blott av hövdingar.	
	506	Platt armring. Av elfenben. För överarmen.	
	507	Liten armring. Av elfenben.	
	508	Armring av tenn, som bäres kring handlederna av kvinnor. Metaller köpes hos de indiska handlarna och smältes sedan (jmfr. nr. 161). Detta prydnadsföremål är typiskt för stammen. Ju mer välmående en man är,	

ELANDERS. GBG 4924 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	508	(Forts.) desto större och tyngre ringar bär hans hustru. Ringar 3 ggr. så tunga som denna äro ej sällsynta. Priset per par var fordom en get. Getter äro dyra i Djaggalandet och betalas med ända till 15 á 17 rupees. (1 tysk rupee = ungef. 1,14 kr.)	
	509	<u>Armring av tenn.</u> Som nr. 508.	
	510	<u>Ring</u> för handleden. Förfärdigad av hopsmält, importerad koppartråd. Den är ornamenterad med instuckna punkter, som bilda ränder. Även denna ring och de följande äro för Wadjagga karaktäristiska prydnader.	
	511	- " - Som nr. 510, men bestående av hopsmält mässingstråd.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 512	Armledsring. Av mässing, utan ornament. Enligt uppgift var den ursprungligen ett hederstecken, som gavs åt den, som dödat en fiende. Kvinnor ha ej rätt att bära den.	
	513	- " - Som nr. 512.	
	514	- " - Av järn, gammal och rostig.	
	515	Kedja av koppar. Wadjaggas kedjor likna mycket Akikuyus. Finare kedjor än denna, som är avsedd att hängas om halsen, torde de ej kunna göra.	
	516	- " - Som nr. 515. Vid försäljning av kedjor lägges en sådan kring halsen och	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 516	(Forts.) ned under fötterna. Denna längd kostar ½ rupie.	
	517	Korta kedjor, ett par. Av grova mässingslänkar. De bäras som prydnad kring vristen. Wapare bruka dem för samma ändamål (se nr. 616).	
	518	Kedja. Att bära kring vristen. Den är förfärdigad av järn och av olika typ mot föregående kedjor.	
	519	- " - Som nr. 518. Kedjor kring vristerna bäres mest av kvinnor.	
	520	Öronring. Till sin form erinrande om armspiralerna. Dessa ringar göras av tenn	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 520	(Forts.) och bäras av kvinnorna. De äro typiska öronsmycken för stammen. Wadjagga göra stora hål i öronloben och bära här liksom Massai större träbitar m.m.	
	521	<u>Öronring.</u> Som nr. 520.	
	522	- " - Som nr. 521.	
	523	- " - Som nr. 522. Nu omnämnda ringar anbringas på så sätt, att de trädas upp på loben, i det denna trädes genom alla spiralerna.	
	524	<u>Öronring av trä.</u> Beslagen med metallstift. Brukas i synnerhet av äldre kvinnor. Öronringar av denna typ äro ej sällsynta	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	524	(Forts.) i Ost-Afrika utan förekomma på många håll.	
	525	<u>Öronring.</u> Som nr. 524. De inslagna stiften bilda dock andra mönster.	
	526	<u>Öronringar av trä</u>, ett par. Burna av kvinna och lika föregående, men utan beslag av metallstift.	
	527	- " - , ett par. Som nr. 526.	
	528	<u>Små bjällror</u> av järn. De bindas som prydnad kring vristerna på små barn. (Jmfr. nr. 265).	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	529	<u>Bjällror</u>. Som nr. 528.	
	530	<u>Snusdosa</u> (djagga), typisk. Den är tillverkad av ett gethorn, prydd med beslag av tenn och på ena sidan försedd med en fyrkantig, pärlbesatt skinnbit.	
	531	- " - Av samma typ som nr. 530.	
	532	<u>Tobak</u> inlindad i bananblad, den övriga formen för försäljning (jmfr. nr. 249). Enligt gammal sed var rökning ej tillåten inom stammen, och den som gjorde sig skyldig därtill, fördes till hövdingen och bestraffades strängt. Numera ses en del av de unga männen röka cigaretter, men tobaken brukas mest till snustillverkning. Rökpipor har jag aldrig sett.	

ELANDERS GBG 4924 4.64.

1912:7.

Gen kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	533	Trähacka. Som nr. 493.	
	534	Spjut. Leksak för gossar. Det är en kopia av krigsspjutet.	
	535	- " - Som nr. 534, men med mindre spets.	
	536	Ndorobo snusdosa av elfenben. Innehållande snus och en hårpensel att föra snuset till näsan med. Den vidfästa kedjan är Kamba-arbete.	

--- oOo ---

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.

W A P A R E

Wapare är ett Bantufolk, som bebor Upares bergland, vilket söder om Kilimandjaro och väster om Jipe-sjön sträcker sig i sydlig riktning.
Litteratur: O. Baumann, "Usambara und seine Nachbargebiete", Berlin 1891.

(S-i = Schigatini, Nordpare). De kalla sig själva Wasu.

1912.7.
537 **Spjut.**
Med brett lancettformig spets. Det är emellertid ej den ursprungliga Paretypen, som nu synes fullständigt hava försvunnit (se Baumann). Smederna i Pare tillverka ej spjut, utan man köper dem från Wadjagga eller från distriktet Lambu, vilket ligger öster om Jipe-sjön och hör till Upare men bebos av ett folk, som är besläktat med Massai.

S-i

538 - " -
Som nr. 537.

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 539	**Båge.** Denna är av den vanliga typen i Ostafrika, strängad med senor. I medeltal är den längre än Kamba-bågen, men Akamba äro dock bättre skyttar och skickligare jägare. M.	
	540	- " - Som nr. 539. Mellanpare	
	541	**Svärd** med skida. Det är i stort sett samma typ, som förut behandlats. Närmast i likhet kommer den gamla Djagga-modellen (se nr. 474). Fästet är av trä utan skinn-överdrag. Mellanpare	
	542	- " - Som nr. 541, men med fästet beklätt med läder. Även Pare-svärdets fäste är alldeles för smalt för en europeisk hand. Mellanpare	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	543	**Koger.** Av läder, den vanliga typen. Det innehåller 4 pilar av den nu brukliga typen (mwimfui) för krig och jakt på större djur. S-i	
	544	**Pilar** (mwimfui), 4 stycken. Hela den lösa övre delen är av järn. På spetsen, som är trekantig, synes vanligen ägarens märke. Pilarna förgiftas ej. Alla Pare-pilar äro jämförelsevis långa och av stora dimensioner i övrigt. S-i	
	545	- " - , 4 stycken. Som nr. 544. S-i	
	546	- " - , 3 stycken. Av den vanliga trekantiga formen men med flera ggr längre och bredare spetsar. Typen lär vara en äldre sådan och företrädesvis användas i landskapet Kiswani (Syd-Pare). S-i	1/1

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 547	**Pilar**, 3 stycken, av här angivna typ. De kallas "igumba" och äro av en äldre typ, som det sedan nu är svårt att få fatt på i större antal. Jag har aldrig träffat på någon, som haft mer än 2 av dem i sin ägo. Smederna kunna naturligtvis smida dem, men faktum är, att de ej tillverkas mera. S-1	
	548	- " - (igumba), 3 stycken. Som nr. 547.	
	549	**1 pil.** Av en typ, som är ännu äldre än föregående som numera är mycket sällsynt. Den är avbildad hos Baumann. S-1	
	550	**Fågelpilar**, 4 stycken. Spetsarna på dessa äro ovanligt stora och klumpiga i det de äro försedda med utstående hullingar och knaggar, varigenom träffmöjligheten ökas. Skaften äro av rör, spetsarna av trä.	

Mellanpare

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 551	**Fågelpilar**, 4 stycken. Som nr. 550. Mellanpare	
	552	- " - , 6 stycken. Med långa, raka, enkla spetsar. Skaften äro även här av rör. Dessa pilar äro de längsta jag sett i Ostafrika.	
	553	- " - , 6 stycken. Som nr. 552.	
	554	**Lerkruka**. Att förvara öl i ävensom för att bära detta till den plats, där ett dryckeslag skall hållas. Kring krukans hals lindas vanligen ett stycke bananbast medelst vilket den bäres. Wapare förfärdiga flera sorters lerkärl för olika bruk. Ölkrukan skiljer sig från den vanliga kokgrytan däri, att dess hals är betydligt smalare (jmfr. nr. 555). Schigatini-trakten.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	555	Lerkärl. Att koka föda i (jmfr. nr. 554). S-i	
	556	Lerskål. Mindre halvklotformig, att bevara föda i. S-i	
	557	- " - Som nr. 556. Lerkärl försäljas på de marknader, som regelbundet hållas på bestämda platser varannan eller var tredje dag. S-i	
	558	Rektangulär säck. Att bära åkerbruksprodukter o.d. i. Dessa säckar tillverkas i växlande storlekar av fibrer av Sanseviera--arter, som ymnigt förekomma i vissa delar av Ostafrika. Man gör väl ej större säckar än detta exemplar. Vid öppningen är ett stycke rep fästat, medelst vilket säcken slutes, i det att repet trädes genom ett par i säckens kant befintliga öglor. Säckarna bäras av kvinnorna på huvudet.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Mellanpare

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	559	Rektangulär säck. Som nr. 558, men något mindre.	
		Mellanpare	
	560	- " - Som föregående, men ännu mindre.	
		Mellanpare	
	561	Rund säck. Av samma typ som den hos Akamba (jmfr. nr. 25). Den är tillverkad av bananbast, de sotade snörena av baobabsfibrer. Medan Kambasäckarna äro lika jämna på ut- som på insidan, se vi här å den senare en mängd knutar. Detta kommer sig därav, att man brukar korta snören, som oupphörligt måste skarvas.	
	562	Platt korg. Liknande en stor tallrik och förfärdigad av Sanseviera-fibrer. Undersidan är till skydd mot insekter bestruken med gödsel (jmfr. nr. 64). Dessa korgar brukas att förvara föda uppå. Typen anträffas även hos Wadjagga och Wataveta, fast materialet för dess	

ELANDERS. GBG 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	562	(Forts.) förfärdigande kan vara olika.	
		Schigatini-trakten	
	563	Platt korg. Som nr. 562, fast mindre.	
	564	- " - Som föregående, men ofullbordad. Man kan se, hur tillverkningen sker. Vart varv av korgen består av ett antal fibrer som förenas genom en bastremsa. Denna senare lindas hårt kring fibrerna och fästes vid de redan färdiga varven genom att trädas genom hål, som stickas med en nål (se nr. 585). Korgar av denna typ äro ej sällsynta i Afrika och förekomma ofta flätade i mönster av olika färger. Detta förekommer dock ej i Brit. Ostafrika. S-i	
	565	Krans. En av bananbast flätad. Användes till att ställa ölkrukor på. S-i	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 566	Korg eller tallrik. Med platt botten och uppstående kanter. Den är förfärdigad av Sanseviera-fibrer och brukas mest att äta ur. S-i	
	567	- " - Som nr. 566.	
	568	Kärl. Att förvara honung i. Bestående av en träcylinder, vars ändar överdragits med skinn, alltså den i Ostafrika vanliga typen (jmfr. nr. 39 och 455). Repet tjänar dels som handtag, dels till att hänga upp kärlet å en påle i hyddan. S-i	
	569	Liten korg. Flätad av bananbast och upptill prydd med vita pärlor. Korgen är av samma typ som Akambas "nthunge" (se nr. 28). Jmfr. även nr. 689. Dessa små korgar brukas mest av unga flickor att förvara småsaker i. S-i	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen kat.nr.	Inv.nr.		Anm.

1912.7.

570 **Rep.**

Wapare göra, liksom Wadjagga och Wataveta, rep för olika syften, såsom att binda boskapen, hissa upp bistockar i träden, binda hop bördor etc.

Mellanpare

571 **Repstump.**

Se nr. 570.

572 **Hacka.**

För fältarbete. Av samma typ som Djagga-hackan (nr. 492). Hålet i skaftet är bränt ur, vilket tydligt synes.

S-i

573 Huvud till hacka.

Har kommit direkt från smeden.

S-1

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 574	<u>En smeds blåsbälg.</u> I ett trästycke har man gjort två urhålkningar, som sedan överbundits med skinnstycken, vid vilka ett par käppar fastbindas. För att bälgen skall ligga stilla läggas ett par pinnar över den och på pinnarna stenar. I främre ändan äro 2 hål och framför dessa lägges ett rör av lera, som leder ned i härden. Leran förbrännes rätt fort; om t.ex. röret från början är 1 m långt och dagligen brukas, torde det efter en månad ha förkortats till en tredjedel. Denna bälg är typisk för stora delar av det av Bantu bebodda Afrika. Enligt uppgift användes den av Wapare blott till att <u>smälta</u> järnet, medan själva smidesarbetet utföres med en bälg av samma typ som den Akamba använda (se nr. 86). Som nämnts arbetas denna omedelbart med händerna, utan käppar. (Bälg med en pinne.)	
	575	- " - Som nr. 574. Det rep, som är fästat vid bälgarna, tjänar till att bära dessa. Bälg med två pinnar.)	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 576	Skrapa. Att taga ut honung ur bistockarna med. Redskapet består av ett platt, lancett-formigt blad av järn, försett med ett skaft av trä. S-i	
	577	Kniv. Varmed gräs skäres åt boskapen. Den är kommen direkt från smeden. Vi hava förut sett samma typ hos Wadjagga (jmfr. nr. 495). S-i	
	578	Större kniv. Med fäste av trä och med skida, förfärdigad på samma sätt som svärdsskidorna. Mellanpare	
	579	Mindre 2-eggad kniv. Utan skida. Dessa knivar brukas till de mest olika saker, såsom att skära kött, taga ut sandloppor ("jiggers") ur fötterna, stundom till rakning etc. Mellanpare	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 580	**Kniv.** Som nr. 579. Försedd med skida av skinn. Skaftet är överdraget med skinn, vilket senare utgöres av huden å underbenet på ett mindre djur. Denna drages av, uppmjukas i vatten och påsättes sedan, varvid den, då den torkar, sammandrager sig. Man gör även skidor av underbenets hud, varvid den öppna underändan hopbindes med ett snöre. Mellanpare	
	581	**Smeds tång.** Modell (1/2 - 1/3). S-i	
	582	**Prov på järn.** Från Upare. Upare	
	583	**Degel.** Att smälta mässing i. Den är urhålkad med kniv ur en mjuk stenart. Mässingen fås av importerad tråd. När den är smält hälles den i formar, som utskurits i trä. På detta sätt förfärdigas bl.a. de stora halsringar,	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 583	(Forts.) som kvinnorna bära (se nr. 628). Se P. Staudinger, "Zinnschmelzen afrikanischer Eingeborener". Zeitschrift für Ethnologie 43, Berlin 1911. sid. 147. S-1	
	584	Degel. Som nr. 583.	
	585	Syl (lugumba). Försedd med träskaft. Synålar förekomma ej hos ostafrikanska stammar, utan allt syarbete utföres med dessa sylar, i det man först sticker ett hål och därpå träder tråden genom detta. På dylikt sätt förfärdigas även de förut nämnda platta korgarna (se nr. 564). S-1	
	586	Syl (lugumba). Som nr. 585. S-1	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	587	<u>Syl</u> (lugumba). Som nr. 586. Skaftet utgöres här av en majskolv. <u>S-i</u>	
	588	- " - (lugumba). För samma ändamål som föregående men med spiralvriden spets, varigenom vinnes större hål. <u>S-i</u>	
	589	<u>Sked</u>. Att äta med. Wapares skedar hava brett blad och platt, en smula böjt skaft. Ofta äro de utsirade med i träet inbrända, enkla ornament (punkter och linjer), skaftet är i spetsen utskuret på olika sätt. Skedarna äro de nättaste jag sett bland samtliga ostafrikanska Bantustammar. <u>Mellanpare</u>	
	590	- " - Av samma typ som nr. 589, men med andra inbrända mönster och annorlunda tillskuret skaft.	

ELANDERS. GBG 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	591	<u>Sked</u>. Att äta med.	
	592	- " -	
	593	- " - Samtliga skedar äro olika. De två sistnämnda äro försedda med ett hål å skaftet. Genom detta trädes ett snöre, varmed skeden kan hängas upp i hyddan.	
	594	- " - Av gammal, numera ej använd typ. Denna är betydligt primitivare än de nuvarande skedarna och saknar fullständigt ornamentering.	

<u>S-i</u>

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 595	**Gaffel.** Skuren i trä. Wapare använda, lika litet som andra ostafrikaner, gafflar att äta med. Den som förfärdigat denna, har sett gafflar på en missionsstation och sedan för ro skull efterbildat dem. S-i	
	596	- " - Som nr. 595.	
	597	**Horn.** Att dricka öl ur. Hornet är av nötkreatur. Av dess storlek att döma torde det ej vara av de vanliga s.k. zeburasen utan av en större, långhornig ras, som blott förekommer väster och söder om Victoriasjön. Wapare ha själva zebun. - Jämte Wapare äro Wakikuyu den enda stam jag sett, som brukar horn att dricka ur (jmfr. nr. 356). Mellanpare	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	598	Dryckeshorn. Som nr. 597, fast av buffel. Mellanpare.	
	599	- " - Som nr. 598. På samtliga horn sitter kring kanten en ring av skinn, varigenom hornen bevaras från att spricka. Skinnet påsättes i vått tillstånd på sätt som förut flera gånger beskrivits. Vid brädden eller vid spetsen på hornet är ett hål, varigenom trädes ett snöre, medelst vilket kärlet hänges upp. Mellanpare.	
	600	Kärl för öldrickning. Av annan typ. Det består av en långsträckt kalebass, genom vars propp, som i detta fall består av en majskolv, leder ett ihåligt rör av trä, genom vilket ölet suges upp. Folket i Kavirondo och Uganda dricka även sitt öl genom rör, fast dessa äro annorlunda konstruerade (jmfr. nr. 1,132). Den pare-man, vars fader ännu är i livet, har ej rätt att dricka öl med rör, en företrädesrätt, som alltså mest tillkommer äldre män. Samma sed råder bland Wataita, som bebo kullarna söder om Ugandajärnvägen, mellan denna och Kilimandjaro.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	600	(Forts.) Wapare bereda sitt öl av sockerrör eller honung. H. 34,5 cm. Diam. 7,5 cm. Wapare (Pare) ange Taita-bergen som sitt "urhem". Se Germann, P., Zauberglaube ... Jahrbuch Mus. Völkerkunde zu Leipzig. Bd.5(1911/12), s. 65.	
	601	**Elddon.** Wapare göra den undre träbiten relativt smal. S-1	
	602	**Vandringsstav.** Pare-landet är mycket bergigt och hyddorna ligga på de branta sluttningarna. För att underlätta upp- och nedstigandet betjänar man sig av dylika käppar. Dessa äro mycket vackert och jämnt skurna; arbetet utföres endast medelst en av förut nämnda knivar (se nr. 579). De mörkt färgade partierna äro brända. Såväl män som kvinnor använda käppar, de senare dock vanligen endast en avskuren gren eller något dylikt.	
	603	**Stav.** Som nr. 602, men i undre ändan försedd med doppsko. Staven ser ut att	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 603	(Forts.) vara polerad, något som infödingarna åstadkomma genom att behandla träet med fett.	
		Mellanpare	
	604	Kort käpp. En efterbildning av föregående fast betydligt sämre tillverkad. Käppar av detta slag tillverkas och användes av gossarna.	
		Mellanpare	
	605	Käpp. Nedre ändan är tillskuren, så att den liknar en doppsko. Övre ändan är ornamenterad med inskurna linjer.	
	606	Stor trumma. Brukas vid andedanserna. Dessa trummor äro 1 m höga eller därutöver och bestå av en urhålkad trädstam. Nedtill äro 4 fötter utskurna. Trumman slås med händerna av män, medan kvinnorna dansa. - Samma "andetrumma" brukas av Taveta-stammen, Wapares grannar norr om Jipe-sjön. Jmfr. även Wataita nr. 867.	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 607	**Stor trumma.** Som nr. 606.	
	608	**Lång trumma.** Bestående av ett stycke bamburör. Detta stötes mot marken. Instrumentet brukas alltså på samma sätt som den långa Kamba-trumman (kja) (se nr. 93). Vid övre ändan fästas vanligen, så ock på detta exemplar, små järnbjällror av den vanliga, flera gånger förut beskrivna typen. Detta slags trummor brukas, liksom hos Akamba, blott av de unga vid deras danser. L. 142 cm. Diam.: 7 cm. Se foto. (Se bildarkivet. Inv.-kart. VIM.) S-1	
	609	**Trumma.** Av bambu med vidfästade bjällror. Som nr. 608. Mellanpare	
	610	- " - Av trä, överdragen med skinn. Trumman är skålformig och från dess bas utgår ett handtag. I ett hål i detta senare fästes ett snöre, som i ändan har en repstump, varmed trumman slås. Instrumentet brukas blott av unga flickor	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 610	(Forts.) vid deras danser. Inuti finnas några stenar eller torra frön, varför trumman samtidigt tjänstgör som skramla (jmfr. bjällrorna, fästa på nr. 608). Denna trumma är avbildad i Baumann: "Ukambara und seine Nachbarn". Bilden är oriktig så tillvida, att den som trakterar instrumentet, sitter i stället för står.	
		S-i	
	611	Trumma. Som nr. 610. Det vidfästade repet utgöres å båda trummorna av bananbast.	
	612	- " - Som nr. 611, men helt liten, utgörande leksak för mindre flickor. Rep saknas.	
		Mellanpare	
	613	Bjällror. Av vanlig typ, att i dans bära kring fotlederna. De utgöra i vissa danser den enda musiken, när man stampar med fötterna ge bjällrorna ett taktfast rasslande ljud. (Jmfr. hos Akamba nr. 264). I detta fall äro de av	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.

1912.7.
613 (Forts.)
koppar, i det gamla "pesa" omsmälts. "Pesa" äro de gamla, nu ej mera brukliga kopparmynten, vari myntenheten, den indiska rupeen, förr indelades.

S-i

614 Kvinnodräkt.
Bestående av en gethud, som bretts och ingnidits med fett och röd lera. Längs kanterna sitta på sina ställen håren ännu kvar som prydnad. Huden bäres över ena axeln, där ett par av flikarna fästas. Dräkten är, liksom hos Akamba, en present av mannen till hans hustru (jmfr. nr. 114), vilket gör, att det är ytterst svårt att förmå en kvinna att avyttra plagget. - De unga flickorna gå även klädda i hudar, men dessa äro kortare och vackert utsirade med porslinspärlor. De äro därför mycket klädsamma.

Schigatini-trakten

615 Brudsmycke.
Bestående av 5 järnbjällror utan kläpp och med de undre ändarna utdragna i en spets. Detta smycke torde knappast brukas mera. Det bars av bruden de 8 första dagarna, efter det hon hemförts av mannen. Man band en rem kring midjan, och från denna

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 615	(Forts.) hängde bjällrorna ned framtill. Detta exemplar är det enda jag sett. Ägaren sade, att dessa bjällror ej förfärdigades av Pare-smederna. För övrigt visste han ej, varifrån de kommo.	
		S-i	
	616	Kedja. Att bära kring vristerna (mässing). Typen är samma som den förut hos Wadjagga beskrivna (se nr. 517).	
		Mellanpare	
	617	- " - Som nr. 616.	
	618	Prydnad för överarmen. Bestående av en pärlsträng, från vilken korta kedjor hänga ned. Smycket bäres av kvinnor, särskilt av flickor. Bland kedjorna är en Kamba-arbete.	
		Schigatini-trakten	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 619	Prydnad för överarmen. Som nr. 618. S-i	
	620	- " - Som nr. 619, men med färre och kortare kedjor. S-i	
	621	Smycke. Bestående av tunna cylindrar av järn, uppträdda på en tråd. Smycket bäres av kvinnor kring midjan, ofta ser man det sitta omkring skinndräkten (se nr. 614). Cylinderformiga metallpärlor av samma slag hava vi förut sett bland Akamba (nr. 119). Schigatini-trakten	
	622	Lång spiral. Av grov mässingstråd. För underarmen. Wapare använda ej dessa armprydnader i någon större utsträckning. Schigatini-trakten	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 623	**Prydnad.** Att bäras kring midjan av kvinnor. Smycket består av långa metallpärlor, förfärdigade av tätt spiralrullad metalltråd och avsmalnande i ändarna. Det tillhör en gången tid och ses numera ej så ofta. Att det är från äldre tider ses av porslinspärlor, vanligen blå till färgen, som oftast sitta mellan de långa metallpärlorna. Smycket är helt smakfullt, och jag har ej sett något av liknande typ bland andra stammar. Schigatini	
	624	- " - Som nr. 623. Var metallpärla är här genom ett antal gamla porslinspärlor skild från nästa metallpärla. Angående de gamla porslinspärlorna se nr. 630. S-i	
	625	- " - Som nr. 624. De avlånga metallpärlorna äro dock här mycket mindre och sirligare. S-i	

ELANDERS. GBG. 4924. 4. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	626	**Prydnad.** Kring midjan på kvinnor, bestående av de ovannämnda metallcylindrarna (nr. 621) jämte några av de avlånga metallpärlorna. Schigatini	
	627	**Grov mässingskedja.** Använd som halsband. Dessa kedjor brukas mera undantagsvis att hänga kring halsen, vanligen äro de avsedda att bäras kring vristerna. S-i	
	628	**Tung halsring.** Av mässing med ornament. Bäres av gifta kvinnor. Detta smycke är synnerligen typiskt för Pare-folket. Ofta bär man 2, ja även 3 ringar på en gång. De kunna varken tagas av eller sättas på utan hjälp av 2 personer, som böja ut ändarna. Det ser ut, som om de hålla på att gå ur modet och det är mycket möjligt, att de inom rätt kort tid äro alldeles ur bruk. Mellanpare	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	629	Halsring. Av mässing. Som nr. 628.	
		Mellanpare	
	630	Halsband. Av gamla blågröna porslinspärlor. De infördes av karavanerna från kusten av arabiska och suahelihandlare, så även de följande. Fast många av dessa pärlor äro fullt så vackra som de, som nu införas av hinduerna, bryr man sig dock ej mer om dem, modet fordrar andra. Så översvämmades jag av kvinnor, som sökte schackra bort sina gamla pärlband.	
	631	- " - Av gamla blå pärlor, dessutom prytt av ett par snäckor.	
	632	Dubbelt halsband. Av gamla blå porslinspärlor.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	633	<u>Halsband.</u> Av ringformiga blå glaspärlor, desamma som äldre Kamba-kvinnor bruka (se nr. 140). Liksom dessa bruka kvinnorna i Upare dem kring halsen eller midjan.	
	634	<u>Kvinnas halsband.</u> Av gamla vita porslinspärlor, nu ej "moderna".	
	635	- " - Som nr. ~~534~~.	634.
	636	<u>Halsband.</u> Av vita pärlor, delvis gamla, delvis modernare sådana.	
	637	<u>Kvinnohalsband.</u> Av helt små blå pärlor av gammal typ. Halsbandet prydes av två snäckor.	

ELANDERS, GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	638	Halsband. Av röda porslinspärlor, ävenledes en gammal, nu ej använd typ.	
	639	Prydnader för överarmen, 1 par. Förr burna av kvinnor. De bestå av ett par snodder, som lindats med små vita pärlor. Undantagandes Ugweno (se nr. 689) brukas dessa armprydnader knappast mera i Nordpare, där denna samling till största del är gjord. Schigatini-trakten	
	640	- " - Som nr. 639.	
	641	Kvinnohalsband. Av små vita pärlor, som med mellanrum äro uppträdda på ett snöre. S-i	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 642	**Halsband.** Buret av unga flickor. Det är sammansatt av ytterst små pärlor av växlande färg + små tunna, svarta trästavar, varför typen erinrar om vissa halsband hos Wakikuyu (se nr. 382). Smycket knäppes om halsen medelst en trådögla och en vanlig knapp, vilken jämte pärlorna köpes hos de indiska handlarna. Detta halsband är ett typiskt smycke för stammen. Mellanpare, Lembeni-trakten.	
	643	- " - Som nr. 642.	
	644	- " - Som nr. 643, fast betydligt större. Sammansatt som det är av ett stort antal små trästavar, är det resultatet av ett tålmodigt arbete. Mellanpare, Lembeni-trakten.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.

1912.7.

645 **Halsband.**

För flickor. Bestående av pärlor och kryddnejlikor, omväxlande uppträdda på ett snöre. De senare fås även från hinduerna. Av pärlor brukas ett bestämt slag, olika mot föregående. Även detta är ett typsmycke för Wapare, Schigatini-trakten. Bruket har tydligen kommit från kusten. Suahili-kvinnorna ha smycken av kryddnejlikor, som ge bärarinnorna en söt doft.

646 - " -

Som nr. 645.

647 - " -

Som nr. 646. Dessa halsband knäppas om halsen med knapp liksom föregående.

S-i

648 **Pärlhalsband.**

Av annan typ. Även det buret av flickor och karaktäristiskt för stammen. Halsbandet knäppes även här med ögla och knapp. Typen består av

ELANDERS, GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 648	(Forts.) talrika strängar av små pärlor, var sträng avskiljes från den följande av några stora, röda pärlor. Materialet fås från hinduerna, hopsättningen göres av flickorna själva. Vanligen användes till alla strängar pärlor av samma färg, på detta exemplar mörkblå. Mellanpare, Lembeni-trakten.	
	649	Pärlhalsband. Som nr. 648 pärlor, vita av porslin. Mellanpare	
	650	- " - Som nr. 648. Blågröna pärlor. Halsbandet är dubbelt.	
	651	- " - Som nr. 648. Sammansatt av vita glaspärlor.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 652	**Pärlhalsband.** Som nr. 648. Gröna pärlor. Mellanpare	
	653	- " - Som nr. 648. Gula pärlor. Mellanpare	
	654	**Pannband.** För flickor. Det består av några pärlsträngar, vanligen med vita och blå pärlor. Från dessa strängar hänga några kortare kedjelänkar ned över pannan. Pannband av liknande typ, d.v.s. med över pannan nedhängande kedjor påträffas även bland Wadjagga (landskapet Usere). Schigatini-trakten	
	655	- " - Som nr. 654. S-i	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	656	<u>Öronringar</u> (mavura), ett par. Gjorda av en blandning av zink och bly. Metallen, som fås från hinduerna, smältes först i en form av trä, varpå ringarna med en kniv tillskäres till sin slutliga form. Smycket bäres blott av flickor och är helt typiskt för stammen. Det gör sig mycket bra mot den mörka huden. Mycket ofta bäres blott en ring. Hålet i öronloben utvidgas på vanligt sätt genom instickande av större och större träbitar eller stycken av bananstam. Större ringar än dessa exemplar ses ej av ifrågavarande typ, som mycket erinrar om träringen hos Wakikuyu. <u>S-1</u>	
	657	- " - , ett par. Som nr. 656, fast mindre. <u>S-1</u>	
	658	<u>Örhänge</u>. Buret av män, särskilt av äldre sådana. Det är förfärdigat av en blandning av zink och bly. <u>S-1</u>	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	659	Örhänge. Som nr. 658. Schigatini-trakten	
	660	Örhängen, ett par. Bäres av äldre kvinnor. De likna en smula en urnyckel, i det de bestå av en i krok böjd järntrådsbit, som i ena ändan är lindad med mässingstråd. Å kroken äro några ringformiga blå glaspärlor anbragta. Kroken hänges i hålet i örats lob. - Ett örhänge från äldre tider, som nu blott ses hos gamla män, består av ett stycke fin metalltråd i urnyckelform. 1/1 Schigatini-trakten	
	661	Örhänge. Som nr. 660. S-1	
	662	- " - Som nr. 661. S-1	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 663	**Mans öronring.** Av trä, liknande en serviettring. Vanlig typ. S-i	
	664	- " - Av trä, med ett mindre hål i mitten. Denna ring är av äldre typ. Det ges ännu en gammal öronring av trä, en platt rund skiva, prydd med ornament av inslagna metallstift. Den bäres nu blott av ett fåtal äldre män, som ogärna vilja skilja sig från densamma. (Avbildad hos Baumann). Schigatini-trakten	
	665	**Rökpipa.** Huvudet är av (svart) lera, ornamenterat med linjer. Typiska äro det helt lilla huvudet och det långa skaftet av trä. Pipan är försedd med en skinnrem för upphängning. Mellanpare, Lembeni-trakten.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	666	**Rökpipa.** Som nr. 665, fast med kortare skaft. Blott män röka. L.	
	667	**Pipa.** Med huvud av trä. Såväl denna som föregående äro karaktäristiska för stammen. Lembeni	
	668	- " - Med huvud av trä, något olika skuret än 667. Lembeni	
	669	**Piphuvud.** Av röd lera, ornamenterat (blomma ?). Lembeni	
	670	- " - Som nr. 669.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	671	Piphuvud. Av röd lera, annorlunda ornamenterat än föreg. Schigatini-trakten	
	672	- " - Ornamenterat av röd lera. S-i	
	673	- " - Ornamenterat av röd lera. Samtliga här upptagna pipor hava olika ornament. S-i	
	674	Snusdosa. Av bambu, ornamenterad. Denna typ brukas särskilt av flickor. Detta exemplar är försett med kedja av Kamba-tillverkning. Vid Upares ostgräns finnas flera kolonier av Akamba, så även norr om Jipe-sjön. Mellanpare, Lembeni-trakten.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	675	Snusdosa. Som nr. 674, men mindre.	
	676	- " - Som nr. 675. Locket på samtliga hänger medelst en skinnrem fast vid bottnen.	
		Lembeni-trakten	
	677	- " - Av gammal, numera ej bruklig typ. Den består av en klotformig frukt, som urhålkats och överdragits med skinn. Halsen är lindad med metalltråd. Snusdosan är försedd med kedja av Kamba-tillverkning. Typen är avbildad hos Baumann.	
		Schigatini-trakten	
	678	Instrument för åderlåtning, "Izun§ko". Det består av ett gethorn, vars spets bestrukits med bivax, genom vilket en fin kanal leder. Med en kniv göres ett snitt å den plats, där åderlåtning skall äga rum, gethornet placeras däröver med fast tryck mot huden, varpå en person suger i hornets ända. Typen träffas hos många afrikanska	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	678	(Forts.) stammar. S-i (=Shigatini)	
	679	Instrument för åderlåtning. Som nr. 678. S-i	
	680	Medicinmans horn. För spådom. Det innehåller diverse frön, stenar och bitar av järnmalm. Hornet skakas ut på en kohud och av de utfallna föremålens antal drar spåmannen sina slutsatser. Jmfr. spådomskalebassen hos Akamba med liknande innehåll (nr. 321). Hos dessa senare fick kalebassen aldrig tömmas, utan alltid skulle något finnas kvar på botten. Jag har tyvärr ej gjort förfrågningar om huru Wapare förfara i detta fall, men i detta horn ligga några järnbitar som fastklibbade på botten. S-i	
	681	Amulett. Buren av gosse. Den är gjord av skaft till en kalebass, som fyllts med medicin. Lembeni-trakten	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 682	**Antilophorn.** Fyllt med medicin. Det brukas mot huvudvärk, i det hornet gnides mot pannan. S-i	
	683	**Liten kalebass,** innehållande kärleksmedicin. Den som vill vinna någons kärlek bestryker sig därmed å panna, kinder, haka och tunga. Schigatini-trakten	
	684	**Liten medicin-kalebass.** Medicinen användes å personer, som äro besatta av andar. Små snitt göres å den sjukes kropp, varpå detta pulver gnides in i såren. Medicinkalebassen av detta slag får ej förses med propp. Om så sker, kommer den fördrivne anden åter. (En pappers-tuss är här insatt i öppningen för att hindra pulvret falla ut). S-i	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.

1912.7.

685 **Liten kalebass.**

Innehållande medicin mot spetälska (?). "Doktorn" lägger något av pulvret i handen och blåser det mot patienten, därjämte strykes det 3 dagar å det sjuka stället.

S-i

686 - " -

Med medicin mot feber. Pulvret ätes enbart eller blandas i födan. Det fås av en mindre ört.

S-i

687 **Koskälla.**

Av järn. Samma typ, som vi förut sett hos Akamba och Akikuyu. Detta är en äldre form, den nuvarande är något mindre.

Schigatini-trakten

688 **Prov på inhemskt salt.**

Inlindat i bananbast. Saltet inlindas på detta sätt och föres till marknadsplatsen för att försäljas. Det hämtas från steppen och innehåller troligen salpeter. Wapare säga sig få sitt mesta salt från det västerut belägna Ukahe.

S-i

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.

U G W E N O

Upare kan i stort delas i 3 delar: Nord- Syd- och Mellanpare, vilka samtliga visa en del etnografiska olikheter. Ovan beskrivna samling är från Nordpare och Mellanpare. Inom det förra intar emellertid det strax öster om Jipesjön belägna landskapet Ugueno i viss mån en särställning, och dess invånare, Wagweno, avvika från de egentliga Wapare både i språk och etnografi om också avvikelserna äro rätt obetydliga. Parespråket är rätt nära besläktat med Taveta - dialekten norr om Jipesjön, och detta lär i ännu högre grad gälla om Ugweno-dialekten ("kigweno"). Följande föremål äro från Ugweno.

1912.7.

689 Liten korg.

Att stoppa in småsaker i. Den är gjord av banantråd med inflätat gräs, varigenom den skiljer sig från den vanliga Paretypen (nr. 569).

690 Halsprydnad.

För kvinnor. En ring av trä, virad med pärlsträngar.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	691	Halsring. Som nr. 690.	
	692	Halsband. Av små blå och gula pärlor. Vid halsbandet hänger en liten tång för borttagande av ögonhåren (jmfr. nr. 701).	
	693	- " - För kvinnor. Förfärdigat av små pärlor.	
	694	Ringar, ett par. Skurna av flodhästhud. Dessa bäras av kvinnorna strax nedom knäet, till ett antal av 5-8 stycken å vart ben. Vanligen sitta de så hårt, att de endast med största svårighet kunna avlägsnas. Det finns gott om flodhästar i Jipe-sjön. - Benringar av liknande typ brukas även av kvinnorna av Taitastammen (kullarna mellan Kilimandjaro och Uganda-järnvägen). De göras här av noshörningshud och äro försedda med 2 utskjutande piggar, en på främre och en på bakre sidan av benet.	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	695	Benringar, ett par. För kvinnor. Som nr. 694.	
	696	- " - Som nr. 695.	
	697	- " - Som nr. 696.	
	698	- " - Som nr. 697.	
	699	Öronprydnader. För kvinnor. Skurna ur flodhäst-tänder. De bäras i nedre fliken. Deras bruk torde vara i utdöende, då man blott ser enstaka äldre kvinnor, som bära dem.	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	700	Öronsmycken, 2 stycken. Som nr. 699.	
	701	Instrument (ngosa). Att draga ut ögonhåren med. Av järn. Mellanpare, Lembeni-trakten.	
	702	- " - - " - - " - - " - Dessa små tingestar, som väl äro de minsta i sitt slag, man kan få se, användes blott av unga flickor. Detta exemplar är fäst i en kedja av Kamba-tillverkning. Det är också förfärdigat av järn, liksom den större ngosa nr. 701.	
	703	"Ngosa". Som nr. 702. Den är fäst vid en kedja av enklare typ än föregående. Lembeni-trakten	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 704	Fragment av lerkruka. Innehållande ett kranium. Wapare begrava sina döda i hyddan. Efter 1 - 2 år tages skallen upp, lägges i en lerkruka och föres ut i skogen där den nedsättes under en av de talrikt förekommande stora klippblocken. (Jag har sett en sådan klippa, under vilken lågo ett 20-tal sådana krukor med skallar). Wataveta (norr om Jipe-sjön) förfara på liknande sätt med sina döda, men de placera ej krukorna under klipphällen (dylika torde för övrigt ej finnas i den skog, de bebo) utan nedsätta dem vid foten av höga träd. Vid dessa begravningsplatser frambäras sedan offer åt fädernas andar. Mellanpare, Lembeni-trakten.	
	705	- " - Med kranium. Som nr. 704. Lembeni	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.

W A - K A H E

Wakahe är ett litet folk, som lever i Kahe-skogen söder om Kilimandjaro och strax väster om Nordpare. (Tyskt område.) De äro Bantu, men till sitt yttre erinra de om Massai och Taveta-folket i nordost, vilket senare de även i språkligt hänseende stå nära. Såvitt jag vet, är mycket litet skrivet om dem. Den nu avlidne kapten Merker gjorde ett utkast till en monografi över dem, men detta material torde ännu ej hava publicerats.

1912.7.

706 Svärd.
Fullständig massaityp. Denna skiljer sig från Kikuyu-svärdet endast genom sirligare former (jmfr. nr. 332). Wakahe ha även tillägnat sig massajernas spjut och sköldtyper.

707 Pilar med järnspets, 4 stycken.
Den gamla krigstypen. Spetsen är brett lancettformig, ej förgiftad. Liksom på Pare-pilarna är skaftet ovanligt långt, omkr. 90 cm. Befjädringen vid basen börjar först 2-4 cm ovan skåran. Numera påträffas hos Wa-kahe pilar av Kamba-typ, vilka de förskaffa sig från de Akamba, som bo norr om Jipe-sjön.

1/1

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	708	**Pilar**, 4 stycken, med lös spets av trä, som ibland förgiftas. Som å en pil synes, gör man stundom ett par skåror på spetsen för att denna må brytas av och stanna i såret. Skaftet är ett rör, vari träspetsen är instucken. Befjädringen börjar 4-5 cm ovan skåran, något som jag ej sett hos någon annan ostafrikansk stam. Dessa pilar brukas att skjuta fåglar med eller apor, som hemsöka planteringarna.	
	709	**Fågelpilar**, 3 stycken. Av annan typ. De äro mycket primitiva och bestå blott av en i ändan tillspetsad, nödtorftigt rundad och glättad trästav. Befjädringen börjar 7-8 cm ovan skåran, som blott utgöres av en inskärning, ett hack, i pilens nedre ända.	
	710	**Pilar**, 3 stycken. Som nr. 709.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	711	Pilar. 3 stycken. Som nr. 710.	
	712	Båge. Använd av gossar. Genom sin kantiga, ej avrundade form liknar den de bågar, som gossarna i Taveta använda (se nr. 851).	
	713	Fiskkrok. Med rev.	
	714	- " - Med rev. Liten.	
	715	- " - Ännu mindre än föregående. På ingen av dessa krokar finnas hullingar.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	716	Korg, "kitangu". Att förvara säd och dyl. i. Den är förfärdigad av bladen av dumpalmen (Hyphaena), på sätt som förut beskrivits (se nr. 564). Diameter 55 cm.	
	717	"Kitangu". Som nr. 716, men mindre och plattare.	
	718	Korg, "kiramu". Att bära och förvara produkter i. Förfärdigad av samma material som nr. 717, men olika till formen. Bäres medelst en bastsnodd. Höjd 20 cm.	
	719	- " - En förminskning av 717. Liten, platt.	
	720	- " - Som nr. 719.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.

1912.7.

721 **Korg.**

Som nr. 720. Dessa korgar äro även gjorda av Hyphaena-material och användas dels till bevarande av föda, dels som "tallrikar" att äta ur. Typen påträffas hos flera andra stammar i grannskapet, såsom Wapare, Wataveta m. fl. (se nr. 562 och ff.) Materialet växlar emellertid.

722 **Öronprydnad för män.**

Den utgöres av en avlång träkloss med urtagningar vid ändarna; uti dessa urtagningar vilar den till en smal rem uttänjda öronloben. Liksom hos Massai förlänges nämligen denna så, att den ofta når ned till axeln. Hos alla stammar, bland vilka denna sed råder, förekomma som öronsmycken träklossar av mer eller mindre likartade former. (Jmfr. Wakikuyu nr. 401).

723 **Öronhänge.**

Av trä, buret av man. Typen är mindre vanlig, i det det är försett med en utskuren hake, medelst vilken klossen hänges på öronloben.

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

--- oOo ---

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.

W A - T A V E T A

Wataveta är ett litet folk på några tusen själar, som bebor Taveta-skogen norr om Jipe-sjön, alldeles vid foten av Kilimandjaro. Till sitt ursprung torde de vara en blandning av Bantu och Massai. Av de senare äro de märkbart influerade, såväl med avseende på seder och bruk som materiell kultur (dräkt, smycken m.m.).

Litteratur: C. Hollis, "Taveta customs", (25 sid.) i "Journal of the African Society" N:r 1, 1901. G. Lindblom, "Anteckn. öfver Taveta-folkets etnologi" Ymer 1913.

1912.7.
724 Krigares spjut.
Med 70 cm lång, brett lancettformig spets. Troligen rör det sig om en Massai-typ, äldre än den nuvarande Massaitypen med dess ofta mer än meterlånga, smalt jämnbreda spets.

725 - " -
Med kort, circa 40 cm lång, lancettformig spets. De unga männen bruka ofta även den vanliga Massai-typen.

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 726	Svärd. Det vanliga Massai-svärdet.	
	727	Klubba. Av trä. Den vanliga ostafrikanska typen.	
	728	"Ett slags standar", "nduni". Brukades i krig. Det består av en i undre ändan tillspetsad stav, prydd med sniderier. I stavens övre ända är en fågelnäbb fastsatt och ovan denna svansen av en hare. Staven prydes av spiralformade mörkbruna linjer, som erhålles på så vis, att den lindas med bast och sedan hålles över elden. De obetäckta delarna bli då snart brunsvedda, medan de med bast lindade skyddas av denna och bibehålla sin vita färg. I striden bars detta "standar" av en av de oförskräcktaste krigarna. Gick det illa, stötte denne standaret i marken och då måste de vikande stanna och försvara "fanan", tills de stupade. Detta exemplar är blott en kopia. Längd 98 cm.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 729	Kärl för bevarande av honung. Det är den vanliga ostafrikanska typen, en rund stomme av trä med botten och lock av skinn. Kärlet förvaras hängande å en stolpe i hyddan.	
	730	Rundad korg, "kitangu". Flätad av vilda dadelpalmens (Phoenix reclinata) blad. Korgar av denna typ brukas av kvinnorna att bära föremål i. Palmen förekommer i Taveta-skogen.	
	731	"Kitangu". Som nr. 730, men mindre och försedd med lock, som likaledes är flätat. Flätningen sker rätvinkligt, som synes av figuren.	
	732	Korg (kitangu). Rundad, platt, förfärdigad av vilda dadelpalmens blad. Vi hava redan förut beskrivit typen hos Wa-kahe och Wa-pare (jmfr. t.ex. nr. 721). Dessa	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 732	(Forts.) korgar brukas mest att lägga upp föda på.	
	733	<u>Korg</u>. Som nr. 732.	
	734	- " - Som nr. 733.	
	735	<u>Öl-kalebass</u>. Watavetas kalebasser utmärka sig genom sin egendomliga form, i det halsen är mycket smal och upptill försedd med en utvidgning.	
	736	<u>Kalebass</u>. Som nr. 735, men mindre.	

ELANDERS. GBG. 6262. ID. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	737	**Össkopa.** Bestående av en liten kalebass, genom vilken en käpp stuckits som handtag. Användes även att dricka öl ur liksom hos Wadjagga å Kilimandjaro (se nr. 496). Wataveta bereda sitt öl av bananer eller honung.	
	738	**Össkopa - dryckeskärl.** Som nr. 737. Detta exemplar prydes av med kniv inristade mönster.	
	739	**Liten kalebass.** För öldrickning som nr. 738. Den är smakfullt utsmyckad med å ytan inlagda pärlor ävensom med inbrända linjer. Å skaftet äro också linjer inbrända. I ändan på skaftet är en pärlsnodd, avsedd för upphängning.	
	740	**Ätskål, "mwanzi".** Av trä, med handtag. Till formen erinrar den om en låg tekopp fast betydligt större än en sådan. Den förekommer som typiskt föremål hos	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	740	(Forts.) Wadjagga (se nr. 482), från vilka troligen Wataveta infört densamma hos sig och så allt fortfarande göra. En del tillverka de dock själva.	
	741	Ätskål (mwanzi). Som nr. 740, fast mindre. Medelst den vid handtaget sittande kedjan upphänges skålen å en stolpe i hyddan.	
	742	- " - Som nr. 741, men ännu mindre.	
	743	Sked att ösa med. Utmärkande för Taveta-skeden är det ofta alldeles cirkelrunda, djupa bladet. I urtagningen på skaftet bindes ett snöre, varmed skeden kan hängas upp.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	744	<u>Sked</u>. Att ösa med. Som nr. 743.	
	745	<u>Össked</u>. Med runt, enkelt skaft.	
	746	- " - Med skaftet ornerat med inskurna linjer.	
	747	<u>Sked att äta med</u>. Samma typ som föregående, men mindre till formatet.	
	748	<u>Ätsked</u>. Som nr. 747. Vid bladets bas prydd av ett par enkla inskurna linjer.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.

1912.7.

749 **Ätsked.**

Mindre än föregående och med annorlunda skuret skaft.

750 **Vedyxa.**

Yxhuvudet är mycket smalt, eggens bredd 3,2 cm. Hålet för detsamma är urbränt medelst en glödgad järnsten. Samma yxtyp användes av Wadjagga å Kilimandjaro (se nr. 491).

751 **Redskap, varmed skedar urhålkas.**

Det består av ett krökt skarpt järn, som är instucket i ändan av ett träskaft. "Hamitiskt."

1/4

752 **Spade av trä.**

Varmed honung tages ut ur bistockarna. Dessa senare äro i Taveta av den vanliga ostafrikanska typen, d.v.s. en urhålkad trästam av circa 1 m:s längd, som hänges upp i ett träd eller lägges över ett par grenar.

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 753	**Fiskspjut.** Spets av järn, rak, sylformig. Den är instucken i ändan av en stång och fasthålles genom en metallring kring stångens ända.	
	754	- " - Som nr. 753, men skaftet är kortare och smalare.	
	755	- " - Som nr. 754.	
	756	- " - För gosse. Det är fullständigt likt de föregående, endast försett med kortare och lättare skaft.	
	757	- " - För gosse. Som nr. 756.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	758	Fiskkrok. Med rev. Kroken är utan hullingar och liknar de i Kahe använda (jmfr. nr. 714).	
	759	Metkrok. Med rev.	
	760	- " - Liten, med ovanligt fin rev. Denna är lindad om en träbit.	
	761	Rep. Av baobabfibrer. Rep användas bl.a. till att tjudra boskapen inuti hyddan. Djuren få under hela sitt liv aldrig lämna denna, då man tror, att de dö, om de komma ut i friska luften. Med rep hissas även bistockarna ned och upp i träden.	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 762	**Rep.**	
	763	**Pall.** 4-fotad, uthuggen ur ett enda trästycke, den i Ost-Afrika gängse typen. Dessa pallar brukas blott uti hyddorna.	
	764	- " - Som nr. 763.	
	765	**Skinndräkt.** För krigare. Samma typ, som möter hos Massai och alla av dem influerade stammar (jmfr. nr. 343). Den består av kalvskinn och prydes av pärlor, som påsytts i runda figurer av ett 1-öres storlek. Dräkten bäres över ena axeln. Äldre män bära liknande men längre fällar.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	766	Krigares skinnfäll. Som nr. 765. Från övre kanten nedhänger en vildkattsvans som i undre ändan prydes av en tofs av den vita och svarta Colobus-apans svans.	
	767	Rundat skinnstycke. Varmed krigaren skyler bakpartiet och lägger under sig, när han sitter på marken. Med de vidfästa remmarna fästes det vid svärdbältet kring livet. Plagget brukas även av andra folk, bland vilka massajinflytande gjort sig gällande. (Akikuyu nr. 344).	
	768	Plagg. Som nr. 767.	
	769	- " - Som nr. 768, fast mindre. Det har tillhört en gosse.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	770	<u>Mössa.</u> Förfärdigad av nätmagen på ett nötkreatur. Den bindes med remmar under hakan och är riktigt ingnodd med fett och röd lera. Bäres särskilt av krigare och gossar. Är också ett lån från Massai.	
	771	<u>Benprydnader för krigare.</u> Förfärdigade av remsor av Colobusapans svarta och vita skinn. De bäres ovan vristerna, spetsarna vända framåt, ej bakåt som hos Massai. Dessa prydnadsföremål ingå i många ostafrikanska stammars krigsdräkt, särskilt å deras, som rönt inflytande från Massai. (Så Akikuyu). Jmfr. även Akamba nr. 115.	
	772	- " - Som nr. 771.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 773	<u>Prydnad kring vristerna</u>. För krigare. Som nr. 772, men helt små och korta, endast förfärdigade av svart skinn.	
	774	"<u>Italagos</u>". Lika med oval läderram, bestående av tvenne, vid varandra fastsydda läderstycken. Dessa målas, vanligen med röd och vit jordfärg, och i fogarna mellan dem instickas strutsfjädrar. Ramen bäres framför ansiktet och fastbindes kring huvudet med ett par läderremmar. Den erinrar mycket om massaikrigarnas ansiktsram och har denna nog varit förebild (jmfr. nr. 440). Hos Wataveta brukas "italagos" mest som prydnad för ynglingarna i dansen men ingår även i krigarens utsmyckning. Denna ram prydes av grå strutsfjädrar.	Även hos Wataturu. Se foto: Buschan, Sitten... s. 376.
	775	- " - Som nr. 774, men prydd med små svarta strutsfjädrar.	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	776	"Italagos". Som nr. 775, dock endast prydd med ett fåtal vita och grå strutsfjädrar. De senare behandlas så, att de ingnidas med röd lera.	
	777	- " - Utan fjädrar.	
	778	- " - Som nr. 777.	
	779	- " - Som nr. 778. Den blå färgen fås från hinduernas butiker.	
	780	- " - Som nr. 779.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	781	**"Italagos".** Som nr. 780.	
	782	**Oval träsköld,** som av ynglingarna användes vid danserna. Dessa sköldar tillverkas någon tid efter det omskärelseceremonierna ägt rum. De brukas även vid de strider som ynglingarna på lek utkämpa, i det man skjuter på varandra med trubbiga pilar (nr. 839). Det lilla fyrkantiga hålet i sköldens övre del användes att se ut igenom i syfte att undvika pilarna. Det användes även till att titta på flickorna under dansen. - Detta exemplar har vita sick-sacklinjer på röd botten.	
	783	**Sköld av trä.** Som nr. 782. Målad med röda sick-sacklinjer på vit botten.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 784	<u>Träsköld.</u> Som nr. 783. Målad med röda ränder på ursprungligen vit botten. Föremålet sänt till Leningrad jan. 1925.	
	785	<u>Sköld av trä.</u> Som nr. 784. Den är målad med röda och vita ränder på svart botten.	
	786	<u>Sköld.</u> Som nr. 785 med runt titthål. Den är målad med svarta och röda tecken på vit botten. Tecknen överensstämma i mycket med dem på massai-sköldarna och äro troligen efterbildning av dessa. Likaså får man väl sätta den upphöjda rand, som är utskuren längs sköldens mitt, i samband med den längs Massai-sköldens mitt målade linjen.	
	787	- " - Som nr. 786. Även denna är målad à la massai.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	788	<u>Dansdräkt</u>. För ynglingar. Den består av en halskrage av vita tofsar, förfärdigade av Colobus-apans svans. Å ryggen nedhänger till fötterna en smal remsa av vitt, importerat tyg (americani), kantat med pärlor och vita hårtofsar. Å bröstet hänger en liknande fast kortare remsa. Båda remsorna prydas i nedre kanten av frön av den vilda bananen, som rassla i takt till den dansandes rörelser.	
	789	- " - Som nr. 788, men helt liten och mycket sliten.	
	790	<u>Svans</u> (vildkatt ?). I spetsen försedd med en vit tofs av Colobus-apans skinn. Ingår som prydnad i krigarnas dans- eller krigsutrustning, i det den fästes vid överarmen och därifrån får hänga fritt ned. Massai-krigarna bära samma prydnadsföremål. - I denna svans är fästad en kedja av till hälften Kamba-, till hälften Djagga--tillverkning.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 791	**Armprydnad.** För krigare, svans. Som nr. 790.	
	792	- " - För krigare. Förfärdigad av trä. Den bäres å överarmen. Detta smycke bäres av Massai-krigarna och har sedan anlagts av de av Massai influerade stammarna. (För Akikuyu jmfr. nr. 363 ff.) Vanligen skäres det av noshörningshud. De 2 uppåtstående stolparna lindas vanligen med metalltråd.	
	793	- " - För krigare, försedd med 2 stolpar. Som nr. 792, men skuren ur noshörningshud.	
	794	**Bälte.** Av olikfärgade pärlor, fästa å och vid en smal läderrem. Bäres av kvinnor, i synnerhet av yngre.	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	795	**<u>Pärlbälte</u>.** Som nr. 794. Typen karaktäriseras av en tjock "frans" av pärlor, som nedhänga från den smala remmen.	
	796	- " - Bäres av flickor och unga hustrur. Det består av en läderrem med påsydda, olikfärgade pärlor men har ingen nedhängande frans som föregående.	
	797	- " - Som nr. 796. Bältet kallas "rutis".	
	798	Prydnadsföremål, "miketjo". Bestående av på trådar uppträdda stycken av en ört med ihålig stam, kallat "segeti". Varje tråd avslutas nedtill av pärlor. "Miketjo" bäras av flickor som prydnad under tiden efter det omskärelsen ägt rum. De fästas framtill vid bältet kring livet och bäras hängande nedåt.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	799	**Prydnadsföremål.** Som nr. 798.	
	800	- " - Som nr. 799.	
	801	- " - Som nr. 800.	
	802	- " - Som nr. 801.	
	803	- " - Som nr. 802.	
	804	**Halsband.** Av snören utav dumpalmens fibrer. Ett dylikt ges åt flicka, när hon	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 804	(Forts.) omskäres. När ceremonierna äro slut, ger flickan det åt sin mor, som sedan bär detsamma. Det kallas "kitale".	
	805	Halsband. Som nr. 804.	
	806	Armprydnader för kvinnor, 1 par. De bäras å överarmen och bestå av smala tygremsor, å vilka pärlor och importerade knappar äro fastsydda. Från undre kanten nedhänga korta kedjor, de flesta av Djagga- en del av Kambatyp.	
	807	Huvudsmycke. För kvinnor. Det består av långa pärlsträngar, i vars nedre ändar kaurisnäckor äro fästa. Smycket fästes över pannan, går runt huvudet och faller så ned utmed ryggen. Snäckorna klirra och skramla vid gåendet.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 808	**Huvudsmycke.** Som nr. 807.	
	809	- " - Som nr. 808. Funnet vid inv. i nov. 1925, samma låda som 807 och 808. (Se Bildarkiv. Inv. Kartong.)	
	810	**Öronhängen**, ett par. Bäras av yngre män. Wataveta förlänga den undre öronfliken på samma sätt som Massai, bland vilka krigarna stundom bära alldeles samma smycke. Detta består av 2 delar: en cylindrisk spiral av metalltråd, som är uppträdd på öronloben. Under denna är fästad en klump av valnötsform, bestående av en massa metallkedjor, som sammanhållas genom bivax. Vid denna klumps nedre ända är en kort skinnrem fästad, och dess mitt prydes av en knapp, som köpts av de indiska köpmännen. a; b; c; 1/4-1/6	
	811	**1 öronhänge.** Som nr. 810.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 812	<u>Öronhängen.</u> Ett par dito, men utan den övre metallspiralen.	
	813	<u>Öronpinnar,</u> 1 par. Förfärdigade av ebenholz (mwingo). De äro typiska för stammen och bäras av ynglingarna i ett hål i örats övre kant, där den med en urtagning försedda undre och tjockare ändan anbringas. Pinnarna äro ofta beslagna med stift av tenn. a ½ - ⅔ b	
	814	- " - , 1 par. Som nr. 813.	
	815	- " - Som nr. 814.	
	816	- " - Som nr. 815.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 817	**Öronpinnar**, 1 par. Som nr. 816. Vid den ena av dessa pinnar är fästat ett litet triangelformigt prydnadsföremål av tenn.	
	818	**1 öronpinne.** Som föregående.	
	819	**Runda träklossar**, 1 par. Öronprydnader för män. De bäras uti nedre öronfliken.	
	820	- " - Som nr. 819.	
	821	- " - Som nr. 820. Dessa klossar äro ingnodda med röd jord.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 822	1 kloss. Som föregående. Prydd av ett med sot tecknat kors.	
	823	Öronsmycke av ben. Litet, platt, triangelformigt, prytt med några pärlor och korta kedjor. Det användes även som prydnad i håret, i det det fästes vid en hårtest. Skäres ur revben av nötkreatur. Smycket brukas även av massaikrigarna, från vilka det troligen är lånat.	
	824	Öron- eller hårsmycke. Som nr. 823.	
	825	Öronsmycke. Skuret i ben liksom föregående och hängande i en kort kedja.	

ELANDERS, GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	826	<u>Hårprydnad</u>. För krigare. Bestående av små tunna, i tenn utskurna föremål med vidhängande kedja. De fästas vid några hårstrån.	
	827	<u>Öronhänge</u>. Av trä av en mera ovanlig typ. Buret av män. 1/6	
	828	<u>Träklossar</u>, rundade, 1 par. Öronprydnader för kvinnor. Skilja sig från dem som brukas av män därigenom att de äro mycket tunnare än de senare eller blott omkring 1/3 av dessas tjocklek.	
	829	- " - Som nr. 828, ett par.	
	830	- " - Som nr. 829, 1 st.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 831		
	832		
	833	<u>Fingerring</u>. Av gethud. Tages från huden på den get som offras på den plats, där krukorna med förfädernas kranier stå. Ringar av denna typ brukas bland flera andra stammar i Ost-Afrika (Akamba, Akikuyu m. fl.).	
	834	<u>Fingerringar</u>, 2 stycken. Som nr. 833.	
	835	<u>Liten klubba</u>. Av ebenholz och lindad med metalltråd. Bäres i handen som prydnad.	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	836	Liten klubba. Som nr. 835.	
	837	- " - Som nr. 836.	
	838	- " - Som föregående, men utan lindning med metalltråd.	
	839	Fågelpilar, 5 stycken. Med rundade, klubbhuvudslika spetsar av bivax och utan fjädrar vid basen. Användas särskilt av de nyomskurna gossarna, när de skjuta fåglar, för att av dessas skinn förfärdiga huvudprydnader. Skinnen stoppas med gräs. Pilskaft av palmstam. Jfr. M. Merker, Die Masai. Berl. 1910 S. 64.	
	840	- " - , 5 stycken. Som nr. 839.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	841	**Fågelpilar.** Som nr. 840.	
	842	- " - , 4 stycken. Som nr. 841.	
	843	- " - , 6 stycken. Spetsiga, av palmstam. Vid basen befjädrade. Bindningen, som är verkställd med bast, är mycket primitiv.	
	844	- " - , 5 stycken. Som nr. 843.	
	845	- " - , 5 stycken. Som nr. 844.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 846	<u>Fågelpilar</u>, 4 stycken. Med lös träspets.	
	847	<u>Båge</u>. Med ornament, utförda genom ristning i barken. Dessa bågar ges åt de omskurna gossarna och de hava att tyda de inristade figurerna. Med bågarna och pilarna nr. 839 etc. skjutar gossarna fåglar (jmfr. nr. 839). Sträng tvinnad av fibrer på bågarna. <u>Ornament</u>: = zebrans hud. = vägar. = pärlhöna. etc.	
	848	- " - Ornamenterad, delvis med samma ornament som nr. 847. Längd 121 cm.	
	849	- " - Med ornament. Längd 113 cm.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	850	Båge. Med ornament. Längd 105 cm.	
	851	- " - Med ornament. Liten, leksak för smärre gossar, vilka efterapa de äldres bågar. Längd 76 cm.	
	852	Käpp. Ornamenterad på samma sätt som bågarna. Även dessa ornament hava gossar att tyda. Längd 164,5 cm. Inga förklaringar antecknade.	852-855 Ytterligare 2 av dessa käppar, som ej äro katalogiserade
	853	- " - Som nr. 852. Ornament: ornament å sköld. (5) hundrafoting (6). Längd 124 cm.	
	854	- " - Som föregående, fast kortare. Ornament: = piggsvin. (nzæge)	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 854	(Forts.) hundrafoting (2). Längd 56 cm. (2) (3) gärdhöna (4) 2 gälspetar (5) yta	
	855	Käpp. Kort, ornamenterad. 1 = skägg, 2 = skorpion, 3 = stigar, 4 = tunga, 5 = nagel, 6 = hårranden. Längd 93 cm.	
	856	Spjut. Av trä, leksak för gossar. Efterbildning av krigsspjutet. Ornamenterat med ränder av sot och röd jordfärg.	
	857	- " - Skuret ur palmstam. Leksak. Målat med röd och vit jordfärg.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	858	<u>Spjut</u>. Som nr. 857.	
	859	<u>Svärd</u>. Av trä. Leksak för gossar; efterhärmning av det verkliga svärdet.	
	860	- " - Av trä. Leksak.	
	861	- " - Av trä. Sämre tillverkat än föregående.	

--- oOo ---

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

1912.7.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
		W A T A I T A	
		Wataita äro ett Bantu-folk, som bor söder om Akamba, mellan Uganda-järnvägen samt Kilimandjaro och Taveta. Följande föremål äro från bergen söder om Voi.	
	1912.7. 862	Väska. Av baobabfibrer, försedd med bärrem. Locket är prytt med pärlor i bandliknande mönster.	
	863	Armring. Av mässing. Ornamenterad.	
	864	- " - Som nr. 863.	
	865	Örhängen. Av metalltråd, till sin form något erinrande om en urnyckel. Bäras av kvinnor i ett hål i öronfliken.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	866	Örhängen. Som nr. 865.	
	867	Trumma, trebent. Liknar andetrumman hos wapare, men är endast ungefär ½ m hög.	

--- oOo ---

W A D U R U M A

Waduruma bo i kustlandet innanför Mombasa. De äro jämte sina grannar, wagiriama, m.fl., kända under namnet wanjika, "vildmarkens folk". Samlingen är gjord i byarna vid Muache-floden, sydväst om Rabai.

Se Journ. R. Anthr. Inst. July 1935.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	868	Svärd (mufju). Med skida. I det hela av samma typ som förut beskrivits.	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	869	Svärd (mufju). Som nr. 868., men utan skida.	
	870	Fågelpilar, 5 stycken. Med rörskaft och enkla spetsar av trä. Spetsarna prydas av bruna spiralformiga linjer, vilka fås enligt det under nr. 728 beskrivna förfaringssättet.	
	871	- " - , 4 stycken. Som nr. 870.	
	872	- " - , 5 stycken. Spetsarna uppvisa mera invecklade ornament än föregående, delvis inristade med kniv. Typiskt för samtliga pilar är, att de endast hava 2 styrfjädrar vid basen.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	873	**Skål.** Av trä, att bevara födoämnen i.	
	874	**Bärkorg.** Flätad av mlala-palmens blad.	
	875	**Sovmatta.** Flätad av mlala-palmens blad. Waduruma förfärdiga alltid sina sovmattor med rundade hörn.	
	876	**Kvast.** Av palmbladsribbor.	
	877	- " - Som nr. 876.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	878	<u>Danstrumma</u>. Av trä, skinnbeklädd i bägge ändar. Trumman slås med bägge händer. Den trummande sitter på marken och lägger instrumentet horisontellt över sina ben.	
	879	- " - Trebent, öppen nedtill. Bäres i vidfästa snöret kring halsen.	
	880	<u>Musikinstrument</u>. Mellan tvenne lager av smala rör äro små hårda frön inneslutna. Instrumentet hålles horisontellt och skakas med bägge händer.	
	881	- " - Som nr. 880.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	882	<u>Musikinstrument</u>. Samma typ som nr. 880.	
	883	<u>Benskallror</u> (magonda). De äro flätade av palmblad och innehålla små hårda frön. Skallrorna bindas av ynglingarna vid danställställningar kring benen.	
	884	"<u>Magonda</u>" Som nr. 883.	
	885	- " - Som nr. 884.	
	886	- " - Som nr. 885.	

Gen.kat nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	887	"Magonda". Förfärdigade av mango-kärnor, uppträdda på snören. Genom de hål, igenom vilka snörena äro trädda hava små frön instoppats.	
	888	Skallror. Av järn, för samma syfte som föreg. Dessa skallror giva naturligtvis ett starkare ljud, men de äro dyrbarare och även tyngre att bära.	
	889	Koger. Av läder, en förminskning av det vanliga pilkogret. Dansattribut. Bäres av ynglingar kring halsen eller över axeln. I handen en båge.	
	890	Dansattribut. Kalebass, prydd med fågelnäbb.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	891	"Flöjt". Av horn. Alldeles samma typ som Akamba stridsflöjt (jmfr. nr. 106).	
	892	Ring av tyg. Besatt med pärlor. Bäres av kvinnor som prydnad kring midjan, särskilt av unga flickor i dansen.	
	893	- " - Som nr. 892, pärlorna dock av andra färger.	
	894	- " - Som nr. 893. Blå och vita pärlor.	
	895	Armprydnader. Av röda pärlor i fyrkantiga mönster. Bäras av kvinnor.	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	896	Armprydnader. Som nr. 895, men av blå och vita pärlor i triangulära mönster.	
	897	Armprydnad. Av samma typ som föregående.	
	898	- " - Av samma typ som föregående. Buren av en liten flicka.	
	899	Halsring av tyg. Besatt med blå och vita pärlor. Bäres av kvinnor.	
	900	Halsband. För kvinna. Av svarta, röda och vita pärlor.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	901	Halsband. Av små vita havssnäckor. För kvinnor. Snäckorna fås från wadigo, ett folk i kustlandet söder om Mombasa, nära tyska gränsen.	
	902	- " - Som nr. 901.	
	903	Kvinnas halsband. Mässingspärlor uppträdda på snören. Vid halsbandet äro fästa några kedjor av Kamba-tillverkning.	
	904	- " - Som nr. 903.	
	905	Mässingspärlor med rundade kanter. Uppträdda på bastremsor. För halsband.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	906	Mässingspärlor. Som nr. 905.	
	907	- " - Som nr. 906.	
	908	Halsband. För kvinna. Av stora mässingspärlor.	
	909	"Tång" (kula). Att rycka ut skäggstrån med.	
	910	Amulett. Mellan ett par fyrkantiga läderbitar är "medicin" insydd. Bäres av en del kvinnor till skydd mot onda andar. Lägges amuletten av, blir kvinnan sjuk, blir besatt av en ande. Tingesten är prydd med röda pärlor. Röda färgen symbolisk ?	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

--- oOo ---

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.

KAVIRONDO

De till Bantu-folken hörande Kavirondo utgöra ett stort folk, som, delat i flera underavdelningar, lever norr och nordost om Kavirondo-viken av Victoria-sjön, upp emot Mount Elgon. Med dessa få ej sammanblandas de s.k. nilotiska Kavirondo eller Ja-luo, som bo söder om Bantu-Kavirondo.

Följande föremål härröra sig, där ej annan lokal särskilt angives, från Bunyore distrikt norr om Kisumu, Port Florence.

Litteratur: Jmfr. M. Weiss, "Die Völkerstämme im Norden Deutsch-Ostafrikas," Berlin 1910.

1912.7.
911 Spjut.
Spetsen kort, lancettformig, skaftet däremot ovanligt långt. Den allmänt gängse typen i Bunyore.

912 - " -
Som nr. 911. Spjuten av denna typ äro utan tvivel bland de sämst arbetade i Ost-Afrika.

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	913	Spjut. Av annan typ. Längre spets och kortare skaft än hos föregående.	
	914	Sköld. Brett oval, av oxhud med håren kvarsittande. Höjd circa 1,1 m. På ytan märkes instuckna ornament, spirallinjer.	
	915	- " - Som nr. 914.	
	916	- " - Av buffelhud. Smalt jämnbred, dimensioner 90 x 37 cm. Användes vid framsmygande, varvid de andra sköldarna äro för stora och oviga. (se nr. 1024.)	
	917	Stridsklubba.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	918	Stridsklubba. Kavirondo-klubborna hava tunga huvuden och långa skaft.	
	919	Klubba. Mindre än föregående. Av samma typ som vi förut mött, t.ex. bland Akikuyu.	
	920	- " - Med kort skaft.	
		Lerkärl.	
	921	Kokgryta. Stor, hög, med vid öppning.	
	922	Vattenkruka. Med mindre öppning än nr. 921.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 923	Vattenkruka. Som nr. 922.	
	924	Kokgryta. Sämre arbete (släta ytor).	
	925	- " - Som nr. 921, men något mindre.	
	926	Kruka. Med vid öppning, låg. Ornamenterad med intryckta punkter och linjer.	
	927	- " - Liten, till formen lik nr. 922.	
	928	Skål. Utan fot, rund. I botten ornerad	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 928	(Forts.) med intryckta punkter, bildande en cirkel.	
	929	Skål. Mindre, med fot.	
	930	- " - Liten, utan fot. Dåligt arbete.	
		Kavirondo göra alltså lerkärl av olika typer och för olika ändamål.	
	931	Fat. Av trä. Att lägga upp mat på.	
	932	- " - Som nr. 931.	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	933	"Mjölkstäva". Av trä. Med kort pip och handtag nedtill samt en av vidja flätad ögla för upphängning.	
	934	- " - Som nr. 933.	
	935	Korg. Rund, flätad. Bäres av kvinnorna på huvudet.	
	936	- " - Som nr. 935.	
	937	Korgbricka. Rund, platt, bestruken med kogödsel.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	938	**Korgbricka.** Som nr. 937.	
	939	**Korgtallrik.** Platt, flätad.	
	940	- " - Som nr. 939.	
	941	**Kalebasskal.** Att dricka eller äta ur.	
	942	- " - Som nr. 941.	
	943	**Össkopa.** Bestående av en kalebass, vid vilken en pinne fastbundits som skaft.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	944	<u>Handyxa.</u> Med smal egg (bredd 2,5 cm). Yxhuvudet är fastsatt i skaftets klubblika ända. Verktyget användes vid slöjdarbete.	
	945	<u>Knivliknande redskap.</u> Att skära gräs med.	
	946	<u>Kniv.</u> Med 2,5 dm långt blad, eneggad, ytterst groft tillverkad.	
	947	- " - Tvåeggad.	
	948	- " - Som nr. 947, något mindre än föreg.	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	949	**Svärd.** Med skida. Klingan är endast 4,5 dm lång. I huvudsak den i Ost-Afrika gängse typen, som vi redan känna till, särskilt från kamba-stammen (massai--typen).	
	950	**Pall.** Att sitta på. Försedd med fatlikt urhålkad sits och 4 fötter. För äldre män.	
	951	**Vandringsstav.** För äldre män, ihålig (bambu). I käppen förvaras en ölsugare. Även käppar av trä urhålkas för detta ändamål. Vid öldrickning sitta deltagarna runt en stor kruka, i vilken de sticka ned sina ölsugare.	
	952	- " - Som nr. 951. Se G. Lindblom i Ethnos 1941: 1-2, s. 48.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	953	**Träspjut.** Med flera spetsar. Brukas att döda mullvadar som göra stor skada på fälten.	
	954	**Fälla.** För småfisk. Korgliknande, flätad av vidjor. Sänkes ned i vattnet och övre öppningen tilltäppes. Mycken fisk torkas och säljes.	
	955	**Snara.** För smärre fåglar. Vid en ring av trä äro fästa snaror av "tagel" från boskapens svansar. Ett antal sådana snaror läggas på marken och bland dem strös majs etc. Fåglarna ätas av kvinnorna, som ej få äta höns.	
	956	- " - Att fånga råttor. Med den lilla pinnen på bågsträngen göres en snara på själva strängen. Snaran sättes sedan kring råtthålet, vid vilket den spetsade bågänden nedstickes i marken.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	957	**Snara.** Som nr. 956.	
	958	**Bärring.** Flätad av bananlöv. Kvinnorna placera den på huvudet och ställa sedan ett lerkärl på densamma.	
	959	- " - Som nr. 958.	
	960	**Flöjt.** Av bambu. Den är öppen i båda ändar och försedd med 2 hål, som brännas ur.	
	961	- " - Som nr. 960, men mindre. Enkla ornament, bestående av inbrända punkter.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	962	Harpa. Med 6 sensträngar. Resonansbotten av trä, överdragen med skinn, vilket gör ljudet doft. Den spelande sitter, lägger instrumentet på kant över ena knäet och fasthåller det med vänstra handen. 	
	963	- " - Som nr. 962. (Uppätet av insekter i träet.)	
	964		
	965	Musikinstrument. Med 3 strängar och resonansbotten av kalebass. (Söndrig).	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 966	Stränginstrument (mer än meterlångt). Bestående av hopbundna bambustycken, ur vilka sedan strängar skurits. De hopbundna ställena äro bestrukna med kospillning (jmfr. nr. 1017).	
	967	Musikbåge. Bred, platt, med sträng av snöre. Ena ändan placeras mot framtänderna. Strängen slås med en pinne, varvid munhålan tjänar som resonansbotten. Ger blott ett svagt ljud för den spelandes egen förnöjelse.	
	968	- " - Som nr. 967.	
	969	Hatt. Flätad, med hakband. Bäres av äldre män till skydd mot solen.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	970	**Hatt.** Som nr. 969.	
	971		
	972	**Blygdskört.** Av skinn, nedtill prytt med kedjor. Brukas av (äldre) män.	
	973	- " - Som nr. 972.	
	974	**Kvinnodräkt.** Litet getskinn med på den håriga sidan inbrända smakfulla mönster.[x] Kvinnorna sätta stort värde på detta plagg, som mera är smycke än dräkt. x avskrapade hår, så att det blir ett mönster (Se Bildarkivet. Invent. Kartong VII.)	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	975	"Svans". Av bananfiber, insmord med fett och sot. Bäres blott av gifta kvinnor och får ej beröras av någon man.	
	976	- " - Som nr. 975.	
	977	Blygdskört. För kvinnor. Rektangulär form. Förfärdigas också av banansnören. Oftast så litet, att det täckes av en hand. Är väl uteslutande en prydnad ?	
	978	- " - Som nr. 977.	
	979	Snören. Av bananfiber. För tillverkning av kvinnors svansar och blygdskört.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	980	Snören. Som nr. 979.	
	981	Kvinnobälte, höftprydnad. Läderrem, besatt med kaurisnäckor.	
	982		
	983	Pärlband. Av gamla järnpärlor, uppträdda på en läderrem.	
	984	Halsband. Av bruna frön.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	985	Halsband. Groft arbetad järnring, behängd med smycken av järn samt 2 benknotor (amuletter etc.).	
	986	- " - Som nr. 985. Behängda med 3 järnringar och fruktkärnor.	
	987	- " - Av bruna, rundade, glänsande frön.	
	988	Halsring. Av järn, lindad med grov mässingstråd.	
	989	Halskedja (för barn). Av små röda porslinspärlor.	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	990	Ringformig prydnad. Flätad i mönster av brunt och gult gräs eller bast. Förfärdigas av de unga flickorna och bäras av dem kring huvudet.	
	991	- " - Som nr. 990.	
	992	- " - Som nr. 990.	
	993	- " - Som nr. 990.	
	994	- " - Som nr. 990.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	995	<u>Armband</u>. Av kaurisnäckor, uppträdda på snöre.	
	996	<u>Ring</u>. Av järn. Bäres av kvinnor som pryd-nad kring vristen.	
	997	- " - Som nr. 996.	
	998	- " - Som nr. 996. Bäres kring handleden som armband.	
	999	- " -	
	1000	<u>Armband</u>. Av järn. Enkelt försök till ornering, i det ändarna spiralböjts.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	1001	Armband. Av järn. Ett stycke tjock, hemmagjord järntråd.	
	1002	Öronring. Av järn. Prydd med en brun frukt (som hos nr. 987).	
	1003	- " - Som nr. 1002.	
	1004	- " - Som nr. 1002.	
	1005	Amuletter. 5 små trästycken på en läderremsa. Även tjänande som smycke.	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	1006	Amuletter. Som nr. 1005, men endast 2 träbitar på ett snöre.	
	1007	Smycke. En valnötsliknande frukt.	
	1008		
	1009		
	1010	Rökpipa. Huvud av lera, skaft av järn. Kavirondo äro passionerade rökare, kvinnorna kanske mera än männen.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	1011	Piphuvud. Av röd lera med ornament (linjer i ett band kring öppningen).	
	1012	- " - Som nr. 1011.	
	1013	- " - Som nr. 1012. Stort. Bränt så hårt, att det är glänsande svart.	
	1014	- " - Rött.	
	1015	- " - Rött. Samtliga 4 sista ornamenterade på samma sätt.	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	1016	Rakkniv. För man. Med sabelformigt böjt blad av järn och träskaft. Kvinnorna bruka ett stycke tunnt järnbleck.	
		Leksaker.	
	1017	Musikinstrument. Av 6 hopbundna rörstjälkar. Samma typ som nr. 966, fast i förminskad skala.	
	1018	- " - Leksak för barn. Av samma typ som nr. 1017, men mindre. (11 stjälkar hopbundna).	
	1019	Snurra. Leksak. Består av den klotrunda frukten av ett "träd, som behöver 3 regn(tider) att mogna". Sättes i gång med ett snöre.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	1020	Sköld. Av läder. Liten kopia av nr. 914. För gosse.	
	1021	Kalebass. Innehållande frön. I fördjupningen på en pall eller malsten sätter någon med 2 fingrar ett frö i rörelse. En annan gosse sätter samtidigt dit ett av sina frön, och de se, vilket som först slungas ut eller faller omkull.	
	1022	Sköld. Avlångt fyrkantig, av flätverk, på utsidan belagd med kospillning. Brukas av gossarna under lek. De utkämpa dueller med spön, lövruskor etc. och bruka då skölden till skydd.	
	1023	- " - Som nr. 1022.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		

L U O

1024 Sköld.

Av buffelhud. Ungefär 1 m hög och böjd i vinkel för att erbjuda flankskydd. Prydd med små svarta strutsfjädrar och spiralformade målningar i vit lera (clanmärken). Är mycket eftersökt av Kavirondo själva och kostar en ung oxe i inköp.

Från LUO-by söder om Bunyore.

Göres ej längre, endast dåliga efterbildningar av oxhud för ynglingarnas danser. (G. Lindblom, 1930.)

1025 D:o vinkelböjd sköld.

Prydd med slingrande mönster i röd och vit jordfärg.

"Now very difficult to obtain, as the Luo are one of the most peaceful and progressive tribe of Eastern Africa." (Man, July 1939, s. 120.)

1026 Hatt.

Bäres av unga män vid danser etc. Korgliknande stomme, prydd med fjädrar. Dessa fantastiska hattar äro ofta 0,5 m höga och kunna överträffa de största av våra damhattar i omfång.

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	1027	**Hatt.** Stomme av flätverk (samma typ som nr. 969). Klädd med skinn och prydd med vingen av en stor fågel.	
	1028	**Pannprydnad.** Typisk för LUO-man. Består av två hopfogade vildsvindbetar. Bäras med spetsarna riktade nedåt.	
	1029	**Huvudring.** För LUO-kvinna. Läderrem, besydd med porslinspärlor och kaurisnäckor i meanderformiga mönster. Bäres kring pannan.	
	1030	- " - (Se Bildarkivet, Inv. Kartong VII.) Som nr. 1029.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	1031	**Blåsinstrument.** Mer än 1 m långt. Förfärdigat av med vax och bastsnören hopfogade kalebasser och med munstycke av horn. Ett slags bastuba.	
	1032	**Pil.** Med lancettformig järnspets och 3 styrfjädrar vid basen.	
	1033	- " - Med lancettformig järnspets men utan styrfjädrar vid basen.	
	1034	- " - Med jämntjock, fyrkantig järnspets och 2 styrfjädrar.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.	**G A L L A** Samlingen är gjord bland Galla utanför Witu norr om Tanas mynning, alltså bland de sydligaste av alla Gallafolk. Litteratur: Jmfr. Paulitschke, "Ethnographie Nord-Ostafrikas." Berlin 1893.	
	1035	Spjut. Med skarp, brett lancettformig spets och kort doppsko i nedre änden. Brukas till stöt.	
	1036	Kastspjut. Av samma typ som nr. 1035, men mindre och lättare. Varje krigare bär 2 spjut, ett för kast och ett för stöt i handgemäng.	
	R 1037	Slagring (boxhandske). Av tenn, med 2 skarpa kanter. Bäres på lillfingret på höger hand. Man måttar helst åt ansiktet och hugger uppifrån och nedåt. Bäres även på tummen. Se Paulitschke, I, s. 119.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	R 1038	Slagring (boxhandske). Som nr. 1037, men av mässing. (Se Bildarkivet. Inv. Kartong VII.)	
	1039	Mjölkkärl (bogoshi). Flätat av fibrer (gräs). Fullkomligt vattentätt. Prytt med kaurisnäckor. Locket fasthålles med remmar och prydes av metalltråd.	
	1040	- " - Som nr. 1039 prytt med kaurisnäckor.	
	1041	- " - Som nr. 1040, men utan prydnader.	
	1042	- " - I form av en omvänd kägla. Lock saknas. Flätat som föreg. Köpt i Nairobi.	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	1043	Mjölkkärl. Koniskt, av trä. En spricka vid öppningen lagad med beslag av kopparbleck. På mitten en urtagning, löpande runt kärlet. Köpt i Nairobi.	
	1044	Säck (väska). Flätad i flera färger: gult, svart, brunt. Dylik säck i N. Puccioni, Antropologia e Etnografia delle genti della Somalia. Bologna 1936. Tav. XV:3. (Museets bibliotek)	
	1045	Kniv. Med trähandtag och läderslida. Både vapen och verktyg.	
	1046	- " - Med hornskaft.	
	1047	- " - Som nr. 1046. Fästad vid ett bälte av läder. Alla knivar av denna typ ha en lång, skarp spets.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	1048	Kam. Av trä. Varmed kvinnorna reda ut sitt långa hår.	
	1049	Bröstsmycke. För kvinna. Vid en läderbit äro ornamenterade metallplattor fästa. Prydes nedtill av nedhängande kedjor av järn.	
	1050	Halsmycke. För kvinna. En oval ring av järn, beklädd med mässing. I nedre ändan ett cirkelformigt hängsmycke av mässing, ornamenterat. Dessutom en oval mässingsring samt 2 st. mässingsbitar.	
	1051	- " - Ring av böjligt material, lindad med metalltråd. Nedtill 4 ornamenterade hängsmycken av mässing.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	1052	Armring. Av elfenben, bestående av 2 halvor, hopfogade med hornstift. Bäres som utmärkelse kring överarmen av den man, som dödat en fiende.	
	1053	- " - Består av 5, med metallstift hopfogade delar.	
	1054	- " - För kvinna. Av mässing, rundad, ornamenterad. Hela underarmen, från handled till armbåge, är ofta tätt besatt med dessa armband, som sitta så hårt, att de ej alls rassla mot varandra.	
	1055	- " - Som nr. 1054. Bland galla, ävensom bland somaler och danakil, spelar ingen annan metall en sådan roll för tillverkning av smycken som mässingen.	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 1056	Armring. Som nr. 1054. För gallas ornamentering av sina metallsmycken äro romboida former typiska.	
	1057	- " - Som nr. 1056.	
	1058	- " - Som nr. 1056.	
	1059	- " - Som nr. 1056.	
	R 1060	- " - Som nr. 1056.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	1061	Armring. Som nr. 1056, men platt.	
	1062	- " - Av mässing, platt, ornamenterad.	
	R 1063	- " - Av järn. Platt, med inristade ornament.	
	1064	- " - Som nr. 1063.	
	1065	- " - Som nr. 1063.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

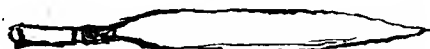
Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	1066	<u>Armring</u>. Som nr. 1063.	
	1067	- " - Som nr. 1063.	
	1068	- " - Som nr. 1063.	
	1069	- " - Som nr. 1063.	
	1070	- " - Som nr. 1063.	
	1071	- " - Som nr. 1063.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	1072	Armring. Som nr. 1063.	
	1073	- " - Som nr. 1063.	
	1074	- " - Som nr. 1063.	

		RANDILI. Till Galla-gruppen hörande nomader väster om Lorian Swamp (norr om Kenia).	
	1075	Mjölkflaska. Av trä, med lock. Avlång, med bärremmar av läder. Föres, enligt uppgift, på kamelerna. - Köpt i Nairobi.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
		S O M A L E R	
		Samling från de sydligaste somalerna (provinserna Jubaland och Tanaland). Föremålen äro köpta av enstaka somaler, jag har aldrig besökt folket.	
	1912.7. 1076	Kastspjut. Med lancettformig spets, som nedtill fortsättes av ett 4,4 dm långt järn, i vilket själva träskaftet är insatt.	
	1077	- " - Med jämnbred, 4,5 dm lång spets.	
	1078	- " - Med kort, brett lancettformig spets.	
	1079	- " - Med spets: . Nedanför denna spets sitta ofta ett par tvärställda hullingar. Samtliga spjut äro i ändan lindade några varv med en grov järnspiral. Nedanför själva	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 1079	(Forts.) spetsen är järnet i regel lindat med fin mässingstråd. L. Bricchetti, Somalie e Benadir. Milano 1899, avbildar Somal-spjuttyper.	
	1080	Dolk. Med skida och bälte av mjukt läder. Klingan är kort, bred, 2-eggad. Fäste av horn, upptill beslaget med ett 3-uddigt stycke mässing. En typisk somalidolk.	
	1081	Nackstöd (sovpall). Med flätad bärrem av läder.	
	1082	- " - Med av tagel (?) flätad bärrem.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

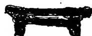
Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 1083	Nackstöd.	
	1084	- " - Samtliga något olika typer.	
	1085	Kam. Av trä, färgad röd. Med enkla, inskurna ornamenter: rutor, trianglar.	
	1086	- " - Som nr. 1085.	
	1087	Sked. Av trä. Skaft med inskurna linjer och rutor.	
	1088	- " - Som nr. 1087.	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.

T U R K A N A

Folk av hamitiskt ursprung i trakten av Lake Baringo. Föremålen köpta av en gammal karavanledare, som hemfört dem för många år sedan.

1912.7.
1089 Nackstöd (sovpall).

1090 - " -
Av ungefär samma typ som nr. 1089.

1091 - " -
Bågformig, med groft inskurna rutor som ornament. Kan ej stå av sig själv.

1092 - " -
Med flätad bärrem av läder. Kan ej stå av sig själv utan slutar i två spetsiga ändar, som stärkas genom en flätning av läderremmar.

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr		Anm.
	1912.7.	<u>W A S U A H E L I</u> Föremålen äro, om ej annan lokal anges, från Mombasa.	
	1093	<u>Fyrpanna</u> (lerkärl). Glöd lägges i pannan, och på dennas 3 upphöjningar sättes det kärl med mat, som skall hållas varmt. Ingen kan börja äta, innan husfadern infunnit sig. Även en gäst måste vänta, hur hungrig han än må vara.	
	1094	<u>Skål</u>. Av lera. Att lägga upp mat i.	
	1095	<u>Lerkärl</u>. För kokning.	
	1096	<u>Kokkruka</u>. Större.	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	1097	Lock. Av lera, med handtag. Att täcka kokkärl med.	
	1098	Lerkärl. Lågt, platt, för soppkokning.	
	1099	- " - Som nr. 1098.	
	1100	Korgtallrik. Flat, cirkelrund (diam. 4,5 dm). Flätad i brunt och vitt. Träffas väl även hos alla nyika-stammar. Brukas också som sikt. Från Kibwezi.	
	1101	- " - Som nr. 1100.	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	1102	"Kawa". Hattliknande flätverk, som tjänar att täcka kärl med mat till skydd mot damm, avkylning etc. (svart, rött, vitt).	
	1103	- " - Som nr. 1102, men endast svart och vitt.	
	1104	- " - Som nr. 1102, men grön och tegelfärgad. Samtliga i kanten försedda med en ögla av bast för upphängning.	
	1105	Fläkta, "kiveveo". Käpp med ett vidfästat stycke flätning i färger och mönster. Det hela liknar en liten flagga. Användes att fläkta på varm mat och tillfälligtvis även som solfjäder.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	1106	**Sil.** Bestående av en långsmal behållare av flätverk. Krossad kärna av kokosnöt lägges i silen, som sedan kramas över ett kärl, i vilket saften rinner ned. Vätskan brukas vid matlagning, blandas med ris m.m.	
	1107	- " - Som nr. 1106.	
	1108	- " - Som nr. 1106.	
	1109	**Fläkta.** Som nr. 1105.	
	1110	**Sovmatta**, (mkeka). Lamu. Mattorna från Lamu äro berömda på kusten för sin mjukhet och sina rika ornament. De bjärta färgerna fås till stor del från de indiska köpmännen,	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	1110	(Forts.) men man bereder också egna växtfärger. Detta ex. har geometriska mönster i rött, gult och violett. Se: Stuhlmann, F., Handwerk und Industrie in Ostafrika. S.120.	
	1111	Sovmatta. Som nr. 1110, men i rött, vitt, ljust och mörkt violett. Bland mönstren 2 rader arabiska skrivtecken, utgörande språk ur koranen. - Sovmattor göras vanligen av bladen av vilda dadelpalmen, mhindi (Phoenix reclinata).	
	1112	Bönematta (msala). Mönster i gröna, röda, svarta och vita linjer, bildande ovaler. När suahelin går till moskén, bär han denna matta med sig för att på den förrätta sin bön. Mattan har rundade hörn.	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	1113	**Väska.** Liten, rektangulär, av flätverk i vitt och violett.	
	1114	**Bricka** (tallrik), kallad **tabaka.** 2 st. Att lägga upp mat på. Ett stycke platt, cirkelrunt flätverk med violetta mönster i concentriska cirklar. Föremål såväl som benämning troligen av nubiskt ursprung, inflytande från den lilla nubiska kolonien i Mombasa.	
	1115	- " - Ornament: 2 röda koncentriska cirklar. Diameter 45 cm.	
	1116	**Rivjärn** (mbuzi). Att riva kokosnötter med. Maceras. trä järn (Profilbild)	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	1117	Sandaler (vyatu). För män. Röda, av 3-dubbelt läder med ornament.	
	1118	Trätofflor. För kvinna. 3 cm tjocka, trapezformiga flata trästycken med urtagning under mitten, så att klack bildas. I främre ändan är en pinne, som vid gåendet placeras mellan stortån och 2. tån, och som ensam tjänar att kvarhålla "toffeln" på foten. Denna obekväma fotbeklädnad brukas i hemmet, såsom t.ex. då kvinnan går till Kyoni (avträdet) o.s.v. Lamu	
	1119	Mössa (kofia). För man. Av vitt och gråblått tyg med sydda hål i mönster. Sys på symaskin av indiska fabrikat. Göres även för hand och är då smakfullare men dyrare, resp. 1 och 6 - 7 rupier. Lamu	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	1120	<u>Öronringar</u>, trissor, 1 par. För kvinna. Skurna ur buffelhorn och polerade. (Örontrissor)	
		<u>Witu</u>	
	1121	<u>Vristringar</u>, 1 par. För kvinna. Material som nr. 1120.	
	1122	<u>Armband</u>, 1 par. För kvinna. Material som nr. 1120.	
	1123	- " - , 1 st.	
	1124	<u>Malstenar</u>. Den översta stenen, som har en pinne till handtag, är försedd med ett hål, medels vilket det roterar på en pinne, som är insatt i undre stenen. Typen anträffas även hos <u>nyikastammarna</u> (duruma, wagiriam) som köpa dem av suaheli. Mazeras.	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 1125	Stränginstrument. Platt trästav med inskurna ornament på sidorna. Resonansbotten av kalebass, fastbunden vid staven, enligt säljaren egentligen från Uniamwezi.	
		B A G A N D A	
		Baganda (folket i Uganda). Föremålen äro köpta i Nairobi.	
		Litteratur: Y. Roscoe, "The Baganda". London 1911. Bågar från Baganda, jfr. nr 466.	
	1126	Sköld. Oval, vinkelböjd; av trä med överdrag av flätverk. Kantad med skinn. I kanterna och på sköldens yta långa, svarta hårtofsar, förmodligen av get. Jmfr M. Schoeller, "Äquatorial-Ost-Afrika und Uganda 1896-1897." Berlin 1904. Pl. LXXXV ff. Ussoga.	
	1127	- " - Samma typ som nr. 1126, men mindre (6 dm hög) och ej prydd med hårtofsar.	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	1128	Trumma. Lång, smal, av trä, öppen i nedre ändan. Trummor äro de förnämsta musikinstrumenten i Uganda. Denna typ brukas vid festliga tillfällen, såsom danser och dryckesslag. Brukades även, när en hövding var på marsch för att pigga upp honom.	
	1129	- " - Stomme av trä, helt klädd med skinn. Denna typ förekommer i olika storlekar, ända till över 1 m hög.	
	1130	Barktyg (bugu). Enklare kvalitet. Det berömda Uganda-barktyget göres av barken av vissa Ficus-arter, som odlas. Tillverkningen har tyvärr nästan upphört, undanträngd av de billiga, från Indien importerade bomullstygerna. Se Primitive Man Vol. IX, No. 1. 1936.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	1131	Barktygsklubba. Av trä, med refflade kanter. Varje uppsättning verktyg omfattar olika klubbor med grövre och finare refflor. Typen finns även väster om L. Victoria. Se Muhaya i Anthropos 1936, s. 107, och Meyer, "Die Barundi", Taf. 36.	
	1132	Ölsugare. En urhålkad kvist, i övre ändan böjd till ett munstycke. Vackert överdragen med flätverk i rött, svart och vitt. Stickes ned i den kalebass, i vilken vätskan förvaras. (Se Bildarkivet. Inv. Katalog VII.)	
	1133	- " - Som nr. 1132. Se G. Lindblom i Ethnos 1941: 1-2, s. 48.	
	1134	Rökpipa. Med svart lerhuvud och träskaft.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	1135	**Mugg.** Av lera (svart), ornerad med röda och vita linjer.	
	1136	**Kopp.** Av lera (svart), ornerad med röda linjer och vita punkter i rader.	

		DVÄRGSTAM m.m.	
		Från östra Kongo. - Spridda föremål, köpta i Nairobi och Mombasa.	
	1137	**Yxa.** Redskap och vapen. En knivliknande, eneggad klinga, insatt i ändan av ett träskaft. Snarare en hackkniv från Bukoba vid Victoria-sjön. En dylik avbildad hos F. Stuhlmann, "Mit Emin Pascha ins Herz von Afrika" fig. 232. Användes dock som både vapen och arbetsredskap enligt Rekse, Kiziba, s. 33, fig. 56. Denna typ finns i området väster om L. Victoria. Se Muhaya i Anthropos 1936, s. 107. Se även Kullman, "The Victoria Nyanza", f. 35 (Uganda), f. 85 + fig. 104, Kizibe.	

FLANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 1138	<u>Yxa</u>. Som nr. 1137, men med böjd klinga.	
	1139	<u>Båge</u>. Kort, med sträng av bamburibba (?). Strängen är på mitten klädd med flätverk.	
	1140	<u>Koger</u>. Av flätverk. Platt, rektangulärt. Antagligen från Lendu-folket. Se <u>F. Stuhlmann</u>, "Mit. Emin Pascha", Taf. XIX, s. 496, och <u>J. Czekanowski</u>, Wiss. Ergebnisse, VI: 2, s. 521, fig, även pilar med läderstyre avbildade från Lendu (Balendu), bo nv. om Albert-sjön. Se även <u>Czekanowski</u>, s. 145: pilar med läderstyre från Basigba--Mundu.	
	1141	<u>Sköld</u>. Av lätt ambatchträ. Avlång, buktig, med bredare övre och smalare nedre del. Framsidan ornerad med geometriska mönster i krita. Ön Ukerewe,	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 1141	(Forts.) Victoria-sjön, vars befolkning är besläktad med wasindja, boende på fastlandet mitt emot ön. Se P. Kullman, "The Victoria Nyanza", London 1899, s. 130, fig. 177. Längd 131 cm. Bredd upptill 43 cm, bredd nedtill 29 cm.	
		--- oOo ---	
		KRANIER och SKELETTDELAR från Akamba, Akikuyu, Wataveta och Wapare.	
	1912.7. 1142	Kranie. Med underkäke. Akamba	
	1143	- " - Med underkäke. Akamba	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	1144	Kranium. Underkäke saknas.	
	1145	- " - Som nr. 1144.	
	1146	- " - Som nr. 1144.	
	1147	- " - Som nr. 1144.	
	1148	- " - Som nr. 1144.	
	1149	- " - Som nr. 1144.	
	1150	- " - Som nr. 1144.	
	1151	- " - Som nr. 1144.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	1152	Kranium. Defekt.	
	1153	- " - Utan underkäke. Akikuyu	
	1154	- " - Som nr. 1153. Akikuyu	
	1155	- " - Som nr. 1153. Akikuyu	
	1156	- " - Som nr. 1153. Akikuyu	
	1157	- " - Som nr. 1153. Akikuyu	
	1158	- " - Som nr. 1153. Akikuyu	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 1159	Kranium. Som nr. 1153. Akikuyu	
	1160	- " - Som nr. 1153. Akikuyu	
	1161	- " - Som nr. 1153. Akikuyu	
	1162	- " - Med underkäke. Wataveta	
	1163	- " - Som nr. 1162. Wataveta	
	1164	- " - Som nr. 1162. Wataveta	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	1165	Kranium. Som nr. 1162. Wataveta	
	1166	- " - Som nr. 1162. Käke tillhör ej kranium 1162. Nytt nr på käke : 3001.34.4 Wataveta	
	1167	- " - Som nr. 1162. Wataveta	
	1168	- " - Som nr. 1162. Wataveta	
	1169	- " - Utan underkäke. Wapare	
	1170	- " - Som nr. 1169. Wapare	

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 1171	<u>Kranium.</u> Som nr. 1169. <u>Wapare</u>	
	1172	- " - Som nr. 1169. <u>Wapare</u>	
	1173	- " - Som nr. 1169. <u>Wapare</u>	
	1174	- " - Som nr. 1169. <u>Wapare</u>	
	1175	- " - Som nr. 1169. <u>Wapare</u>	
	1176	- " - Som nr. 1169. <u>Wapare</u>	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	1177	Underkäke.	
		Akamba	
	1178	- " - Som nr. 1177.	
	1179	Lårben.	
		Akamba	
	1180	- " - Som nr. 1179.	
		Akamba	
	1181	- " - Till nr. 1142.	
		Akamba	
	1182	- " - Till nr. 1142.	
		Akamba	
	1183	Ben. Till nr. 1179.	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Akamba

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7.		
	1184	Ben. Av ett skelett. Akamba	
	1185	- " - Av samma skelett som nr. 1184. Akamba	
	1186	- " - Av samma skelett som nr. 1184. Akamba	
	1187	- " - Akikuyu	
	1188	- " - Akikuyu	
	1189	- " - Akikuyu	
	1190	- " - Akikuyu	

ELANDERS. GBG. 6262. 10. 64.

Gen.kat.nr.	Inv.nr.		Anm.
	1912.7. 1191	Del av bäcken. Akikuyu	
	1192 A-D	4 ben. Akikuyu	
	1193	Kranium. Helt. Akikuyu	
	1194	- " - Del av. Akikuyu	